

Innhold

Innledning	3
Om økonomiplanen	5
Økonomiplanen i kommunens plansystem	5
Arbeidet med økonomiplanen	5
Status kommuneøkonomi og tjenestetilbud	6
De siste års regnskapsresultat	6
Prognose inneværende år	6
Tjenestetilbudet	6
Rammebetingelser og økonomisk handlingsrom.....	7
Demografi – befolkningsprognose.....	7
Kommuneproposisjonen	7
Vurdering av inntektssiden.....	7
Handlingsregler	8
Frie økonomiske reserver	8
Lånegjeld	9
Årlig driftsresultat.....	10
Lønns- og prisvekst.....	10
Pensjonskostnader	10
Renteutvikling.....	10
Kommuneplanens samfunnsdel.....	11
Klima og miljø	12
Investeringer	14
Driftsbudsjettet - endringslogg	25
Tildeling av budsjettrammer til tjenesteenhetene.....	27
Folkevalgte og Rådmannen	28
Fellesposter	31
Fellestjenesten	33
Kultur	37
Barnehagene	45
Skolesektoren	49
Ringebu skole	51
Fåvang skole	54
Ringebu ungdomsskole	57
Helse- og omsorgsektoren.....	60
Helse og mestring.....	61
Hjemmebaserte tjenester	65
Linåkertunet HDO.....	68
NAV	71
Plan og teknisk	74
Interkommunale samarbeid	78
Skatt, rammetilskudd og finans	79
MGRS (internregnskap)	80
MGBV (internregnskap).....	84

Innledning

Økonomiplan for 2019-2022 bygger på gjeldende økonomiplan og årsbudsjett.

Økonomiske rammer fra staten strammes inn og gir ikke rom for videreføring av dagens driftsnivå. Aktivitet og tjenestenivå må tilpasses de økonomiske rammene. Ringebu har hittil ikke merket særlig negative virkninger av Stortingets vedtatte endringer i inntektssystemet. Inntektsgarantisordningen INGAR har kompensert for omfordelingene i systemet. INGAR er en overgangsordning og trappes ned over få år. Fra 2019 og framover får endringer i inntektssystem og rammene for kommunesektoren betydning for kommunens økonomiske handlingsrom. Det har satt egne handlingsregler under press.

Tilstramming i økonomien skjer samtidig som nytt bofellesskap for mennesker med nedsatt funksjonsevne skal bygges og settes i drift, med 11 boliger og en avlastningsbolig. Dette gir et krevende utgangspunkt for økonomiplanprosessen.

Investeringsvolumet er redusert under arbeidet med økonomiplanen. Framover må det i sterkere grad prioriteres mellom viktige tiltak, og en del tiltak må skyves ut i tid. Kommunesektoren har opplevd en periode med historisk lavt rentenivå, og det har vært rom for investeringer. Rentenivået er under endring, og sammen med reduserte økonomiske rammer gjør det at investeringsaktiviteten må ned. Ut over nytt bofellesskap er det i stor grad nødvendige renoveringsprosjekter på bygninger og veger som er tatt med i investeringsprogrammet. Noen investeringer er selvfinansierende, og er i mindre grad berørt.

Kommunestyret har fattet vedtak om forskuttering av utbedringer i Brekkebakkene for å få fortgang i utbedringer av fylkesvegen. Dette er gjort gjennom en egen avtale med Oppland fylkeskommune. I følge fylkeskommunens handlingsprogram for fylkesveger skal forskotteringen tilbakebetales i 2020.

I driftsdelen av forslaget til økonomiplan er det, i tillegg til drift av nytt bofellesskap for mennesker med nedsatt funksjonsevne, lagt inn en betydelig satsing på digitalisering. Digitalisering er viktig for å hente ut gevinster som kommer tjenesteproduksjonen til gode. Gevinsten kan være økonomisk innsparing, mindre sårbarhet, økt kvalitet eller bedre service overfor innbyggere og tjenestemottakere, eller frigjort kapasitet til å løse flere oppgaver med samme bemanning.

Digitaliseringstiltak i økonomiplanen:

- Digitalisering i skolen, alle klassetrinn, og barnehagen
- 3-årig satsing innen hele tjenestespekteret på digitaliseringstiltak og velferdsteknologi.
- Kommunal medfinansiering av utbygging av bredbånd, nødvendig infrastruktur
- I løpet av 2020 er det etablert egeneid kommunalt fibernett på alle tjenestesteder

Økonomiplanen har dermed en tydelig satsing innen oppvekst, omsorg, næringsliv og lokalsamfunn.

Det nye bofellesskapet for mennesker med nedsatt funksjonsevne er utvilsomt den største satsingen i økonomiplanperioden. Bofellesskapet representerer et stort løft for denne brukergruppen og tilsvarende et stort løft økonomisk. Satsingen innebærer betydelige investeringer (44 mill. kr) og vil i tillegg medføre økt behov for bemanning som må fases inn fra andre kvartal 2020, med årlige driftsutgifter på ca. 4,1 mill. kr (inkl. avlastningsbolig). Innfasingen blir krevende.

Satsingen på digitale ferdigheter og ressurser i barnehagen og hele skoleløpet vurderes som et løft i forhold til å holde tritt med samfunnsutviklingen og gi elevene godt grunnlag for å mestre framtidig voksen- og yrkesliv. Samfunnet er i stadig utvikling. Hva framtida vil bringe er vanskelig å forutsi, men en kan med sikkerhet si at både arbeidslivet og livet som samfunnsborger stiller, og vil stille, stadig høyere krav til det å mestre digitale ferdigheter på alle nivå.

På samme måte må kommunen som organisasjon og tjenesteyter ta i bruk de muligheter som digitalisering gir. Forventningene blant innbyggerne, tilreisende, næringsliv og offentlige myndigheter blir stadig større og kommunen skal tilstrebe en så effektiv tjenesteproduksjon som mulig. Digitalisering generelt og innføring av velferdsteknologi åpner nye muligheter for både tjenesteutvikling og bedre ressursutnyttelse.

Tjenesteenhetene ble i økonomiplanprosessen utfordret på å synliggjøre konsekvenser av 4,5-7 % reduksjon i rammene.

Tilpasning til strammere økonomiske rammer er utfordrende og vil få konsekvenser, men generelt opprettholdes et godt tjenestetilbud til kommunens innbyggere.

Bruk av handlingsregler for kommunens økonomi er

videreført for å sikre at kommunen har tilstrekkelige reserver, at lånegjeld holdes på et forsvarlig nivå og at driftsnivået ligger på et nivå som ikke forringer kommunens verdier over tid. Fra 2018 er det innført en fjerde handlingsregel som omhandler egenfinansiering (ikke lånefinansiering) av investeringer med kort levetid.

I perioden 2019-2022 fravikes en av handlingsreglene midlertidig. Netto driftsresultat er budsjettert til 0, mens det langsiktige målet om 1,75 % av driftsinntektene står fast. Det innebærer at det må tas grep ved fremtidig rullering av økonomiplanen for å bedre driftsresultatet på sikt. Fra 2019 gjelder nye takster og satser for eiendomsskatt og utslagene er ikke klare mens økonomiplanarbeidet pågår.

For å kunne opprettholde tjenestetilbudet i størst mulig grad, må kommunen også vurdere inntektssiden i budsjettet nøye.

Om økonomiplanen

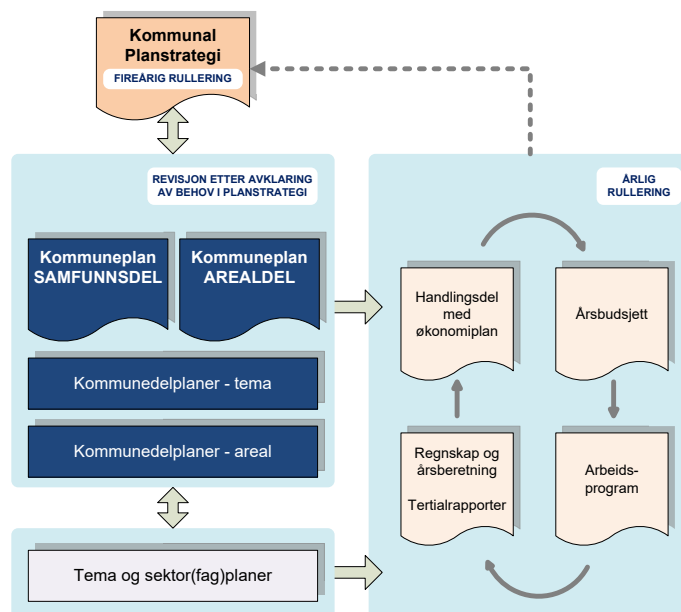
Kommuneloven § 44 inneholder bestemmelser om økonomiplan:

1. Kommunestyret og fylkestinget skal en gang i året vedta en rullerende økonomiplan.
2. Økonomiplanen skal omfatte minst de fire neste budsjettår.
3. Økonomiplanen skal omfatte hele kommunens eller fylkeskommunens virksomhet og gi en realistisk oversikt over sannsynlige inntekter, forventede utgifter og prioriterte oppgaver i planperioden. Planen skal være satt opp på en oversiktlig måte.
4. I økonomiplanen skal det for hvert enkelt år økonomiplanen omfatter anvises dekning for de utgifter og oppgaver som er ført opp, jf. § 46 nr. 6.
5. Planer som omfatter avgrensede deler av kommunens eller fylkeskommunens virksomhet, skal integreres i økonomiplanleggingen og bruken av midler innarbeides i planen.
6. Kommunestyret og fylkestinget vedtar selv økonomiplanen og endringer i denne. Vedtaket treffes på grunnlag av innstilling fra formannskapet eller fylkesutvalget. Ved parlamentarisk styreform skal rådet avgi innstilling som nevnt.
7. Innstillingen til økonomiplan, med de forslag til vedtak som foreligger, skal legges ut til alminnelig ettersyn minst 14 dager før den behandles i kommunestyret eller fylkestinget. Dette gjelder likevel ikke ved innstilling som gjelder endringer i økonomiplanen.
8. Økonomiplanen og endringer i denne oversendes departementet til orientering.

Økonomiplanen i kommunens plansystem

Kommuneplanens langsiktige del består av en samfunnsdel og en arealdel.

Kommuneplanens kortsiktige del består av økonomiplan (handlingsdel) og årsbudsjett.

Arbeidet med økonomiplanen

Formannskapet ga i sitt møte 12.04.2018 (F-sak 36/18) følgende bestilling til brukerrådene:

- a. Hva er det ved tjenesteenheten som fungerer bra for dere? Hvorfor?
- b. Forhold ved tjenesteenheten som bør forbedres? Hvorfor?

Med bakgrunn i innspill fra tjenesteenhetene (administrativ innspillsfase) og kommuneproposisjonen ble det beregnet et innsparingsbehov på 4,5 % i 2019, stigende til 7 % i 2022.

Det ble gjennomført dialogkonferanse 11.06.2017, der kommunestyret, medlemmer i faste utvalg, rådmannsledelsen, tjenesteledere og økonomirådgivere deltok. Her ble også innspill fra brukerrådene gjennomgått.

En første skisse til investeringsplan for perioden 2019-2030 ble lagt fram for UPT i møte 20.06.2018 (UPT-sak 63/18), der utvalget ga sine innspill til formannskapet.

Formannskapet fikk i sitt møte 30.08.2018 (F-sak 81/18) en orientering om status så langt i det administrative arbeidet, innspillet fra UPT knyttet til investeringsplanen og oppsummering fra dialogkonferansen. I møtet ble det gitt signaler til administrasjonen om videre arbeid og prioriteringer.

Formannskapet gjennomførte heldags møte viet økonomiplanarbeidet den 06.09.2018 (F-sak 101/18), der skisse til økonomiplan og investeringsplan ble gjennomgått. I møtet ble det gitt signaler til

administrasjonen om videre arbeid og prioriteringer.

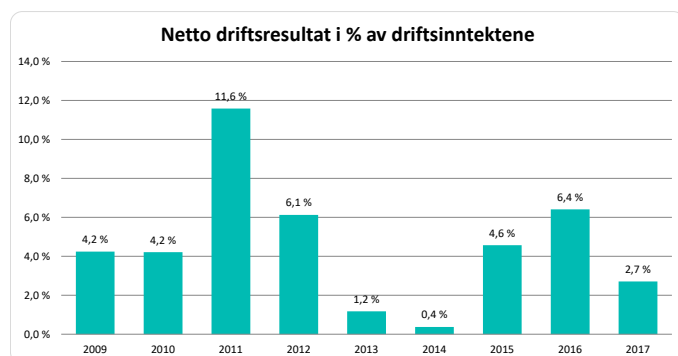
I møte 20.09.2018 (F-sak 103/18) fikk formannskapet framlagt en oppdatert skisse til økonomiplan og investeringsplan, samt en rekke notater som svar på spørsmål og utfordringer gitt i formannskapets heldagsmøte 06.09.2018. Formannskapet foretok en første saldering av økonomiplanen og ga signaler og utfordringer til administrasjonen om videre arbeid og prioriteringer. Formannskapet avla sin innstilling overfor kommunestyret 09.10.2018.

Status kommuneøkonomi og tjenestetilbud

For utfyllende informasjon om kommunens økonomiske status og tjenestetilbud henvises til årsberetningen, som i tråd med plansystemet gir en årlig statusbeskrivelse.

De siste års regnskapsresultat

Siden 2009 har kommunen jevnt over hatt økonomisk resultat langt over landssnittet. Lavere resultat i 2013 og 2014 skyldtes i stor grad engangskostnader.

Alt i alt har kommunen hatt positivt netto driftsresultat i ni år på rad, seks av disse bedre enn landssnittet og syv bedre enn anbefalt minstenivå. Det innebærer at kommunen har styrket sin likviditet og oppsparte midler (fond) betydelig. Ca. 40 % av den frie fondsbeholdningen skal imidlertid utgiftsføres over de kommende sju år, knyttet til utjevningsordning pensjon. Det er bare 34 % av disposisjonsfondet som ikke er øremerket ulike formål. Av disse midlene skal over halvparten disponeres til forskuttering av utbedring Brekkebakkene (fylkeskommunal veg). Kommunen har dessuten inngått flere større utbyggingsavtaler knyttet til utvidelse av hytteområder i Kvitfjell (Kvitfjell Vest og Varden). Disse innebærer at kommunen skal overta en rekke vann- og avløpsanlegg når disse ferdigstilles av utbyggerne. Kommunen vil da måtte utbetale store momsbeløp som så skal inntektsføres igjen fordelt over 10 år. Dette vil kreve at kommunen har en god likviditetsmessig buffer.

Prognose inneværende år

Tjenesteenhetenes prognoser tilsier nå et merforbruk på 2,1 mill. kr (mot 5,6 mill. kr etter første tertial). Det forventes samlet sett å kunne nå balanse i forhold til budsjett innen årets utgang. Det foreslås derfor ingen tilleggsbevilgninger for dekning av disse merutgiftene i driftsbudsjettet nå.

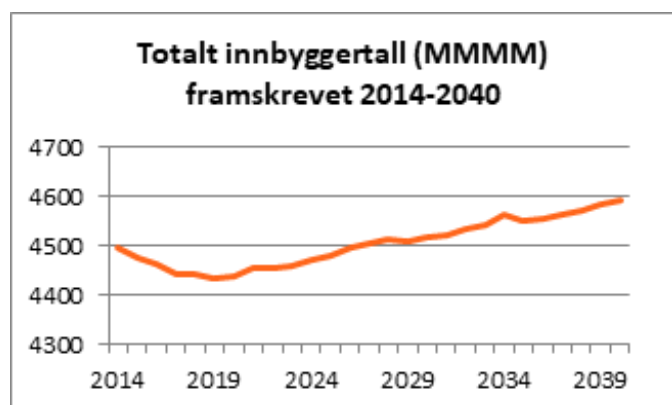
Tjenestetilbudet

I det store og hele videreføres det eksisterende tjenestetilbudet i økonomiplanperioden. Etablering av nytt bofellesskap for funksjonshemmede og en boenhet for avlastning vil være en klar styrking av tjenestetilbudet i perioden. Satsing på digitalisering og velferdsteknologi forventes å gi god effekt og ruste kommunen enda bedre for å takle fremtidens utfordringer.

Rammebetingelser og økonomisk handlingsrom

Demografi – befolkningsprognose

Prognose for befolkningsutvikling kan gi en pekepinn på tjenestetilbudet kommunen må legge til rette for. Statistisk sentralbyrå (SSB) oppdaterte sine befolkningsprognoser i 2014. Her vises utdrag for Ringebu kommune basert på prognosen middels nasjonal vekst (MMMM):

Det totale innbyggertallet for Ringebu faller fra 4.495 innbyggere i 2014 til 4.435 på det laveste i 2019. Deretter stiger innbyggertallet relativt jevnt opp mot 4.600 innbyggere i 2040.

Aldersgruppen 0-5 år er på sitt høyeste i 2014, med 259 barn. Barnetallet faller til ca. 240 barn i 2017 og ligger deretter relativt jevnt rundt 240-245. Barnetallet er på sitt laveste i slutten av perioden med 232 barn.

Aldersgruppen 6-15 år er også på sitt høyeste i 2014 med 483 personer. Dette faller til 464 personer i 2017 og ligger deretter i intervallet 470-480 personer videre i hele perioden.

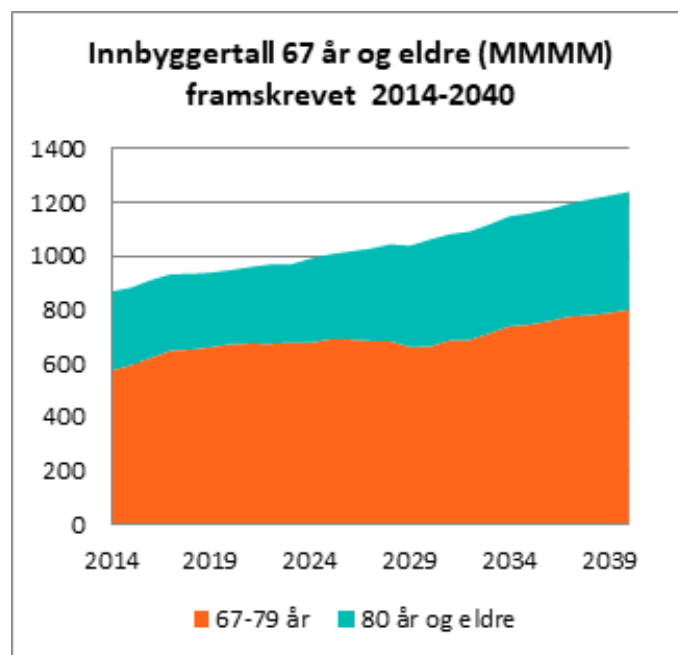
Aldersgruppen 16-24 år er også på sitt høyeste i 2014 med 483 personer. Antallet faller til 413 i år 2025 og ligger deretter relativt stabilt rundt 420 personer.

Aldersgruppen 25-66 år er også på sitt høyeste i 2014 med 2.402 personer. Dette faller til ca. 2.340 rundt 2017 og ligger relativt stabilt fram til år 2030. Deretter faller antallet ned til 2.220 personer i år 2040.

Aldersgruppen 67-79 år er på sitt laveste i 2014 med 573 personer og stiger til snaut 700 personer i 2025. Deretter ligger antallet i underkant av 700 fram til år 2033. Derfra stiger antallet til 800 personer i år 2040.

Aldersgruppen 80 år og eldre viser en nedgang fra 295 personer i 2014 til 276 personer i år 2020. Deretter stiger antallet raskt til 400 personer i år 2030 og videre

til 440 personer i år 2040.

Samlet vokser antallet personer i alderen 67 år og eldre med 43 % i perioden 2014-2040, mens de yngre aldersgruppene samlet reduseres med 7,5 %.

Det må presiseres at disse tallene er basert på prognoser/framskrivningsmodeller og at det er til dels betydelig usikkerhet knyttet til prognosene. Kommunens attraktivitet vil kunne ha stor betydning for utvikling i folketallet.

Kommuneproposisjonen

Kommuneproposisjonen 2019 ble publisert i mai 2018. Som ventet gir det nye inntektssystemet, som er innført fra 2017, reduserte rammer. Inntektsgarantiordningen INGAR ga betydelig kompensasjon for tapte inntekter i 2018, men trappes raskt ned. Nedtrapping sammen med redusert skatteanslag gir et inntektstap på ca 6,8 mill. kr for Ringebu fra 2018 til 2019 og ytterligere 2,1 mill. kr i hvert av de neste to årene. Det er flere forhold i det nye inntektssystemet som gir denne effekten. En del av dette bildet er at kommunen valgte å stå alene etter utredning av kommunereformen.

Ut over dette er det lite i Kommuneproposisjonen som gir økonomisk effekt på kort sikt for Ringebu.

Vurdering av inntektssiden

Kommunens inntekter danner grunnlaget for de tjenestene kommunen kan yte.

Brukerbetalinger

Rene brukerbetalinger for kommunale tjenester utgjør

ca. 2,7 % av de samlede driftsinntektene. De satsene kommunen selv kan fastsette er forutsatt økt med 2,5 % fra 2018 til 2019. Noen satser, hovedsakelig innen Plan og teknisk, er gitt en særskilt vurdering og foreslås økt med opp til 10 %. Noen satser fastsettes av staten.

Andre salgs- og leieinntekter

Disse utgjør 14,7 % av de samlede driftsinntektene og kommer hovedsakelig fra selvkostområder som for eksempel vann og avløp. Disse inntektene skal dekke utgifter kommunen har og gir derfor ikke noe bidrag til finansiering av øvrig kommunal drift. Kommunale avgifter til vann og avløp forutsettes økt med inntil 5 % årlig i perioden. Investeringer innen sektoren påvirker avgiftsgrunnlaget. Renovasjonsavgift og feieavgift er forutsatt u-endret fra 2018 til 2019. Det er forutsatt at alle selvkostområder skal ha full inndecking (alle utgiftene dekkes av inntektene, evt. ved bruk av tidligere innkrevde midler som er plassert på bundne fond). Husleieinntekter er økt i tråd med forventet økning i konsumprisindeks.

Overføringer med krav til motytelse

Disse utgjør 8,9 % av de samlede driftsinntektene og dreier seg i stor grad om refusjoner for tjenester som kommunen yter (kostnadsdekning), samt refusjon sykkelønn.

Rammetilskudd

Rammetilskudd fra staten utgjør ca. 36 % av driftsinntektene og blir tildelt gjennom inntektssystemet. Tilskuddsanslaget for økonomiplanperioden er hentet fra prognosemodell utarbeidet av KS og baserer seg på kommuneproposisjonen, med tillegg av 1 mill. kr som ble lagt til i formannskapets saldering av økonomiplanen.

Andre statlige overføringer

Disse utgjør 6 % av de samlede driftsinntektene. En stor del av disse inntektene er knyttet til mottak av flyktninger og vil dermed bli noe redusert i forhold til tidligere.

Skatt på inntekt og formue

Disse utgjør ca. 24,3 % av de samlede driftsinntektene. Både i 2013 og 2014 opplevde kommunene svikt i skatteinngang i forhold til statens prognoser. Når skattesvikten (i forhold til statens prognoser) gjelder hele landet, vil ikke kommunene få kompensert dette med mindre staten tilleggsbevilger penger til kommunene. Dersom skattesvikt bare gjelder kommunen lokalt, vil svikt bli kompensert gjennom inntektsutjevning i inntektssystemet. De siste årene har prognosen fra KS vært justert ned med 1 mill. kr (egenvurdering) med bakgrunn i erfaringene fra 2013

og 2014. I Økonomiplanen for 2019-2022 er det ikke lagt inn slik sikkerhetsmargin. Prognosemodell fra KS er lagt til grunn for inntektsanslaget, med tillegg av 1 mill. kr som ble lagt til i formannskapets saldering av økonomiplanen.

Eiendomsskatt

Eiendomsskatten utgjør 6,2 % av de samlede driftsinntektene. Det ligger et betydelig inntekspotensiale i eiendomsskatt på boliger og fritidseiendommer som i budsjettet for 2018 har en skattesats på 3,7 ‰ og et bunnfradrag på kr 100.000. Samlet utgjør eiendomsskatt på boliger og fritidseiendommer ca. 25,3 mill. kr i budsjettet for 2018 (maksimal sats er 7 ‰, kan økes med maksimalt 2 ‰ pr. år). Eiendomsskatt for næringsseiendommer ligger på maksimal sats med 7 ‰.

Renteinntekter, utbytte og eieruttak

Årlig utbytte fra, og renter av utlån til, energiselskaper utgjør ca. 9,5 mill. kr. Utlån til Eidsiva energi omgjøres i 2018 til egenkapital og forventes å gi økt utbytte som kompenserer for reduserte renteinntekter framover. 13 % av utbytte fra kraftselskaper avsettes til utviklingsfond og 7 % til fond for kulturbasert næringsutvikling. Renteinntekter av bankinnskudd er budsjettet med ca. 3,3 mill. kr.

Handlingsregler

I forbindelse med budsjettarbeidet for 2010 ble det innført handlingsregler for budsjettarbeidet som skal bidra til at kommunens økonomiske situasjon styrkes og handlingsrommet økes. Handlingsreglene fokuserer på tre sentrale elementer:

- Frie økonomiske reserver (disposisjonsfond)
- Lånegjeld
- Årlig driftsresultat (netto driftsresultat)

I økonomiplanen for 2018-2021 ble det innarbeidet ytterligere en handlingsregel:

- Egenfinansiering av investeringer

Frie økonomiske reserver

Kommunens økonomiske soliditet og evne til å takle uforutsette hendelser vil i stor grad avhenge av de frie økonomiske reserver som kommunen har til rådighet. Slike reserver er i hovedsak definert som disposisjonsfond.

Disposisjonsfond er midler som kommunen fritt kan disponere både til drifts- og investeringsformål.

I løpet av perioden 2009-2017 er disposisjonsfondet

styrket med 80,6 mill. kr. Ved utgangen av 2017 utgjør disposisjonsfondet 18,5 % av driftsinntektene, som må karakteriseres som svært bra. Et nivå på rundt 10 % av driftsinntektene har vært et viktig mål for kommunen. Anbefaling/norm som fylkesmannen opererer med er 10 % for å ha en "brukbar" fondsbeholdning.

En stor del av disposisjonsfondet er imidlertid øremerket til ulike formål. Det frie (ikke øremerkede) disposisjonsfondet utgjør bare 27,2 mill. kr. Av dette skal 16,5 mill. kr brukes til forskuttering av utbedring i Brekkebakkene (fylkeskommunal veg). I henhold til regnskapsforskriftene må en slik forskuttering betraktes som utlån, som må føres i investeringsregnskapet. Tilbakebetalt kapital (2020 i henhold til avtale) må også føres til inntekt i investeringsregnskapet og kan dermed ikke lengre benyttes til driftsformål, men kun til investeringsformål (ubundet investeringsfond). Oppbygning av frie fond er i henhold til investeringsplanen en forutsetning for fremtidig investering i nytt skolebygg. Beløpet kan benyttes til dette formålet. Vedtaket om forskuttering reduserer imidlertid kommunens disposisjonsfond betydelig.

En stor andel av disposisjonsfondet (28 mill. kr) er øremerket fremtidige pensjonsforpliktelser (akkumulert premieavvik) og vil komme til fradrag fordelt over 7 år. Kommunens vedtak om fondsføring av premieavvik sikrer at fremtidig utgiftsføring ikke går på bekostning av tjenestetilbudet. Ringebu kommune var blant de første kommunene med et slik prinsippvedtak - og mange kommuner har fulgt etter.

Oversikt disposisjonsfond pr. 31.12.2017

Formål	Beløp
Ikke øremerket disposisjonsfond	27.178.700
VM alpint 2019 / ny utfortrasè	3.000.000
Utviklingsfond	6.000.100
Kulturbasert næringsutvikling	1.268.500
Emisjonsfond kraftselskap	4.609.500
Akkumulert premieavvik pensjon	27.991.500
Fond til flyktningsformål	9.809.000
Bredbåndsutbygging	1.000.000
Kulturfond (underskuddsgaranti)	100.000

Flere kommuner har i senere år endret sine handlingsregler fra å være 10 % av driftsinntektene, til å være 10 % av driftsinntektene etter fradrag for andelen som avsatt til premieavvik pensjon. Med en slik handlingsregel ville Ringebu kommune ligget på 12,1 % ved utgangen av 2017. Med forskutteringen av Brekkebakkene ville kommunen med slik handlingsregel havnet godt under 10 %. Disposisjonsfondet må

derfor fortsatt tilføres årlige midler for å tilfredsstille målet om 10 % av driftsinntektene over tid. Kravet til egenkapital ved oppføring av nytt fremtidig skolebygg tilsier at disposisjonsfondet fortsatt må tilføres 48 mill. kr for å dekke 50 % egenfinansiering. Da vil i så fall det frie disposisjonsfondet være brukt helt opp. Egenfinansiering på 50 % er anslått å være nødvendig for ikke å bryte handlingsregelen for maksimal lånegjeld.

Et annet viktig moment er at kommunen har inngått en rekke utbyggingsavtaler i Kvittfjell som innebærer at kommunen skal overta vann- og avløpsanlegg ved ferdigstillelse og refundere momsutgifter som kommunen vil få tilbake fra staten fordelt over 10 år. Dette tilsier at kommunen må ha god likviditet og dermed en god fondsbeholdning for å møte fremtidige forpliktelser.

Handlingsregel nr. 1:

Disposisjonsfond skal utgjøre minimum 10 % av brutto driftsinntekter.

Handlingsregelen er overholdt i økonomiplanen.

Lånegjeld

Høy lånegjeld vil gjøre kommunen sårbar for renteøkninger. Selv om det brukes virkemidler som rentebinding for å redusere renterisiko vil betjening av lånegjeld legge beslag på betydelige midler i driftsbudsjettet og dermed redusere kommunens handlingsrom.

Samlet lånegjeld utgjør 483,2 mill. kr ved utgangen av 2017. Kommunen har satt som mål at lånegjeld, korrigert for lån til selvkostformål og videreutlån til andre, maksimalt skal utgjøre 70 % av driftsinntektene. Ved utgangen av 2017 utgjør korrigert lånegjeld 62,1 % av driftsinntektene.

Fylkesmannen opererer med et måltall på maksimalt 70 % av driftsinntektene (ikke korrigert for selvkost og utlån), men sier samtidig at dette er avhengig av hvor mye av lånegjelden som betjenes av andre.

Handlingsregel nr 2:

Korrigert lånegjeld, brutto lånegjeld fratrukket selvkostområder, selvfinansierende tiltak og videreutlån, skal utgjøre maksimalt 70 % av brutto driftsinntekter.

Handlingsregelen er overholdt i økonomiplanen.

Investeringsplanen tilsier at lånegjelden vil øke i økonomiplanperioden. De første tre år i perioden økes lånegjelden som belaster kommunal drift med 67 mill. kr. Nytt bofellesskap for funksjonshemmede har høy

prioritet. Fra år 2022 er imidlertid investeringsnivået nede igjen på et nivå som sakte men sikkert vil kunne bringe lånegjelden ned igjen. Det vil være utfordrende å holde investeringsnivået nede ved senere rullinger av økonomiplanen. Fremtidig investering i nytt skolebygg vil anslagsvis fordre 50 % egenfinansiering for ikke å bryte handlingsregelen for lånegjeld.

Årlig driftsresultat

Økonomisk handlingsrom skapes først og fremst gjennom årlige driftsoverskudd. Disse kan avsettes som reserve, inngå som egenfinansiering av investeringer eller brukes til nye tiltak.

Siden 2009 har kommunen jevnt over hatt økonomisk resultat langt over landssnittet. Alt i alt har kommunen hatt positivt netto driftsresultat i ni år på rad, seks av disse bedre enn landssnittet og syv bedre enn anbefalt minstenivå. Det innebærer at kommunen har styrket sin likviditet og oppsparte midler (fond) betydelig. Det er allikevel en stor utfordring å holde driftsutgiftene nede på et nivå som står i forhold til de inntektene kommunen har. Alternativt kan kommunen vurdere å utnytte mulighetene for økte inntekter.

Etter at flere systemendringer trådte i kraft fra 2015 har teknisk beregningsutvalg justert ned norm/anbefaling for netto driftsresultat fra 3 % til 1,75 % årlig. Det er vurdert som hensiktsmessig å ha anbefalt nivå som målsetting.

i økonomiplanperioden 2017-2020 og 2018-2021 ble ambisjonsnivået for netto driftsresultat senket til 1 % av driftsinntektene. I arbeidet med økonomiplanen for 2019-2022 var utgangspunktet en ambisjon om netto driftsresultat på 0,5 % og senere justert ned til et nullresultat.

Handlingsregel nr. 3:

Netto driftsresultat skal utgjøre minimum 1,75 % av brutto driftsinntekter årlig.

Handlingsregel fravikes i økonomiplanen for 2019-2022 av flere årsaker. Fra 2020 skal nytt bofellesskap for funksjonshemmede og avlastningsbolig settes i drift som ny tjeneste. Denne satsingen (4,3 mill. kr årlig driftskostnad) trekker netto driftsresultat betydelig ned og tilpasning av driftsnivå til handlingsregelen må skje over tid. I tillegg endres rammebetingelsene ved at rammetilskudd reduseres kraftig (kompensert ved inntektsgarantiordning, INGAR, i 2017 og 2018 med nedtrapping over 4 år) og nedjustering av skatteanslag fra statens side. Netto driftsresultat er tilnærmet 0 i økonomiplanperioden, men det langsiktige målet om 1,75 % står ved lag.

Egenfinansiering av investeringer

Investeringer har historisk vært lånefinansiert i stor grad. Lån til investeringer tas opp som samlelån, de senere år med avdragstid på 40 år. Det finnes egne bestemmelser om minimums avdragstid på lån, regnet på basis av anleggsmidlenes levetid. Kommunen ligger godt innenfor minimumsbestemmelsene. Det er allikevel et mål å øke egenfinansieringsgrad for investeringer og samtidig unngå at anleggsmidler med kort levetid (som f.eks. IKT-investeringer) lånefinansieres med lang avdragstid. Det ble derfor innført en ny handlingsregel fra 2018.

Handlingsregel nr. 4:

Et beløp tilsvarende 0,5 % av brutto driftsinntekter overføres til investeringsregnskapet som egenfinansiering av investeringer med kort (5 års) levetid. Eventuelt ubrukte midler av overføringsbeløpet avsettes til eget ubundet investeringsfond for bruk til samme formål i senere år.

Handlingsregelen er delvis overholdt i økonomiplanen, ved at løpende IKT-investeringer er finansiert med driftsmidler. Det er imidlertid ikke avsatt midler utover konkrete bevilgninger fra 2020 og videre.

Lønns- og prisvekst

Økonomiplanen opererer med faste 2019-kroner i hele 4-års perioden. Lønns- og prisvekst vil derfor være begrenset til en oppjustering til 2019-nivå.

For 2019-oppgjøret er prognose fra SSB lagt til grunn med 3,2 %.

For utgiftspostene i budsjettet er prognose for vekst i konsumprisindeksen (KPI) fra SSB lagt til grunn. Denne prognosen tilsier en prisvekst på 1,5 % fra 2018-nivå.

Pensjonskostnader

Sats for KLP (arbeidsgivers andel) er videreført med 17,0 % etter signaler fra KLP. Endelig kostnad avhenger både av lønnsoppgjør og selskapets avkastning i finansmarkedet. Sats for SPK har tidligere vært forhåndsmeldt og forutsigbar. Nå er regelene rundt SPK endret til samme ordning som for KLP. Det er lagt til grunn en sats på 10,66 %.

Renteutvikling

Det er lagt til grunn renteprognose fra Kommunalbanken. Denne er basert på pengemarkedsrente med et påslag. For 2019 er rentesatsen 2,1 %, stigende til 3 % i 2021

Utfordringer synliggjort i siste årsberetning

I kommuneplanens samfunnsdel er det synliggjort

satsingsområder og strategier som vil innvirke på prioriteringer i kommende års budsjetter.

Regnskapsresultatet for 2017 er svært godt, men det er lite av innsparingene utover budsjetterte tiltak som vil gi varig effekt i budsjettssammenheng.

Innen flere tjenesteenheter budsjetteres det med refusjon sykelønn, men ikke tilsvarende lønn til vikarer. Dette er en praksis som gradvis har gått seg til over mange år og som det er ønskelig å endre. Fra 2016 startet en flerårig nedtrapping.

Effektiv utnyttelse av samarbeidsordningene i Helseregion Sør-Gudbrandsdal må fortsatt ha stort fokus.

Asylmottak i kommunen er avviklet og bosetting av flyktninger ser ut til å bli langt lavere enn budsjettert de nærmeste årene. Det ligger en utfordring i å skalere ned det kommunale tjenestetilbudet tilsvarende. Dette gjelder særlig innen flyktningetjenesten (NAV) og Ringeby læringssenter. Avsatte fondsmidler vil kunne være en viss buffer på kort sikt, men fondene vil tømmes raskt dersom ikke driftsnivået tilpasses. Læringssenteret bruker opp sitt fond i første halvår 2018.

Omlegging av budsjetteringsmåte for investeringer og forbedring av prosjektplanlegging og -dokumentasjon må fortsatt ha fokus gjennom hele 2018.

Det historisk lave rentenivået aktualiserer ekstraordinær nedbetaling av lån og/eller økt egenfinansiering av investeringer. I økonomiplanen for 2018-2021 er investeringer med kort levetid (5 år) finansiert med driftsmidler.

Forventet framtidig investering i skolebygg tilsier at det må bygges opp kapital til egenfinansiering.

Fond for premieavvik pensjon vil trolig tappes med ca. 3 mill. kr årlig framover. For å kunne opprettholde nivået på disposisjonsfond totalt sett må det fortsatt avsettes nye fondsmidler årlig. Kommunen bør vurdere om det er hensiktsmessig å bytte ordning for håndtering av premieavvik pensjon og gå over fra utjevningsordning til årlig belastning.

- Utjevningsordningen fordeler belastningen over flere år. Fra 2002 skulle premieavviket utgiftsføres over 15 år, fra 2011 over 10 år og fra 2015 skal premieavvik utgiftsføres over 7 år.
- Kommuner kan fortsatt velge å utgiftsføre premieavviket over 1 år.

Det er imidlertid ikke åpnet for hyppig endring av prinsipp. Dersom kommunen velger å gå over til årlig belastning må vi påregne å beholde det prinsippet i

overskuelig framtid.

Utjevningsordningen har ikke fungert slik det var forventet og har medført at kommunene som valgte utjevning har store premieavvik bokført i balansen, mens ordningen var tenkt slik at dette skulle svinge rundt null. Ringeby kommune har i dag et oppsamlet premieavvik på 28 mill. kr. Av de nærmeste kommunene rundt oss har Nord-Fron og Lillehammer valgt årlig belastning av premieavvik og ikke utjevning over mange år. Ved bytte av regnskapsprinsipp ville kommunen etter hvert kunne kvittere ut det store premieavviket i balansen. Allerede oppsamlet premieavvik vil i så fall bli utgiftsført etter gammel ordning fram til det er kvittert ut, mens nye premieavvik blir belastet fullt ut året etter at de oppstår. Det er avsatt eget disposisjonsfond til å regnskapsmessig finansiere det oppsamlede premieavviket. Ordningen som kommunen har valgt med å føre premieavviket mot disposisjonsfond innebærer at vi i praksis allerede har nøytralisert utjevningsordningen og opptrer som om vi hadde årlig belastning. Det store oppsamlede premieavviket og tilsvarende øremerket disposisjonsfond virker forstyrrende både i forhold til handlingsregler og regnskapsanalyser og statistikker forøvrig.

Nytt inntektssystem fra 2017 ga endringer i kommunens rammebetingelser. Kommunen får i 2018 kompensert mye av inntektstapet gjennom inntektsgarantisystemet (INGAR), men dette trappes raskt ned og vil gi kommunen en ekstra utfordring budsjettmessig i årene som kommer.

Kommuneplanens samfunnsdel

Kommuneplanens samfunnsdel ble vedtatt av kommunestyret 17.06.2014 (Ksak 40/14). Denne inneholder viktige verdier (raus, solid, spenstig), samt mål og strategier for prioriterte satsingsområder (bo, leve, arbeide) fram mot år 2026.

Samfunnsdelen inneholder strategiske veivalg i utviklingen av lokalsamfunnet og kommunale tjenester og er førende for økonomiplanen (handlingsplanen).

I en situasjon med reduserte økonomiske rammer vil prioritering av tiltak være spesielt viktig. Skjerming av tjenester er en måte å prioritere på. Samtidig må det foretas reduksjoner i en eller flere tjenester for å finne rom til ønsket ny satsing på andre. Samfunnsdelen inneholder mange mål og strategier. Under er gjengitt noen av de satsingene som er mest tydelig prioritert i denne økonomiplanen:

- legge til rette for varierte tomter for boligbygging, i

første rekke sentralt i begge tettstedene. Herunder jernbaneundergang til Tollmoen og en rekke ulike boligprosjekter i investeringsplanen.

- legge til rette for at elevene skal få målrettet og tilpasset opplæring av profesjonelle lærere som kan sitt fag. Herunder digitalisering i hele grunnskolen og kompetanseløft digitalisering blant lærere.
- tilrettelegge arenaer og aktivitetsområder. Herunder toaletter med universell utforming i sentrumsområdene.
- ha tilbud som dekker individuelle behov. Herunder etablering av nytt bofellesskap for mennesker med nedsatt funksjonsevne, inkl. avlastningsbolig.
- ha funksjonelle og trygge bygg/utearealer for kommunalt tjenestetilbud. Herunder en rekke investeringer i kommunale tjenestebygg, infrastrukturtiltak IKT m.m.
- være en utviklingsorientert og innovativ organisasjon. Herunder 3-årig satsing på digitalisering.

Klima og miljø

Ringebu kommune har miljøsertifisert alle sine kommunale tjenestebygg. Midler til jevnlig re-sertifisering er innarbeidet i økonomiplanen.

Forsøket med at kommunen bistår næringsdrivende som ønsker miljøsertifisering skal etter planen videreføres ut 2019.

I økonomiplanen ligger det innarbeidet klimatiltak, bl.a. med tilskudd til utskifting av vedovner (søknadsordning for private), dette blir ytterligere aktualisert i 2019 da oljefyrer blir forbudt fra 2020. I forbindelse med den nye rammeavtalen om leasingbiler høsten 2017 ble 13 biler i helse- og omsorgssektoren ladbare. ECP-prosjektet (energisparekontrakter) fullføres i 2018/2019 og vil, sammen med overgangen til ladbare biler, bidra til en betydelig reduksjon av kommunens CO₂ fotavtrykk. Det Klimasatsfinansierte forprosjektet om mulig biogassanlegg i midtdalen indikerer at det vil være realistisk å etablere et slikt. Dette vil måtte ses nærmere på i et prosjekt. Det vil bli søkt om klimasatsmidler, men vil også kreve kommunal medfinansiering i årene framover dersom det skal realiseres. Kommunen har fått klimasatstilskudd til innkjøp av 6 elsykler. Takoverbygg til oppbevaring, lading og renhold av disse vurderes nå bygd sammen med realiseringen av offentlig toalettbygg ved parken i Ringebu og Nesseparken i Fåvang.

Hovedoversikt drift

	R-2017	B-2018	ØP-2019	ØP-2020	ØP-2021	ØP-2022
Driftsinntekter						
Brukerbetalinger	11 626	11 351	11 295	11 769	11 973	11 983
Andre salgs- og leieinntekter	64 385	61 734	64 039	64 917	65 350	65 350
Overføringer med krav til motytelse	39 209	21 851	28 259	27 894	27 344	26 844
Rammetilskudd	157 707	156 305	163 705	163 705	163 705	163 705
Andre statlige overføringer	26 179	23 947	21 385	18 694	17 004	16 671
Andre overføringer	5 699	4 531	8 555	8 555	8 307	8 472
Skatt på inntekt og formue	106 336	109 515	106 195	103 695	101 195	101 195
Eiendomsskatt	27 124	29 286	37 686	38 286	38 686	39 086
Andre direkte og indirekte skatter	0	0	0	0	0	0
Sum driftsinntekter	438 266	418 519	441 119	437 515	433 565	433 306
Driftsutgifter						
Lønnsutgifter	219 004	220 521	234 874	231 701	230 723	230 856
Sosiale utgifter	49 907	55 406	60 514	60 429	60 410	60 465
Kjøp av varer og tj som inngår i tj.produksjon	71 238	66 003	63 771	63 727	62 697	62 393
Kjøp av tjenester som erstatter tj.produksjon	47 293	43 108	41 994	40 687	40 373	39 284
Overføringer	48 672	50 445	48 484	48 002	47 332	46 279
Avskrivninger	21 091	15 678	15 678	15 678	15 678	15 678
Fordelte utgifter	-23 967	-21 291	-21 987	-22 037	-22 037	-22 037
Sum driftsutgifter	433 239	429 870	443 329	438 187	435 175	432 918
Brutto driftsresultat	5 028	-11 351	-2 210	-672	-1 610	388
Finansinntekter						
Renteinntekter og utbytte	11 857	14 386	13 146	13 146	13 146	13 146
Gevinst på finansielle instrumenter (omløpsmidler)	0	0	0	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån	23	50	50	50	50	50
Sum eksterne finansinntekter	11 879	14 436	13 196	13 196	13 196	13 196
Finansutgifter						
Renteutgifter og låneomkostninger	10 135	10 540	11 192	11 726	11 382	11 382
Tap på finansielle instrumenter (omløpsmidler)	0	0	0	0	0	0
Avdrag på lån	15 984	18 241	19 836	21 443	21 881	21 881
Utlån	0	50	50	50	50	50
Sum eksterne finansutgifter	26 119	28 831	31 078	33 219	33 312	33 312
Resultat eksterne finanstransaksjoner	-14 239	-14 395	-17 882	-20 023	-20 117	-20 117
Motpost avskrivninger	21 091	15 398	15 398	15 398	15 398	15 398
Netto driftsresultat	11 880	-10 348	-4 695	-5 297	-6 329	-4 330
Netto driftsresultat i % av brutto driftsinntekter			-1,1 %	-1,2 %	-1,5 %	-1,0 %
Interne finanstransaksjoner						
Bruk av tidligere års regnsk.m. mindreforbruk	10 058	8 412	0	0	0	0
Bruk av disposisjonsfond	5 247	17 517	9 924	8 294	8 523	8 018
Bruk av bundne fond	5 863	2 382	2 271	3 379	3 903	3 903
Sum bruk av avsetninger	21 168	28 310	12 195	11 673	12 426	11 921
Overført til investeringsregnskapet	1 220	2 113	0	0	0	0
Dekning av tidligere års regnsk.m. merforbruk	0	0	0	0	0	0
Avsatt til disposisjonsfond	20 429	10 871	1 648	1 648	1 648	1 648
Avsatt til bundne fond	2 987	4 979	5 853	4 727	4 449	5 943
Sum avsetninger	24 636	17 962	7 501	6 375	6 097	7 591
Regnskapsmessig mer/mindreforbruk	8 412	0	0	0	0	0

Investeringer

INVESTERINGSPLAN 2019-2030												
(inkl. re-budsjettering i tråd med tertialrapport 2/18, tall i grått felt)												
Tall i hele 1.000 kr		INV						SUM 2019- 2030	Egen- regi	Oppst.- sak	Anl.- start	KOMMENTAR TIL FRAMDRIFT OG PRIORITERING
		2019	2020	2021	2022	2023- 2026	2027- 2030					
									ja/nei	Ja/nei	mnd	
	IKT	3 695	925	0	0	500	500	5 620				
H104	EGENEID DATAFIBER FÅVANG RA - FÅVANG BARNEHAGE		400					400	Nei	Nei		Forskjøvet fra 2018 til 2020. Avhenger av at trekkerør Fåvang renseanlegg-Moheimsflata etableres i samband med andre prosjekter først.
H107	RINGEBU BARNEHAGE - EGENEID FIBER	160						160	Nei	Nei	???	Re-budsjettering av tidligere års bevilgning som ikke blir gjennomført før i 2019.
H110	E-ROMSLØSNING HELSE/OMSORG	535	525					1 060	Nei	Nei	Feb 19	Infrastruktur i 2018, innføring i 2 trinn i hhv. 2019 og 2020. Trinn 1: 52 rom Linåkertunet HDO + korttids/rehab Trinn 2: 51 rom Omsorgsboliger Linåkert. + RES
H129	NETTBRETT POLITIKERE	500				500	500	1 500	Ja	Nei	Sep 19	Nytt sett for hver 4-års periode.
Nytt	Nye lokaler for backuplokasjon	300						300	Nei	Nei	Jan 19	Det er behov for nye lokaler for backuplokasjon for å tilfredstille kravene til slike lokaler, samt frigjøre annekset fra slik bruk.
Nytt	IKT opplæringsrom	1 000						1 000	Nei	Nei	Jan 19	Kommunen har behov for et funksjonelt rom til opplærings- og møteformål. Annekset planlegges friggitt til nærings- og boligformål. Må finne erstatning til opplæringsrommet. Behovet for IKT-opplæring framover vil øke i takt med økt bruk av digitale verktøy. Kommunen har en særskilt satsing på digitalisering i perioden 2018-2021 (vedtatt digitaliseringsstrategi) og skal heve digital kompetanse blant ansatte og innbyggere. Må være klart til bruk før Annekset frigis til andre formål. Bevilgningen ble redusert fra 1,5 til 1 mill kr. av formannskapet 20.09.2018.
Nytt	NY LAGRINGSLØSNING IKT	1 200						1 200	Nei	Nei	Jan 19	Ny lagringsløsning for data. Haster, da det er vanskelig å skaffe reservedeler til dagens løsning.
	KOMMUNAL TJENESTEYTING	56 711	34 944	13 800	1 100	400	400	107 355				
H112	INVESTERINGER KIRKELIG FELLESRÅD		150					150				Engangstilskudd utstyr 2020.
H419	NYE KJØKKEN ELDRESENTERET (2015)	221	144					365	Ja	Nei	løpende	Re-budsjettering av tidligere års ubrukte bevilgning som ikke blir gjennomført før i 2019 og 2020.
H421	OMBYGGING OG BRANNSIKRING OMSORGBOLIGER OG ELDRESENTER (2016)	1 000	3 000					5 730	Nei	Nei	Mai 19	Sprinkling på omsorgen på Linåkertiunet er igangsatt og blir ferdig innen 31.12.2018. Sprinkling av RES vil bli igangsatt samtidig med Bofellesskapet for mennesker med nedsatt funksjonsevne. Kontrakt med totalentreprenør 2019. Kr 1.730.000 er re-budsjettering av tidligere års ubrukte bevilgning.
		1 730										
H435	RINGEBU UNGDOMSSKOLE - TAK, SV.HALL, BYGN.MESSIGE ARB	4 000						7 900	Nei	Nei	Apr 19	Takarbeider på Ringebu ungdomsskole og Linåkertunet blir vurdert samlet i ett anbud. Oppstart 2019. Kr 3.900.000 er re-budsjettering av tidligere års ubrukte bevilgning.
		3 900										

INVESTERINGSPLAN 2019-2030												
(inkl. re-budsjettering i tråd med tertialrapport 2/18, tall i grått felt)												
Tall i hele 1.000 kr		INV						SUM 2019- 2030	Egen- regi	Oppst.- sak	Anl.- start	KOMMENTAR TIL FRAMDRIFT OG PRIORITERING
		2019	2020	2021	2022	2023- 2026	2027- 2030					
									ja/nei	Ja/nei	mnd	
H438	NYTT BOFELLESSKAP FUNKSJONSHEMMEDE HAGESKOGEN	23 000	19 500					42 500	Nei	Nei Komite	Mai 19	Prosjektering pågår, og det er dialog om godkjenning av prosjektet hos Husbanken. Tilbudskonkurransen gjennomføres i 2018, men oppstart vil først være i 2019. Justert kostnadsoverslag med 6 mill. kr etter deling av bygget. I tillegg er det innarbeidet kostnader med inventar i fellesdel med 1,5 mill. kr.
H445	LINÅKERTUNET - TAK BYGG A OG B		0	5 000				5 000				Taket på Linåkertunet bygg A og B er gammelt, men det er ikke konstatert lekkasjer på bygg A og B. Takets alder tilsier at de er behov for rehabilitering innen de kommende årene, før lekkasjer inntreffer. På tross av dette foreslås prosjektet utsatt til 2020, for at andre tak med store lekkasjer skal prioriteres. Tidligere påviste lekkasjer på Linåkertunet var på den rehabiliterte delen og er utbedret.
H446	JOBA - TILRETTELEGGING PRODUKSJONSLOKALER	2 000	2 000					4 000	Nei	Ja	Mai 19	Adm. forslag oppstart 2019. UPT's innspill er å skyve ett år, slik at oppstart blir i 2020. Formannskapet ønsker at bygget skal ferdigstilles til samme tid som nytt bofellesskap for mennesker med nedsatt funksjonsevne, av hensyn til dagaktivitet.
H447	RAUDHALLEN - SERVICEBYGG VAKTM.,			3 000				3 000				Prosjektet kommer ikke i gang før i 2021 (opprinnelig planlagt 2013).
H448	KAUPANGER - BYGNINGSMESSIGE ARBEIDER	6 000						6 000	Nei	Ja	Apr 19	Prosjektet fremskyndes på grunn av at skifer løsner fra taket. Det er dårlig isolasjon mot taket som medfører snøsmelting på taket, som igjen fører til lekkasje og isdannelsen langs takkantene. Tiltaket er i hovedsak utskifting av skifer, glass, tilleggsisolering og ny kledningen. Det er videre et behov for å vurdere HC-toalett i 1. etg.
H452	RÅDHUSET - REHABILITERING OG OMBYGGING KANTINE	450						450	Nei	Nei	Okt 18	Oppstart 2018. Sluttdato: 2019 Re-budsjettering av tidligere års ubrukte bevilgning.
Nytt	Ringebu skole - utbedring av gymsal/garderober	500		5 000				5 500	Nei	Ja	Mai 19	Jfr Ksak 32/18 Fåvang skole. Benyttet samme kostnadsanslag. Utredning/forprosjekt i 2019
H457	Fåvang barnehage - Etterisolering, utskifting vinduer, solskjerming, utbedre temperatur i rom og på golv	0	5 000	0				5 000				To avdelinger på Fåvang barnehage har ikke solskjerming på vinduene. På varme dager blir det veldig varmt i disse rommene. Med tanke på miljø og inneklima bør bygget oppgraderes med nye vinduer til mindre størrelse, flere vinduer tettes igjen og vegger etterisoleres utvendig. Dette vurderes som en investering siden veggens ytelse økes. Varmekabel i golv, sparkel og nytt beleg, 60 W/m2. 800 m2
H460	Kaupanger - Lydisolering kulturskole		200					200	Ja			Lydtiltak i øvingsrom i kjeller, Planlagt utført i egenregi, kjøper ventilasjonsarbeider.

INVESTERINGSPLAN 2019-2030											
(inkl. re-budsjettering i tråd med tertialrapport 2/18, tall i grått felt)											
Tall i hele 1.000 kr		INV						SUM	Egen-regi	Oppst.-sak	Anl.-start
		2019	2020	2021	2022	2023-2026	2027-2030	2019-2030			
									ja/nei	Ja/nei	mnd
H461	Hageskogen boliger 12-25 - Fukt i bad, nedslitte kjøkken, bytte vinduer	1 000	700	700				2 400	Ja	Nei	Pågår
H463	RAUDHALLEN - UTBEDRING TAK	2 260						2 260	Nei	Nei	???
											Må utføres når det er ledig leilighet, starter i 2018, men påregnes ikke ferdig før 2020. Kr 1.000.000 i 2019 er re-budsjettering av tidligere års ubrukte bevilgning. Ombygging av tak over kontordel / JOBA utføres i løpet av høsten og vinteren 2018/2019. Omtrekking av resterende tak utføres i 2019 og sees da i sammenheng med prosjekt H435. Prosjektet har blitt forsinket på grunn av at det i første utlysingsrunde ikke kom inn noen tilbud på arbeidene. Prosjektet ble derfor justert for å passe markedet bedre og derav delt i to entrepriser, hvor av første del som består av en del ombyggingsarbeider blir utført nå. Mens takflaten som består av bare isolering og tekkearbeide utsettes til neste år for å kunne samkjøres med prosjekt H435. Re-budsjettering av tidligere års ubrukte bevilgning.
H679	VEGER	1 000						1 000	Nei	Nei	Mai 19
H729	TRAFIKKSIKKERHETSPLAN - TILTAK (kommunal andel)	100	100	100	100	400	400	1 200	Nei	Nei	Mai 19
H754	GATEBELYSNING	1 000						1 000	Nei	Nei	Feb 19
H764	Ringebu og Fåvang - Gruslager	1 000						1 000	Ja	Nei	Apr 19
Nytt	Sikkerhetsunderlag lekeapparater Ringebu og Fåvang barnehager	400						400	Ja	Nei	Jun 19
Nytt	Riving av tidligere tan klinikk Ringebu ungdomskole.		0	0	1 000			1 000			
											Denne delen av bygget må enten komme tilbake i akseptabel stand eller rives. Slik det er nå, står rommene uten varme og de kan ikke brukes. At bygg står uten varme og bruk medfører et eskalerende forfall som igjen vil gi en større kostnad for rehabilitering. Det er tidligere meldt et ønske om å tilrettelegge lokalene til undervisning, med klasserom og grupperom. Skolen har imidlertid synkende elevtall og har lokaler nok til undervisning. Prosjektet ble planlagt og priset i 2013/2014. Kostnadsramme for rehabilitering/ombygging er 6.000.000. Tak er ikke inkludert (inngår i prosjekt H435).

INVESTTERINGSPLAN 2019-2030												
(inkl. re-budsjettering i tråd med tertialrapport 2/18, tall i grått felt)												
Tall i hele 1.000 kr		INV						SUM 2019- 2030	Egen- regi	Oppst.- sak	Anl.- start	KOMMENTAR TIL FRAMDRIFT OG PRIORITERING
		2019	2020	2021	2022	2023- 2026	2027- 2030					
									ja/nei	Ja/nei	md	
Nytt	Ringebu prestegard - driftsbygningen - EL anlegg og etablering av kjeramikkrom med inventar og utstyr	2 000	0	0	0			2 000	Nei	Nei		Oppgradering av driftsbygning. Oppgradering av EL - anlegg samt etablering av kjeramikkrom/ verksted
Nytt	Nytt halldekke Ringebuallen	1 700						1 700	Nei	Nei	Mai 19	Etter 30 års bruk er helt klart behov for å rehabilitere gulvet i Ringebuallen. Det har kommet fram fra både brukere og driftspersonell om at gulvet ikke tilfredsstiller dagens krav. Vi har også fått tilbakemeldinger fra gjestende lag, og instruktører ved kurs etc. om at gulvet ikke er bra. Saken har tidligere vært opp til behandling uten vedtak om gjennomføring av prosjekt. Etablering av PULASTIC punktelastisk sportsgulv med Boflex Pulastic kombielastisk sportsgulv. Vil bli søkt om spillemidler.
Nytt	Innbyggertorg Ringebu Rådhus		2 000	0	0			2 000		Ja		Etablere innbyggertorg ved hovedinngangen for at innbyggerne skal få løst flest mulig av sine tjenester. ca 250 m2. Funksjoner: resepsjon, 5 cellekontor, arkivfunksjon, kopi/frankering/post, sentalbord, møterrom. Fleksibel løsninger, helsefremmende for ansatte. Innenfor dagens vegger - ikke påbygg. Evt. ombygging av NAV-lokaler inngår ikke. Skisseforslag etablert av arkitekt 09.03.2018. Bevilgningen ble redusert fra 3 til 2 mill. kr av formannskapet 20.09.2018.
Nytt	Parkering Ringebu Helsecenter	1 550	0					1 550	Nei	Nei	Jan 19	Nødvendige grunnarbeider for opparbeidelse av parkeringsplass og ca 50M med støttemur med rekkverk. Carport til 2 biler er inkludert. Felles anbud med parkering Linåkertunet.
Nytt	Parkering Linåkertunet		2 150	0				2 150	Nei	Nei	Jan 19	I forbindelse med kjøpet av Linåkervegen 4 skal det opparbeides parkeringer og carport til 2 biler for Linåkertunet. Ref. kommunestyresak 052/18. Ses i sammenheng med H455. Felles anbud med parkering Helsecenteret.
H471	Utbedring av brannstasjon og helsecenter	400						400	Nei	Nei	Jan 19	Forprosjekt. Behovs- og bygningsanalyse.
Nytt	Opprusting og reasfaltering av veg	1 500						1 500	Nei	Ja	Jun 19	Innspill fra UPT
	TETTSTEDSUTVIKLING	1 200	0	13 500	13 500	9 000	0	37 200				
H465	OFFENTLIG TOALET I SENTRUM INKL SYKKELPARKERING	1 200						1 200	Nei	Ja	Mai 19	Plasseringen av toalettene er ikke avklart.
H684	SENTRUMSUTVIKLING RINGEBU			0	0	9 000		9 000				Videreføring av sentrumsforskjønning i Ringebu. Eventuell utskifting av V/A-anlegg i samme prosjekt forutsettes innarbeidet i hhv. driftsbudsjettet som vedlikehold og investeringsbudsjettet for selvkostområder som standardheving.
H765	JERNBANEUNDERGANG GANG/SYKKEL RINGEBU (CA RAMME)		0	13 500	13 500			27 000		Ja		Ses i sammenheng med reguleringsplan for Våla nord.

INVESTERINGSPLAN 2019-2030

(inkl. re-budsjettering i tråd med tertialrapport 2/18, tall i grått felt)

Tall i hele 1.000 kr		INV						SUM	Egen-	Oppst.-	Anl.-	KOMMENTAR TIL FRAMDRIFT OG PRIORITERING
		2019	2020	2021	2022	2023-2026	2027-2030	2019-2030	regi	sak	start	
									ja/nei	Ja/nei	mnd	
	SELVFINANSIERENDE TILTAK	0	0	0	0	0	0	0				
	BOLIG OG NÆRINGSAREAL	3 000	22 000	40 300	0	36 400	36 200	137 900				
H442	SENTRUMSNÆRE LIVSLØPSBOLIGER FÅVANG	0	5 000	9 500				14 500				Prosjektet er utsatt i påvente av ny vurdering av boligpolitisk handlingsplan. Det jobbes også med utlysning av tilvisningsleiligheter i Ringebu og Fåvang
H453	SENTRUMSNÆRE LIVSLØPSBOLIGER RINGEBU			15 000				15 000				Oppstart 2021.
H466	GJENNOMGANGSBOLIGER		15 000	10 000		27 400	27 400	79 800	Nei	Ja		Prosjektet er utsatt i påvente av ny vurdering av boligpolitisk handlingsplan. Det jobbes også med utlysning av tilvisningsleiligheter i Ringebu og Fåvang
H750	BOLIGOMRÅDE KOLSTADROA/Skalykkja		0	2 800				2 800		Ja		Prosjektet må vurderes opp mot om det hensiktsmessig å bygge ut Skalykkja som er mer sentrumsnær.
H757	GRUNNERVERV OG INFRASTRUKTUR FRYA OG FÅVANG		2 000			3 000	2 800	7 800				2017: Jfr egen sak Rudivollen. Kr 1.000.000 framskyndet fra 2018, kr 200.000 fra disposisjonsfond. Nye bevilgninger over flere år i gjeldende økonomiplan.
H762	BOLIGTOMTER RINGEBU	3 000		3 000		6 000	6 000	18 000	Nei	Nei	Mai 19	Oppstart Kvislen i 2019.
	SELVKOSTOMRÅDER (VANN/AVLØP M.M.)	14 771	28 242	21 400	14 000	9 000	6 000	93 413				
H624	VANNFORSYNING VENABYGDSFJELLET	10 000						10 000	Nei	Nei	Mai 19	Prosjektering igangsatt. Oppstart høsten 2018.
H737	RINGEBU RA, NEDLEGGELSE (2013)		11 400	11 400	14 000			36 800				Utsettes inntil videre pga E6, men må påregne oppstart i egenregi 2020.
H738	NYTT VANVERK RINGEBU (2013)		4 842					4 842				Utsettes inntil videre pga E6, men må påregne oppstart i egenregi 2020.
H740	KOMMUNEDELPLAN VA (2013)	300						300	Nei	Nei	pågår	Oppstartsvarsel forventes vedtatt i oktober 2018. Mens dette pågår har det vært gjort datafangst og et grundig forarbeid som vil sørge for at utarbeidelsen vil foregå relativt raskt. Det forventes at planen vedtas i løpet av mars 2019.
H741	STANDARDHEVING/RINGNETT VA (2013)	2 471	2 000			6 000	6 000	16 471	Nei	Nei	Aug 19	På grunn av høyt tempo på investeringsprosjekter mangler det personellressurser for vedlikeholdsprosjekter med standardheving. Det blir utført noe arbeider på avløppspumpestasjoner på Venabygdsfjellet inneværende år. Utover dette så har vi et stort etterslep på vedlikehold av vann og avløp på samme måte som de fleste andre kommuner i Norge. En kommunedelplan med prioritert tiltaksliste vil derfor bli et viktig verktøy i årene som kommer.
H759	Vannledning Ringebu-Frya		10 000	10 000				20 000	Nei	Nei		Det er igangsatt prosjektering av arbeidene der midler fra H727 benyttes til innledende prosjektering. Detaljprosjektering er planlagt igangsatt våren 2019.
Nytt	Mobile nødstrømsaggregat	1 000						1 000	Nei	Nei	Jan 19	Innkjøp av 2 stk mobilt nødstrømsaggregat med dieseltanker som kan kobles til utestasjoner som trykkøkere og høydebasseng for å sikre vannforsyningen og avløppspumping under strømbrydd. Tiltaket er forankret i kommunens ROS-analyse.

INVESTERINGSPLAN 2019-2030													
(inkl. re-budsjettering i tråd med tertialrapport 2/18, tall i grått felt)													
Tall i hele 1.000 kr		INV						SUM 2019- 2030	Egen- regi	Oppst.- sak	Anl.- start	KOMMENTAR TIL FRAMDRIFT OG PRIORITERING	
		2019	2020	2021	2022	2023- 2026	2027- 2030						
									ja/nei	Ja/nei	mnd		
Nytt	V/A forsterkning vannforsyning området Prestegarden/Ringebu kirke	1 000				3 000		4 000	Nei	Nei	Jun 19	Grovt kostnadsoverslag. Prosjekt fortsatt under utredning.	
								0					
	TOTALT	79 377	86 111	89 000	28 600	55 300	43 100	381 488					
OPPSUMMERING													
	IKT	3 695	925	0	0	500	500	5 620					
	KOMMUNAL TJENESTEYTING	56 711	34 944	13 800	1 100	400	400	107 355					
	TETTSTEDSUTVIKLING	1 200	0	13 500	13 500	9 000	0	37 200					
	SELVFINANSIERENDE TILTAK	0	0	0	0	0	0	0					
	BOLIG OG NÆRINGSAREAL	3 000	22 000	40 300	0	36 400	36 200	137 900					
	SELVKOSTOMRÅDER (VANN/AVLØP M.M.)	14 771	28 242	21 400	14 000	9 000	6 000	93 413					
	SUM TOTALT	79 377	86 111	89 000	28 600	55 300	43 100	381 488					
FINANSIERING													
H438	TILRETTELAGTE BOLIGER HAGESKOGEN		-16 500					-16 500					
H442/H45	TILSKUDD LIVSLØPSBOLIGER		-7 500	-6 000				-13 500					
	SPILLEMIDLER RINGEBUHALLEN	-500						-500					
H765	EKSTERN FINANSIERING JERNB.UNDERG.			-6 750	-6 750			-13 500					
H738	EKSTERN FINANSIERING VANNVERK			0				0					
	SUM EKSTERNE MIDLER	-500	-24 000	-12 750	-6 750	0	0	-44 000					
	BRUK AV DISPOSISJONSFOND	-2 000						-2 000					
	EGENFINANSIERING (HANDL.REGEL 4)	-3 695	-925	0	0	-500	-500	-5 620					
	LÅNEFINANSIERING	-73 182	-61 186	-76 250	-21 850	-54 800	-42 600	-329 868					
	SUM FINANSIERING	-79 377	-86 111	-89 000	-28 600	-55 300	-43 100	-381 488					
	Andel selvfinansierende	-17 771	-50 242	-61 700	-14 000	-45 400	-42 200						
	Sum gjeldsbelastning kommunen	-61 606	-35 869	-27 300	-14 600	-9 900	-900						

INVESTERINGSPLAN 2019-2030 - FORMANNSKAPETS SKISSE 20.09.2018

Tall i hele 1.000 kr		PROSJEKTBSKRIVELSE
	IKT	
H104	EGENEID DATAFIBER FÅVANG RA - FÅVANG BARNEHAGE	IKT-verktøy blir stadig viktigere og mer kritiske for utførelsen av kommunale tjenester. Teknologi og programvare er i stadig utvikling og åpner nye muligheter for bedret funksjonalitet, større effektivitet, større fleksibilitet og ikke minst bedret sikkerhet. Gjeldende IKT handlingsplan inneholder flere tiltak som dekkes gjennom denne bevilgningen, spesielt overgang til ny brukerplattform som åpner for mer fleksibel bruk av mobile enheter, enklere driftsmiljø og som samtidig ivaretar økte krav til sikkerhet. Det er av vesentlig betydning å ha en langsiktighet og forutsigbarhet i disse investeringene, ettersom kommunens IKT-verktøy stadig integreres tettere med hverandre (endring i ett system eller i teknologi får konsekvenser for andre systemer).
H107	RINGEBU BARNEHAGE - EGENEID FIBER	Etablering av kommunalt eid fiberkabel til Ringebu barnehage. Det meste av trekkerør er allerede på plass (fram til innkjøring fra Fylkesvegen). Prosjektet er selvfinansierende, ettersom spart leie av fiber fra Eidsiva dekker mer enn kapitalkostnadene ved etablering av egen fiber. Resterende strekning med manglende trekkerør, beror på arbeid i brekkebakken i regi av SVV. Status for dette arbeidet og fremdrift er ikke kjent. Det er mest sannsynlig at komplettering av trekkerør fra kryss Høystadvegen / Kjønnåsvegen til ungdomssenteret ikke kan gjennomføres før i 2019.
H110	E-ROMSLØSNING HELSE/OMSORG	Infrastruktur i 2018, innføring i 2 trinn i hhv. 2019 og 2020. Trinn 1: 52 rom Linåkertunet HDO + korttids/rehab Trinn 2: 51 rom Omsorgsboliger Linåkert. + RES
H129	NETTBRETT POLITIKERE	Komplett sett med nye nettbrett til politikere for hver valgperiode.
Nytt	Nye lokaler for backuplokasjon	Det er behov for nye lokaler for backuplokasjon for å tilfredstille kravene til slike lokaler, samt frigjøre annekset fra slik bruk. Dagens maskinvare for backup / sikkerhetskopiering av kommunens data, er i dag plassert i annekset. Dette lokalet tilfredstiller ikke krav til lokaler når det gjelder fysisk sikring, brannsikring m.v. I første omgang er det snakk om å flytte dagens utstyr for sikkerhetskopiering, men på sikt kan det bli aktuelt å gjøre dette til et fullverdig redundant datasenter (kriselokasjon). Dette må hensyntas ved valg av lokaler. Det er behov for et rom i en av kommunens lokasjoner på anslagsvis 20 kvm, som er sikret med adgangskontroll, og tilstrekkelig tyveri og brannsikret. Andre krav er at lokasjonen er omfattet av kommunens eget fibernettverk, for å kunne oppnå nødvendig båndbredde for kopiering av data. Etter dialog med IKT er kommet frem forslag for backuplokasjon i Ringebu ungdomssenter. Ringebu kommune leier egnet rom i kjeller for dette formålet. Husleie er ikke inkludert i tiltaket. Kostnaden er et overslag.
Nytt	IKT opplæringsrom	Kommunen har behov for et funksjonelt rom til opplærings- og møteformål. Annekset planlegges frigitt til nærings- og boligformål. Må finne erstatning til opplæringsrommet. Behovet for IKT-opplæring framover vil øke i takt med økt bruk av digitale verktøy. Kommunen har en særskilt satsing på digitalisering i perioden 2018-2021 (vedtatt digitaliseringsstrategi) og skal heve digital kompetanse blant ansatte og innbyggere. Må være klart til bruk før Annekset frigis til andre formål. Flytting av NAV og barnevern må være gjennomført. Det må videre gjennomføres en helhetlig vurdering på bruken av rådhuset i løpet av 2019, for at det ikke gjøres tiltak som hindrer fremtidig utvikling.
Nytt	NY LAGRINGSLØSNING IKT	Dagens lagringsløsning fra 2011 har behov for avløsning av ny lagringsløsning. Vi hadde høsten 2017 en maskinvarefeil, feil på flere harddisker samtidig, i lagringsløsningen, som førte til en ukes tid med mye nedetid, og lite produktivitet på kommunens ikssystemer. Det begynner etter hvert å bli vanskeligere og mindre tilgjengelig på reservedeler for dagens løsning, og en bør derfor begynne å planlegge for en nyinvestering.
	KOMMUNAL	
H112	INVESTERINGER KIRKELIG FELLESRÅD	Behov kr 150.000 til oppgradert dataløsning på Ungdomssenteret for driftsåret 2020. Kirkelig fellesråds begrunnelse for søknaden: Dataløsningen på Ungdomssenteret er gammel og har sine klare mangler og begrensninger i forhold til at 5 ansatte er knyttet opp mot dataløsningen.
H419	NYE KJØKKEN ELDRESENTERET (2015)	Kjøkken i leiligheter er fra midten av 80-tallet og er slitt. Nye senger som er innkjøpt (tilpasset større pleiebehov) er lengre enn de gamle og vegg mot kjøkken må flyttes for å gi plass til seng. Nye kjøkken installeres i forbindelse med tilpasset planløsning. Utføres i egenregi. Tiltak blir utført etter hvert som leilighetene er ledige. Har skiftet på 12 stk, står igjen 10 stk.

INVESTERINGSPLAN 2019-2030 - FORMANNSKAPETS SKISSE 20.09.2018

Tall i hele 1.000 kr		PROSJEKTBEKRIVELSE
H421	OMBYGGING OG BRANNSIKRING OMSORGSBOLIGER OG ELDRESENTER (2016)	Kommunens frittliggende omsorgsboliger har ikke direktevarsling til brannvesenet. Disse boligene er svært utsatt for alvorlige hendelser ved brannutløp da mange av disse beboerne ikke kan rømme leiligheten ved egen hjelp. Flere branner i boliger i andre kommuner viser at disse boligene er svært utsatt, og det samme kan inntreffe hos oss. Et vanntåkeanlegg kan være et svært effektivt slökkemiddel i slike boliger. Tiltaket er ment å dekke vanntåkeanlegg og garderobeanlegg i E-bygget ved Linåkertunet. Dette er en del av det gamle bygget, og det er derfor ikke vanntåkeanlegg her i dag. I tillegg er prosjektet utvidet til å omfatte heis og garderobe på Eldresenteret.
H435	RINGEBU UNGDOMSSKOLE - TAK, SV.HALL, BYGN.MESSIGE ARB	Ihht UPT-108/13 skal tak isoleres og tekkes om. Med 32 grader i bassenget vil bassengduk spare mye energi og hindre avdamping til bygg og takkonstruksjon. Nylig ombygde garderober er universelt utformet, men bassengheis mangler. Mobil heisanordning og bassengduk er derfor inkludert i tiltaket. Tannklinikk var planlagt ombygd sammen med garderober i 2014 men ble ikke utført.
H438	NYTT BOFELLESSKAP FUNKSJONSHEMMEDE HAGESKOGEN	Det bygges nytt bofelleskap der det blant annet inkluderer 11 nye leiligheter for mennesker med nedsatt funksjonsevne, en avlastningsleilighet, kontor og fellesrom på tomte nord for dagens RES på Brettingen. Prosjektet skal prioriteres og har målsetting om oppstart i 2017 med ferdigstilling 2018. Dette vil gi 1,3 mill. kr i FDV-kostnader (forvaltning, drift og vedlikehold). Husleieinntekter på 1 mill. kr. Det er innkalkulert 20 % vaktmester og 35 % renholdstilling i FDV kostnadene.
H445	LINÅKERTUNET - TAK BYGG A OG B	Tak inkl. tekking på Bygg A, B og E er ikke utbedret siden de ble oppført på hhv. 70- og 90-tallet. Lufterør og takhatter som ikke lenger er i drift etter nybygg/ombygging ligger «gjemt» i oppforede tretak på A og B-bygget.
H446	JØBA - TILRETTELEGGING PRODUKSJONSLOKALER	Tilrettelegging av nye produksjonslokaler i tilknytning til Ringebu aktivitetssenter (flytting fra dagens lokaler i Raudhallen).
H447	RAUDHALLEN - SERVICEBYGG VAKTM., RENH., UTESEKSJ.	Utbygging av «Raudhallen» til servicebygg for samling av vaktmestertjenesten, uteseksjonen og renholdere. Ringebu renseanlegg planlegges nedlagt og uteseksjonen vil da ha behov for nytt tilholdssted. Samlokalisering er forventet å gi bedre koordinering og ressursutnyttelse.
H448	KAUPANGER - BYGNINGSMESSIGE ARBEIDER	Renovering av fellestoiletter i kjeller og rehabilitering av utvendig trapp. Toaletter er gamle og slitt. Trapp har løse heller og defekt varmekabel. Mangler ved trapp medfører risiko for alvorlige personskader. Prosjektet omfatter også utskifting av vinduer og utvendig vedlikehold av bygget.
H450	NY BARNESKOLE	Investering i skolebygg.
H452	RÅDHUSET - REHABILITERING OG OMBYGGING KANTINE	Kommunens kantine er moden for en fornying. Det er et ønske om å foreta en større oppgradering av kantina med ny løsning for selvbetjening. Kantina er den «grønne lungen» på rådhuset og er viktig med hensyn til ansattes trivsel, det sosiale fellesskapet og for å sikre et godt arbeidsmiljø. Kantina ivaretar all møtematbestilling, både for administrasjonen, for politikere, lag og foreninger som avholder møter på rådhuset og Kaupanger.
	Ringebu skole - utbedring av gymsal/garderober	Jfr Ksak 32/18 Fåvang skole. Benyttet samme kostnadsanslag. Utredning/forprosjekt i 2019
H457	Fåvang barnehage - Etterisolering, utskifting vinduer, solskjerming, utbedre temperatur i rom og på golv	Varmekabel i golv, sparkel og nytt beleg, 60 W/m2. 800 m2

INVESTERINGSPLAN 2019-2030 - FORMANNSKAPETS SKISSE 20.09.2018

Tall i hele 1.000 kr		PROSJEKTBEKRIVELSE
H460	Kaupanger - Lydisolering kulturskole	Lydtiltak i øvingsrom i kjeller, Planlagt utført i egenregi, kjøper ventilasjonsarbeider.
H461	Hageskogen boliger 12-25 - Fukt i bad, nedslitte kjøkken, bytte vinduer	Prosjektet gjelder boliger i Hageskogen nr 12-25 - Fukt i bad, nedslitte kjøkken, bytte vinduer
H463	RAUDHALLEN - UTBEDRING TAK	Taket på teknisk lager, Raudhallen har vært dårlig i flere år og det lekker inn flere steder i bygget. Det er derfor bevilget midler til utbedring av hele taket.
H679	VEGER	Det er et stort etterslep på vedlikehold av kommunale veger, midlene benyttes for å utbedre dette. Det er spesielt asfalterte veger og gater som har behov for vesentlige påkostninger samt oppgradering av stikkrenner og overvannsystemer.
H729	TRAFIKKSIKKERHETSPLAN - TILTAK (kommunal andel)	Prosjektet dekker egenkapital for søknad om midler til trafiksikkerhetstiltak fra Statens Vegvesen etter tiltaksliste i trafiksikkerhetsplan utarbeidet av Ringebu kommune.
H754	GATEBELYSNING	Det kommer i 2017 nye regler om energieffektivisering samt måling av forbruk for gatelys. For å forberede for dette må det investeres i nye målepunkt for strømforbruk og utskifting av en del kvikksølvholdige armaturer.
H764	Ringebu og Fåvang - Gruslager	På grunn av usikkerhet rundt driften av dagens gruslager for strøgrus i Ringebu og på grunn av høye kostnader ved kjøp av strøgrus her. Er det vurdert at det er hensiktsmessig å etablere egne gruslager både på Fåvang og Ringebu. Tiltaket vil kostnadseffektivisere vintervedlikehold for Ringebu kommune.
Nytt	Sikkerhetsunderlag lekeapparater Ringebu	Støtsikre matter under lekeapparat i Ringebu og Fåvang barnehage.
Nytt	Riving av tidligere tannklinikk Ringebu ungdomsskole.	Denne delen av bygget bør komme tilbake i akseptabel stand. Slik det er nå, står rommene uten varme og de kan ikke brukes. At bygg står uten varme og bruk medfører et eskalerende forfall som igjen vil gi en større kostnad for rehabilitering. Bygget ønsket ombygget slik det var tenkt, med klasserom og grupperom. PT har tegninger på dette. Prosjektet ble planlagt og priset i 2013/2014. Omfanget er også nå tilsvarende. Tak er ikke inkludert (inngår i prosjekt H435). Tak og renovering gjennomføres samtidig for få en rasjonell fremdrift.
Nytt	Ringebu prestegard - driftsbygningen - EL anlegg og etablering av	Oppgradering av driftsbygning. Oppgradering av EL - anlegg samt etablering av kjeramikkrom/verksted
Nytt	Nytt halldække Ringebuhallen	Etter 30 års bruk er helt klart behov for å rehabilitere gulvet i Ringebuhallen. Det har kommet fram fra både brukere og driftspersonell om at gulvet ikke tilfredsstiller dagens krav. Vi har også fått tilbakemeldinger fra gjestende lag, og instruktører ved kurs etc. om at gulvet ikke er bra. Saken har tidligere vært opp til behandling uten vedtak om gjennomføring av prosjekt. Etablering av PULASTIC punkt elastisk sportsgulv med Boflex Pulastic kombielastisk sportsgulv. Vil bli søkt om spillemidler.
Nytt	Innbyggertorg Ringebu Rådhus	Etablere innbyggertorg ved hovedinngangen for at innbyggerne skal få løst flest mulig av sine tjenester. ca. 250 m2. Funksjoner: resepsjon, 5 cellekontor, arkivfunksjon, kopi/frankering/post, sentalbord, møterom. Fleksibel løsning, helsefremmende for ansatte. Innenfor dagens vegger - ikke påbygg. Evt. ombygging av NAV-lokaler inngår ikke. Skisseforalsg etablert av arkitekt 09.03.2018. Dette må ses nærmere på i forbindelse med omorganiseringen på rådhuset.
Nytt	Parkering Ringebu Helsecenter	Nødvendige grunnarbeider for opparbeidelse av parkeringsplass og ca 50M med støttemur med rekkverk
Nytt	Parkering Linåkertunet	I forbindelse med kjøpet av Linåkervegen 4 skal det opparbeides parkeringer og carport for Linåkertunet. Ref. kommunestyresak 052/18. Ses i sammenheng med H455

INVESTERINGSPLAN 2019-2030 - FORMANNSKAPETS SKISSE 20.09.2018

Tall i hele 1.000 kr		PROSJEKTBEKRIVELSE
Nytt	Utbedring av	Forprosjekt behovs- og tilstandsanalyse.
Nytt	Opprusting og	Innspill fra UPT
	TETTSTEDSUTVIKLING	
H465	OFFENTLIG TOALETT I SENTRUM INKL	Bygging av offentlig toalettanlegg i Ringebu sentrum.
H684	SENTRUMSUTVIKLING RINGEBU	Videreføring av sentrumsforskjønnning i Ringebu. Eventuell utskifting av V/A-anlegg i samme prosjekt forutsettes innarbeidet i hhv. driftsbudsjettet som vedlikehold og investeringsbudsjettet for selvkostområder som standardheving.
H765	JERNBANEUNDERGANG GANG/SYKKEL RINGEBU (CA RAMME)	Jernbaneundergang ved Ringebu stasjon.
	SELVFINANSIERENDE	
	BOLIG OG	
H442	SENTRUMSNÆRE LIVSLØPSBOLIGER FÅVANG	"Tiltak med bygging av sentrumsnære leiligheter i tettstedene. Oppfølging av boligpolitisk plan og Ksak 65/15 vedr. antall boenheter i Helse og omsorg: «Kommunestyret ber rådmannen legge til rette for at sentrumsnære og samlokaliserte boliger med fellesareal for eldre blir bygd innen 2-3 år, for prioritering i økonomiplan og budsjett.» Forutsettes bygget med standard som gir rett til 45 % tilskudd gjennom Husbanken. Det er lagt inn likt mellom Ringebu og Fåvang i denne investeringsplanen, men endelig fordeling må skje etter vurdering av behov."
H453	SENTRUMSNÆRE LIVSLØPSBOLIGER RINGEBU	"Tiltak med bygging av sentrumsnære leiligheter i tettstedene. Oppfølging av boligpolitisk plan og Ksak 65/15 vedr. antall boenheter i Helse og omsorg: «Kommunestyret ber rådmannen legge til rette for at sentrumsnære og samlokaliserte boliger med fellesareal for eldre blir bygd innen 2-3 år, for prioritering i økonomiplan og budsjett.» Forutsettes bygget med standard som gir rett til 45 % tilskudd gjennom Husbanken. Det er lagt inn likt mellom Ringebu og Fåvang i denne investeringsplanen, men endelig fordeling må skje etter vurdering av behov."
H466	GJENNOMGANGSBOLIGER	Tiltak med bygging av sentrumsnære leiligheter i tettstedene. Utgangspunktet var 2 stk 4-mannsboliger etter modell fra St. Olavs plass oppføres annethvert år (oppstart 2018, 2020, 2022, 2024, 2026 og 2028).
H750	BOLIGOMRÅDE KOLSTADROA/Skalykkja	Som oppfølging av boligpolitisk plan må det tilrettelegges nye boligområder, fortrinnsvis sentrumsnært. Nytt boligområde avsatt til arealplanarbeidet.
H757	GRUNNERVERV OG INFRASTRUKTUR FRYA OG FÅVANG	I arbeidet med ny arealplan for Ringebu kommune er det forventninger til utvidelse av industriområdet på Frya. Dersom kommunen skal ha tilgjengelige arealer i framtida, må det avsettes penger til grunnerverv og etablering av nødvendig infrastruktur.
H762	BOLIGTOMTER RINGEBU	Som oppfølging av boligpolitisk plan må det tilrettelegges nye boligområder, fortrinnsvis sentrumsnært. Etter hvert som boligfeltet på Ulberg fylles opp er det naturlig å planlegge nye områder, som Kvislen og områder ovenfor Vålejordet.
	SELVKOSTOMRÅDER (VANN/AVLØP M.M.)	
H624	VANNFORSYNING VENABYGDSEJELLET	Jfr. rammeplan for vannforsyning Venabygdsejellet er det behov for utvidelse av vannforsyningen, dette gjelder både og ledningsnett og vannkilde.
H737	RINGEBU RA, NEDLEGGELSE (2013)	Avhenger av samarbeidet mellom kommunene og vedtak om utvidelse på Frya RA eller ikke. Renseanlegget i Ringebu er nedslitt og vurdert slik at det ikke bør påkostes. Det må bygges nytt eller overføres til Frya, som da vil trenge utvidelse.
H738	NYTT VANVERK RINGEBU (2013)	Avhengig av valg av ny hovedvannkilde som Statens Vegvesen utreder i forbindelse med E6-utbygging. Arbeidet blir forsinket, slik at tidligere bevilgning er forskjøvet i tid.

INVESTERINGSPLAN 2019-2030 - FORMANNSKAPETS SKISSE 20.09.2018

Tall i hele 1.000 kr		PROSJEKTBEKRIVELSE
H740	KOMMUNEDELPLAN VA (2013)	Det lages en kommunedelplan for vann og avløp der mål for vannforsyning og avløpshåndtering i Ringebu kommune innarbeides. Det lages prioritert tiltaksplan for både vedlikehold og investeringer.
H741	STANDARDHEVING/RINGNETT VA (2013)	Prosjekt for å sikre vannforsyningen og hindre forurensning samt heving av standard på ledningsnett og pumpestasjoner som har stort vedlikeholdsbehov.
H759	Vannledning Ringebu-Frya	Ved å bygge vannledning mellom Gunstadskogen høydebasseng og Nordheim høydebasseng vil forsyningssikkerheten i Ringebu og på Frya forsterkes mye. Det vil også kunne bygges slik at det er mulig å få flere tilknytninger på strekningen. Dette er et prosjekt som er viktig uavhengig av hvor ny hovedvannkilde blir plassert. Drikkevannsforskriften stiller krav til at alle vannverk skal ha en reserveløsning, dette har hverken Ringebu eller Frya vannverk i dag.
Nytt	Mobile nødstrømsaggregat	Innkjøp av 2 stk mobilt nødstrømsaggregat med dieseltanker som kan kobles til utestasjoner som trykkøkere og høydebasseng for å sikre vannforsyningen og avløpsspumping under strømbryt. Tiltaket er forankret i kommunens ROS-analyse.
Nytt	V/A forsterkning vannforsyning området Prestegarden/Ringebu kirke	Ny ledning bort til pumpestasjonen blir for kostbart (anslagsvis opp mot 10 mill. kr). Derfor vurderes muligheten for å overta brannbassenget til kirken og bruke disse som drikkevann og brannvann. Utfordringen er at vi da må desinfisere eksisterende basseng, installere styringselektronikk, nye pumper i pumpestasjon m.m. Dette er tanker i bakken og tilfredsstillende ikke kraven til arbeidsmiljø. På sikt må det derfor bygges et basseng med større kapasitet. Det å overta bassenget nå medfører en anslått kostnad på 1 mill. kr i 2019. En senere utvidelse vil ha en kostnad på 3-4 mill. kr med mulig gjennomføring i 2023.

Driftsbudsjettet - endringslogg

	Formannskapet 06.09.2018:
1	Kultur: Innsparingstiltak Nedleggelse bygdekino flyttet til "Ikke prioriterte tiltak".
2	Kultur: Innsparingstiltak Reduksjon ungdomsrådets midler flyttet til "Ikke prioriterte tiltak".
3	Kultur: Reduksjon tilskudd idrettslag/lag og foreninger/nærmiljøanlegg flyttet til "Ikke prioriterte tiltak".
4	Helse og mestring: Inventar fellesdel nytt bofellesskap for mennesker med nedsatt funksjonsevne flyttet til investeringsbudsjettet.
5	Plan og teknisk: Nytt gulv i Ringebuhallen flyttes til investeringsbudsjettet. Det er forutsatt delfinansiering med spillemidler.
6	Barnehagene: Nedleggelse ytterligere en avdeling i barnehagene flyttet til "Ikke prioriterte tiltak".
	Administrasjon 07.09.2018-12.09.2018
7	Fellesposter: Lagt inn nytt tiltak Personvernombud (jfr. K-sak 50/18). Det er inngått avtale om samarbeid med Lillehammer, Øyer og Gausdal om samarbeid knyttet til GDPR og Personvernombud. Årlig driftskostnad kr 200.000 fra 2019.
8	Interkommunale samarbeid/MGBV: Nytt tiltak Vertskommunesamarbeid barnevernvakt (jfr. K-sak 49/18). Årlig driftskostnad kr 223.000. Engangskostnad ved oppstart kr 21.000. Beløpene er tidlige anslag som forventes avklart i løpet av september 2018.
9	Rådmannen, Folkevalgte, SU: Lagt inn nytt tiltak Reduksjon kommunevalg i tråd med forbruk i 2015. Regnskap 2015 viste et forbruk på kr 166.000. Budsjett for 2019 reduseres fra kr 320.000 til kr 200.000. Budsjettet tar dermed høyde for 2 valgdager i hhv. Ringebu og Fåvang (som i 2015).
10	Interkommunale samarbeid/MGRS: I representantskapet høsten 2017, ble det lagt inn et tiltak med midlertidig ledighet i stillinger med kr 198.500 som innsparing. Det synliggjøres at dette beløpet ikke er kompensert i rammen til MGRS og dermed blir et permanent nedtak. Beparelsen er flyttet til andre driftsposter enn lønn, slik at bemanning opprettholdes.
11	Plan og teknisk: Reduksjon vegvedlikehold med kr 600.000. SSB Indikatoren viser at Ringebu kommunes netto driftsutgifter til kommunal vei og gate (funksjon 332) i kr per innbygger ligger langt over både Sør-Fron og Nord-Fron. Det kuttes i budsjettet til vegvedlikeholdet med i overkant av 10%. Dette vil merkes ved at sommervedlikeholdet må reduseres mye. Kuttiltakene merkes ved at grøfter renskes sjeldnere og at vegene vedlikeholdsgruses sjeldnere. Konsekvensen kan være større skader ved ekstremnedbør og generelt dårligere fremkomlighet på vegene.
12	Plan og teknisk: Det reduseres med kr 597.000 i vedlikehold og bruk av fyringsolje på bygg og grøntanlegg. Fyringsolje skal fases ut slik at dette løses gjennom bruk av strøm. Reduser grøntvedlikehold og bygningsvedlikehold vil bety at grøntområdene må stå litt lenger før det blir slått. Konsekvensen ved dette kuttet er at kvalitetens senkes litt. Vi mener likevel at vi skal klare å ta kuttet uten at det skal merkes i særlig grad av bruker av bygningene.
13	Fåvang skole: Økt fast bemanning pga barn i beredskaps- og fosterhjem. For å etablere en forutsigbarhet for disse elevene, stabilitet i organisasjonen og å utvikle et tilbud på tilstrekkelig faglig nivå der gitte pedagoger gis anledning til å lære og å samle erfaringer ønsker vi å opprette to nye faste stillinger. En spesialpedagogstilling i 50 % og en støttepedagog i 70 %. Dette tilbudet vil ikke ha økonomiske konsekvenser. Elever plassert i Ringebu, fra andre kommuner, gir refusjon etter gitte takster.
14	Helse og mestring: Tiltak med avlastningsbolig må gjennomføres som midlertidig løsning fram til nytt bofellesskap er i drift.
	Formannskapet 20.09.2018
15	Rådmannen og folkevalgte: Kommunevalg reduseres til 1 valgdag, på samme måte som sist Stortingsvalg.
16	Kultur: Tilbudet ved kulturskolen reduseres med 1 instrumentgren fra høsten 2019.
17	Hjemmebaserte tjenester: Endring måltider innen helse og omsorg innarbeides i tråd med forslag fra Levekårsutvalget.
18	Plan og teknisk: Adm. forslag om redusert vegvedlikehold (se endringslogg 11) tas ut og flyttes til "ikke prioriterte tiltak".
19	Skatt, rammetilskudd og finans: Anslag for økte inntekter eiendomsskatt (verdistigning re-taksering) økes fra 3 mill. kr til 6 mill. kr.
20	Skatt, rammetilskudd og finans: Anslag for endringer i statsbudsjettet endres fra å være reserve til dekning av nye tiltak på 1 mill. kr, til forventning om merinntekter på 1 mill. kr.
21	Skatt, rammetilskudd og finans: Anslag for skatt på inntekt og formue endres fra 1 mill. kr under prognosemodellen, til 1 mill. kr over modellen (merinntekt).
22	Skatt, rammetilskudd og finans: Anslag på reduserte renter og avdrag som følge av utjevning av investeringsvolum over år.

	Ny utfordring om utgiftsreduksjoner fra formannskapet 20.09.2018 (gjennomstrekede tiltak ble ikke innarbeidet)
23	Plan og teknisk: Ytterligere redusert bygningsvedlikehold, fyringsolje, grøntvedlikehold. Viser til endringslogg 12.
24	Fellestjenesten: Et ytterligere kutt i ramma utover det som er foretatt for 2019 vil for Fellestjenesten sin del måtte tas av lønnsmidler. For 2020 vil dette utgjøre 30 % stilling i 2020, 40 % stilling fra 2021. Det er ikke gjort en vurdering på om dette skal skje innen IKT eller Fellestjenesten sine oppgaver ellers.
25	Kultur: Det er tilknyttet 55 % stillingsressurs til ungdomshusets åpningstid og administrasjon/planlegging. Tiltaket forutsetter at ungdomshuset stenges og at 20 % stillingsressurs overføres ansvar 270 Bibliotek for utvikling av ungdomsarrangement/aktivitet ved biblioteket og at 10 % stillingsressurs overføres ansvar 252 Kultur for ordinært ungdomsarbeid.
26	Hjemmebaserte tjenester: Økt brukerbetaling. Hjemmetjenesten sør: kr 190.000 (2020), kr 200.000 (2021) og kr 200.000 (2022). Hjemmetjenesten nord: kr 120.000 (2020), kr 130.000 (2021) og kr 130.000 (2022). Korttidsavdelingen: kr 100.000 (2020), kr 100.000 (2021) og kr 110.000 (2022).
27	Hjemmebaserte tjenester: Reduksjon medisinsk utstyr, Hjemmetjenesten sør. Kr 31.000 i 2021 og kr 21.000 i 2022.
28	Hjemmebaserte tjenester: Reduksjon annen forbruksmateriell, Hjemmetjenesten nord. Kr 30.000 i 2021 og kr 30.000 i 2022.
29	Barnehagene: Tjenesteområdet barnehage foreslår innsparing på en 20 % assistentstilling i 2020 og en 40 % stilling i 2021 og 2022. Dette vil gi innsparinger på 0,5 % i 2020 og 1 % i 2021 og 2022. Dette kan etter stor sannsynlighet bli behov for å tas inn igjen på bakgrunn av barn med særskilte behov.
30	Ringebu skole: Reduksjon av stillinger.
31	Linåkertunet: Rammereduksjon ivaretas gjennom forventet brukerbetaling, forutsetningen er fortsatt fullt belegg i HDO. Ut fra det enheten ser pr i dag er det ikke noe som tilsier at belegget skal gå ned.
32	Fåvang skole: Reduksjon Bokbussen
33	Fåvang skole: Reduksjon ekskursjoner
34	Fåvang skole: Reduksjon materiell praktisk-estetiske fag
35	Fåvang skole: Reduksjon lærebøker
36	Fåvang skole: Reduksjon læremidler
37	Fåvang skole: Reduksjon IKT
38	Fåvang skole: Reduksjon kurs for lærere
39	Helse og mestring: Reduksjon av eksterne tjenester (MI). Tiltaket medfører reduksjon i tilbudet for en til to brukere. Det er noe usikkerhet knyttet til innsparingen da det er snakk om et tilbud der behovet kan endre seg og tiltaket først er aktuelt i 2020.
40	Ringebu ungdomsskole: Reduksjon av lærerstilling, 11 % stillingsreduksjon i 2020 og 22 % stillingsreduksjon i 2021 og 2022.
41	Folkevalgte og rådmannen: Innsparingsmål på politisk organisering og arbeidsmåter fra kommende valgperiode.
	Formannskapet 08.10.2018
42	Folkevalgte og rådmannen: Økt tilskudd løypekjøring.
	Kommunestyret 30.10.2018
43	Kultur: Tilbudet ved kulturskolen reduseres ikke med 1 instrumentgren fra høsten 2019. Midlene tas inn igjen i budsjettet (jfr endringslogg 16).
44	Barnehagene: Vikarassistent familiebarnehagene opprettholdes. Kr 97.000 tas inn igjen i budsjettet. Det søkes privat finansiering av halve stillingen for framtidige år.

Tildeling av budsjettrammer til tjenesteenhetene

Rammetildeling økonomiplan 2019-2022					
	B-2018 (rev.)	ØP-2019	ØP-2020	ØP-2021	ØP-2022
Rådmannen og folkevalgte	13 157 700	13 939 200	13 631 600	13 712 900	13 514 400
Fellesposter	7 677 100	8 572 100	9 072 100	8 557 100	9 057 100
Fellestjenesten	11 994 200	12 206 500	12 145 500	12 084 500	12 084 500
Kultur	11 432 300	11 714 200	11 390 400	11 307 600	11 300 000
Barnehagene	22 652 800	23 946 800	23 623 900	23 623 900	23 623 900
Ringebu skole	13 269 100	13 484 300	13 296 300	13 149 400	13 088 300
Fåvang skole	15 382 700	15 135 500	14 961 500	14 743 800	14 665 000
Ringebu ungdomsskole	14 674 300	14 582 900	14 356 100	14 284 000	14 284 000
Helse og mestring	35 936 100	55 188 000	55 425 100	55 699 800	54 610 800
Linåkertunet	23 012 600	23 592 600	23 474 700	23 356 700	23 356 700
Hjemmebaserte tjenester	62 303 100	50 278 100	49 728 300	49 647 100	49 657 100
NAV	4 903 700	4 960 800	4 883 200	4 830 800	4 804 600
Plan og teknisk	26 030 900	24 908 700	24 731 500	24 431 900	24 299 300
Sum rammer tjenesteenhetene	262 426 600	272 509 700	270 720 200	269 429 500	268 345 700
Selvkostområder	0	0	0	0	0
Interkommunale samarbeid	20 682 700	21 340 900	21 319 900	21 319 900	21 319 900
Skatt, rammetilsk., finans	-284 032 600	-294 727 100	-291 781 700	-290 563 700	-290 963 700
SUM (negativt tall = overskudd)	-923 300	-876 500	258 400	185 700	-1 298 100
Overskudd som avsettes til disposisjonsfond	923 300	876 500			1 298 100
Underskudd som dekkes av disposisjonsfond			-258 400	-185 700	

Folkevalgte og Rådmannen

Administrativ og politisk ledelse, Strategi og utvikling (SU) og fellesposter for hele organisasjonen inngår i budsjettområdet.

En kommune er en folkevalgt styrt organisasjon og en lokaldemokratisk arena. Kommunestyret er øverste styringsorgan, og delegerer myndighet til andre organ. Kommunestyret er kommunens øverste arbeidsgiver. Rådmannens rolle er å forberede saker til politisk beslutning, og iverksette vedtak som blir fattet. Rådmannen er ansvarlig for hele kommunens virksomhet overfor kommunestyret, i henhold til myndighet i lov og etter myndighet delegert fra kommunestyret.

Tjenester innenfor ansvarsområdet

- Politisk og administrativ ledelse
- Strategisk plan- og utviklingsarbeid
- Budsjett og økonomistyring
- Digitalisering
- Innkjøp
- Næringsarbeid
- Skolefaglig ansvar
- Samfunnssikkerhet og beredskap

Utfordringsbildet

Kommunestyrets vedtak om Styring og ledelse og tildeling av KS sin utmerkelse for godt styresett i 2013 vil være retningsgivende for kommunalt fornyingsarbeid. Europarådets strategi for innovasjon og godt styresett på lokalt nivå setter fokus på de grunnleggende verdiene i europeisk demokrati og presiserer 12 prinsipper for godt demokratisk styresett, som for eksempel deltakelse, effektivitet, åpenhet og ansvarlighet.

Implementering av kommuneplanens samfunnsdel og kommuneplanens arealdel vil være den sentrale oppgaven for folkevalgte og administrasjonen i økonomiplanperioden. Med vedtatt arealdel starter arbeidet med revidering av en rekke arealrelaterte planer.

Rådmannens ledergruppe og SU har en sentral oppgave i forhold til å ta initiativ til, koordinere og være pådriverer til faglig utviklingsarbeid på tvers av, og opp mot de enkelte, tjenesteområder og utviklingsprosjekt med fokus på å realisere mål og strategier i kommuneplanens samfunnsdel.

Tettstedsutvikling og å skape en forståelse for Ringeby

som «det attraktive midtpunkt i Gudbrandsdalen» er prioritert område. Det 3-årige bolystprosjektet ble avsluttet i 2017 og arbeidet må følges opp og videreutvikles innenfor ordinær organisering.

Det brukes ressurser til å delta i nettverk og på andre arenaer utenfor kommunen. Effekten av dette er at kommunen får positiv oppmerksomhet også utenfor egen region og har vist seg å være i god posisjon når det skal søkes om deltakelse i andre prosjekt.

Ny næringsplan ble vedtatt i 2015. Næringsfond og utviklingsfond er viktige virkemidler i kommunens satsing mot næringsliv og næringsetablering. Nytt innovasjonssenter ble satt i drift i 2017. Her har kommunen en viktig rolle som pådriver for innovasjon, slik at dette blir noe mer enn et ordinært kontorfellesskap.

Arbeidet med miljøsertifisering handler om å resertifisere alle kommunale bygg i 3-års intervall, samt å bistå private som ønsker sertifisering.

Deltakelse i innkjøpssamarbeidet INNOFF med Oppland fylkeskommune og 5 andre nabokommuner fungerer fint og bidrar sterkt til flere og gode innkjøpsavtaler. Innkjøpsarbeidet er omfattende legger beslag på stadig større ressurser og det er besluttet at innkjøpsarbeid skal legges til MGRS som interkommunal oppgave for Ringeby og Sør-Fron kommuner.

Digitalisering er satt på agendaen av sentrale myndigheter og vil ha stort fokus i kommunen i økonomiplanperioden. Det ble utarbeidet en digitaliseringsstrategi i 2017 som ble fulgt opp med en handlingsplan i 2018. Nå starter løpet med gjennomføring av handlingsplanen og det er store forventninger og utålmodighet til arbeidet i organisasjonen. Som et ledd i digitaliseringsarbeidet vil også Lean-metodikk for tilpasning av arbeidsrutiner stå sentralt. En tommelfingerregel er at digitaliseringsarbeid

handler om 20 % teknikk og 80 % endring av arbeidsmåte. Arbeidet vil være et viktig ledd i utvikling av tjenester i alle deler av organisasjonen, samt å kunne takle fremtidige oppgaver innenfor de rammene som demografi og økonomi gir. Brukerne av kommunale tjenester må ha hovedfokus i arbeidet, slik at det kommunale tjenestetilbudet oppleves som bra, trygt og tilgjengelig for alle.

Vurdering av tjenestetilbudet og forholdet til overordnet planverk

Kommuneplanens samfunnsdel ble vedtatt i 2014 og er et godt grunnlag for prioriteringer framover. Kommuneplanens arealdel er nå vedtatt for deler av kommunen.

Næringsplanen ble vedtatt i 2015. Etablering av innovasjonssenter er et viktig bidrag i næringsarbeidet. Kommunen har økonomiske virkemidler til støtte for næringslivet i form av næringsfond og utviklingsfond. Kommunen setter 1 mill. kr årlig i perioden 2018-2021 til bedring av bredbåndsdekning i samarbeid med regionrådet. Det pågående digitaliseringsarbeidet vil også berøre kommunens tjenestetilbud overfor næringslivet. Utover dette er det ikke funnet rom for nye tiltak i tråd med handlingsplanen.

I løpet av økonomiplanperioden skal både risiko- og sårbarhetsanalyser (interkommunale og kommunale) og beredskapsplaner revideres.

Energi- og klimaplan ble vedtatt i 2015 og skal revideres i tråd med kommunal planstrategi. Kommunen satser på energibesparende tiltak i egen drift, gjennom energisparekontrakter (EPC).

Administrative kostnader er lave i Ringebu kommune, sammenlignet med landet. Kommunebarometeret rangerer kommunen som nr 12 i landet, målt på administrative kostnader. Med små administrative ressurser er det en utfordring å holde tilstrekkelig fokus på strategisk arbeid, utvikling, prosjektstyring og koordinering, fordi den samme personellressursen i stor grad må ivareta driftsoppgaver.

Beskrivelse av tiltak

Storingsvalg i 2017 og 2021

Erfaringsstall for kostnader knyttet til gjennomføring av storingsvalg.

Kommunevalg 2019

Erfaringsstall for kostnader knyttet til gjennomføring av kommunevalg.

Klimatiltak

I økonomiplanen for 2017-2020 ble det lagt inn kr 80.000 til klimatiltak er for iverksettelse av tiltak i Energi- og klimaplanen i tre år (2017-2019), herunder tilskudd til utskifting av vedovner med kr 50.000 årlig.

Miljøfyrtårn - bistand til sertifisering av private bedrifter

Formannskapet behandlet i juni 2017 (F-sak 73/17) sak om forsøksprosjekt om kommunal bistand til miljøsertifisering av private virksomheter. Tiltaket er kostnadsberegnet til kr 150.000, hvorav kr 100.000 er finansiert ved bruk av næringsfond og kr 50.000 ved tilskudd fra private. Prosjektet har varighet ut 2020.

Fiber/bredbånd

Under kommunestyrets behandling av økonomiplan for 2018-2021 ble kr 1 000 000 avsatt årlig til øremerket disposisjonsfond til bredbånd og fiberutbygging for perioden 2018-2021. Tiltaket finansieres ved at kr 500 000 belastes utviklingsfondet og kr 500 000 belastes det frie disposisjonsfondet.

Endret kostnadsdekning selvkost, SU

Kostnadsdekning for arbeid utført for selvkostordningene er oppjustert i tråd med regnskap og budsjett for ordningene.

Reduksjon kommunevalg i tråd med 2015-regnskap

Lagt inn nytt tiltak Reduksjon kommunevalg i tråd med forbruk i 2015. Regnskap 2015 viste et forbruk på kr 166.000. Budsjett for 2019 reduseres fra kr 320.000 til kr 200.000. Budsjettet tar dermed høyde for 2 valgdager i hhv. Ringebu og Fåvang (som i 2015).

Reduksjon kommunevalg til 1 valgdag

Lagt inn nytt tiltak Reduksjon kommunevalg til 1 valgdag (som ved siste Storingsvalg). Erfaringene fra siste valg var at valgdeltakelsen var omtrent like god som tidligere. Bedre muligheter for forhåndsstemming gjør det mulig å redusere til 1 valgdag.

Innsparingsmål endret politisk organisering

Innsparingsmål på politisk organisering og arbeidsmåter fra kommende valgperiode.

Økt tilskudd løypekjøring

Økt tilskudd til løypekjøring fra 2020.

Endringslogg Økonomiplan 2019-2022	Tiltak	2019	2020	2021	2022
Revidert B-2018 (pr. 01.06.2018)		13 157 700	13 157 700	13 157 700	13 157 700
Korreksjon for budsjettendringer 2018					
Nærings- og utviklingsfondssaker 2018 må trekkes ut		0	0	0	0
Tiltak fra gjeldende økonomiplan (2018-2021)					
Stortingsvalg i 2021	19Ø-00-001			179 600	
Kommunevalg 2019	19Ø-00-002	330 200			
Klimatiltak	19Ø-00-003		-80 000	-80 000	-80 000
Fiber/bredbånd (Reg.råd)	19Ø-00-004				-1 000 000
Fiber finansiert ved utviklingsfond (Reg.råd)	19Ø-00-004				500 000
Fiber finansiert ved disp.fond (Reg.råd)	19Ø-00-004				500 000
Miljøfyrtårn: Bistand til sertifisering av private bedrifter i	18Ø-00-068	0	0		
Administrativ innspillsfase					
Endring pensjon (v905 + KLP 17,0% + SPK 10,66%)	Formelberegn.	49 700	49 700	49 700	49 700
Lønnsvekst (v906 + 3,2% + pensjon og arb.g.avg.)	Pristabell 2	331 000	328 100	329 700	328 100
Prisvekst (v907 + 1,5% på driftsposter)	Pristabell 3	88 600	83 900	84 000	66 700
Sum rammebehov (konsekvensjustert budsjett)		13 957 200	13 539 400	13 720 700	13 522 200
Administrativ rammetildeling, prosentvis utfordring		4,5 %	5,5 %	6,5 %	7,0 %
Administrativ rammetildeling, utfordring utgjør		(628 100)	(744 700)	(891 800)	(946 600)
Tiltak som innarbeides i budsjetttramme:		0,1 %	-0,7 %	0,1 %	0,1 %
Endret kostnadsdekning selvkost, SU		-57 800	-57 800	-57 800	-57 800
Reduksjon kommunevalg i tråd med forbruk i 2015	Endringslogg 9	-130 200			
Reduksjon kommunevalg til 1 valgdag	Endringslogg 15	-30 000			
Innsparingsmål endret politisk organisering	Endringslogg 41		-100 000	-200 000	-200 000
Nye tiltak:					
Økt tilskudd løypekjøring	Endringslogg 42	200 000	250 000	250 000	250 000
Sum ny ramme for økonomiplanperioden		13 939 200	13 631 600	13 712 900	13 514 400
Vurderte tiltak som IKKE er innarbeidet:					

Fellesposter

Innen budsjettområdet fellesposter ligger utgiftsposter som er felles for flere tjenesteenheter, samt tidsbegrensede sektorovergripende prosjekter.

I budsjettområdet inngår blant annet

- Frikjøp hovedtillitsvalgte
- Logoped
- Læringer
- Kontingent KS
- Skoleskyss
- Spesialundervisning private skoler
- Refusjoner knyttet til elever i fosterhjems plassering andre kommuner
- Digitaliseringstiltak, handlingsplan 2018-2020
- Leanprosesser

Utfordringsbildet

De største variablene innen budsjettområdet er utgifter til skoleskyss, spesialundervisning private skoler og refusjoner knyttet til elever i fosterhjems plassering i andre kommuner. Det føres løpende dialog med private skoler om tilrettelegging av undervisning, vurdert opp mot behovet for spesialundervisning.

Vurdering av tjenestetilbudet og forholdet til overordnet planverk

De variable utgiftene er konsekvens av lovpålagte tiltak hjemlet i opplæringsloven og lov om friskoler.

Beskrivelse av tiltak

Reduksjon budsjettert refusjon sykelønn (til fordeling)

Nedtrapping av tidligere praksis med budsjettering av refusjon sykelønn. Målet er å få satt denne budsjettposten i null, slik at budsjettet blir mest mulig realistisk, ettersom det ikke budsjetteres med utgifter til vikar tilsvarende. Beløpet fordeles administrativt på de tjenesteenhetene som dette gjelder. Med den nedtrappingstakten som er lagt til grunn vil dette være utkvittert i budsjettet fra og med 2025.

Pott til Digitalisering 2020 - handlingsplan

I tråd med satsing på digitalisering er det avsatt 1 mill. kr årlig i tre år (2018-2020) til digitaliseringstiltak i henhold til egen handlingsplan.

Personvernombud

Lagt inn nytt tiltak Personvernombud (jfr. K-sak 50/18). Det er inngått avtale om samarbeid med Lillehammer, Øyer og Gausdal om samarbeid knyttet til GDPR og Personvernombud. Årlig driftskostnad kr 200.000 fra 2019.

Endringslogg Økonomiplan 2019-2022	Tiltak	2019	2020	2021	2022
Revidert B-2018 (pr. 01.06.2018)		7 677 100	7 677 100	7 677 100	7 677 100
Korreksjon for budsjettendringer 2018					
Ingen					
Tiltak fra gjeldende økonomiplan (2018-2021)					
Reduksjon budsjettetert refusjon sykelønn (til fordeling)	19Ø-00-006	500 000	1 000 000	1 500 000	2 000 000
Pott til Digitalisering 2020 - handlingsplan (2018-2020)	19Ø-00-008	0	0	-1 000 000	-1 000 000
Administrativ innspillsfase					
Endring pensjon (v905 + KLP 17,0% + SPK 10,66%)	Formelberegner.	3 200	3 200	3 200	3 200
Lønnsvekst (v906 + 3,2% + pensjon og arb.g.avg.)	Pristabell 2	100 300	100 300	100 300	100 300
Prisvekst (v907 + 1,5% på driftsposter)	Pristabell 3	91 500	91 500	76 500	76 500
Sum rammebehov (konsekvensjustert budsjett)		8 372 100	8 872 100	8 357 100	8 857 100
Tiltak som innarbeides i budsjetttramme:					
Personvernombud (jfr. K-sak 50/18)	Endringslogg 7	200 000	200 000	200 000	200 000
Sum ny ramme for økonomiplanperioden		8 572 100	9 072 100	8 557 100	9 057 100
Skoleskyss er vurdert særskilt etter at utgifter for nytt skoleår (2018/2019) er kjent. Anslag tilsvarende 2018-nivå.					

Fellestjenesten

Fellestjenesten skal være en kompetent stabs- og støttefunksjon og yte service for innbyggere, politikere, rådmann, tjenesteenheter og ansatte i kommunen.

Fellestjenesten skal spille tjenesteenhetene gode ved rasjonell og kompetent løsning av støttefunksjoner og bidra til at de kan fokusere på sine primæroppgaver.

Tjenester innenfor ansvarsområdet

- Lønn og personal
- Økonomi og kontrollerfunksjon
- Salg, skjenke- og serveringsbevillinger
- IKT drift og brukerstøtte
- Politisk sekretariat
- Sentralbord og ekspedisjon
- Arkiv
- Skoleskyss
- Tilfeldig fakturering
- Kantine

Utfordringsbildet

Digitalisering av tjenester og en mer tilgjengelig og døgnåpen forvaltning er et viktig satsningsområde.

Suksesskriterier for å lykkes med dette er mer fokus på digital kompetanse, tilgjengelige tjenester, oppdatert informasjon, elektroniske skjema, «oppetid», enkel pålogging, faglandets eierskap til web-tjenester, forståelse av forholdet mellom elektroniske tjenester og et fysisk mottak/sentralbord. Innbyggerne skal få løst sine oppgaver så raskt og effektivt som mulig og helst i første møtet med kommunen.

Det blir større fokus på mobilitet og fleksibilitet, noe som preger måten man må bygge IKT-infrastruktur på. Gårsdagens løsninger er ikke gode nok til å dekke morgendagens behov.

Støttefunksjoner, råd og veiledning innen personalarbeidet er prioritert.

I tillegg har tjenesteenheten en viktig funksjon i forhold til arkiv. Det må settes av midler til avlevering av elektronisk arkiv til fylkesarkivet i Oppland (IKA) i årene fremover.

Personvernforordningen (Forordning 2016/679) skal styrke og harmonisere personvernet ved behandling av personopplysninger i EU. Det omhandler også i noen grad behandling som skjer utenfor EU eller overføring av personopplysninger ut av EU. Forordningen trådte i kraft sommeren 2018. Den avløser da personverndirektivet. Fra 2018 vil alle EØS-land – inkludert Norge – ha samme personopplysningslov, GDPR (General Data Protection Regulation). Dette stiller nye krav til tjenesteenheten, som vil bli løst i tett samarbeid med nytilsatt personvernombud.

Et første skritt mot overholdelse av personvernforordningen er å ha kontroll og oversikt over hvilke data organisasjonen har og hvor de befinner seg.

Vurdering av tjenestetilbudet og forholdet til overordnet planverk

Kommuneplanens samfunnsdel ivaretar ikke alle sider ved fellestjenestens tjenestetilbud og ansvar. Mange av tjenesteenhetens oppgaver er styrt av lov og avtaleverk, blant annet forvaltningslov, offentleglova, arkivlova, tariffavtaler, arbeidsmiljøloven og personopplysningsloven osv. Endringer i lov eller forskrift vil få betydning for tjenesteenheten.

Arkivenes tre hovedmålsettinger: støtte i den daglige saksbehandling, enkeltmenneskers og organisasjoner/institusjoners rettigheter og plikter, framtidig forskning og historieskriving. Formålet med arkiv er for øvrig godt beskrevet i Riksarkivarens forord i Arkivhåndboken for offentlig forvaltning:

«I et demokratisk samfunn tuftet på rettslige prinsipper, er det et fundamentalt krav at det offentlig ikke bare sørger for å ivareta grunnleggende

Endringslogg Økonomiplan 2019-2022	Tiltak	2019	2020	2021	2022
Revidert B-2018 (pr. 01.06.2018)		11 994 200	11 994 200	11 994 200	11 994 200
Korreksjon for budsjettendringer 2018					
Ingen					
Tiltak fra gjeldende økonomiplan (2018-2021)					
Deponering saksarkiv (kun 2018)	19Ø-00-009	-150 000	-150 000	-150 000	-150 000
Oppgradering til ACOS Websak7 (kun 2018)	19Ø-00-010	-35 000	-35 000	-35 000	-35 000
Modul Visma timelønn på web (ansk. kun 2018)	19Ø-00-011	-18 300	-18 300	-18 300	-18 300
Administrativ innspillsfase					
Endring pensjon (v905 + KLP 17,0% + SPK 10,66%)	Formelberegn.	0	0	0	0
Lønnsvekst (v906 + 3,2% + pensjon og arb.g.avg.)	Pristabell 2	264 900	264 900	264 900	264 900
Prisvekst (v907 + 1,5% på driftsposter)	Pristabell 3	91 600	91 600	91 600	91 600
Sum rammebehov (konsekvensjustert budsjett)		12 147 400	12 147 400	12 147 400	12 147 400
Administrativ rammetildeling, prosentvis utfordring		4,5 %	5,5 %	6,5 %	7,0 %
Administrativ rammetildeling, utfordring utgjør		(546 600)	(668 100)	(789 600)	(850 300)
Tiltak som innarbeides i budsjetttramme:		-0,2 %	-0,7 %	-1,3 %	-1,3 %
Økte gebyrer salgs- og skjenkebevillinger	19Ø-12-003	-30 000	-30 000	-30 000	-30 000
Reduksjon av stilling	Endringslogg 24		-61 000	-122 000	-122 000
Nye tiltak:					
Uttak poster overformynderi (avviklet som komm.oppg.)	19Ø-12-001	19 200	19 200	19 200	19 200
Søknadsbehandling og veiledn. bostøtte (overf. Fra NAV)	19Ø-12-004	69 900	69 900	69 900	69 900
Sum ny ramme for økonomiplanperioden		12 206 500	12 145 500	12 084 500	12 084 500
Vurderte tiltak som IKKE er innarbeidet:					

dokumentasjonsbehov i forhold til identitet og eiendom, men også ser seg pliktig til å dokumentere sine egne handlinger overfor samfunnsmedlemmene. Stat og kommune må ha ansvar for å dokumentere sin egen aktivitet både på godt og ondt for en uavgrenset fremtid dersom samfunnsmedlemmene, både enkeltpersoner og grupper, skal kunne hevde sine rettigheter og interesser både i et kortsiktig og et langsiktig perspektiv.» Se Arkivlov med arkivforskrift, og det vises til Veilederen for periodisering av offentlige arkiver.

Beskrivelse av tiltak

Fellestjenesten bærer mange felleskostnader som dekker flere eller alle tjenesteområdene. Kr 5.100.000 (42 % av total budsjettamme for Fellestjenesten) utgjør rene felleskostnader innen personal og IKT. Dette er kostnader enheten ikke kan kutte i. Eks. på slike kostnader er lisenser, programvare, bedriftshelsetjeneste, yrkesskade- og gruppelivsforsikringer, kontingent IKA Oppland, porto og telefon.

Ved en totalgjennomgang av budsjettet for ansvar 113 Fellestjenesten og 114 IKT finner vi at det har vært budsjettet en del inntekter over flere år som ikke er reelle. Dette var også varslet i årsrapporten for 2017. Disse inntektene må også salderes. Det er imidlertid overført noe mer selvkostmidler fra 2019, etter at det merkantile personalet på plan og teknisk ble overført til Fellestjenesten. Dette oppveier noe av ubalansen på inntektssiden. Utgiftspostene som gjelder ren intern drift er «skåret til beinet», og det er derfor ikke mulig å ta kuttet på annet enn lønnsmidler.

IKT avdelingen håndterer både drift av alle våre IKT-systemer og har ansvaret for brukerstøtte. De siste årene ser vi at utviklingen innen digitalisering og kravet til elektroniske tjenester øker. Dette krever mer strategisk tenkning, gode og langsiktige planer, samt kompetanse på nye digitale løsninger. Her er også driftspostene skåret til "beinet". En fremtidig reduksjon i lønnsramme her vil medføre at alle tjenesteenheter i større grad må klare seg selv, både på drift, vedlikehold og brukerstøtte. Dette vil kunne medføre at tjenesteenhetene eventuelt velger å kjøpe tjenester fra ekstern leverandør. Totalt sett vil nok dette bli en dyrere løsning enn at kommunen tar hånd om dette selv. Utviklingsarbeid på IKT området vil man overhodet ikke klare å ivareta. Dette er, slik tjenesteleder vurderer det, allerede på et minimum med dagens bemanning på IKT avd.

Omfanget av arbeid på IKT området øker, som eksempel nevnes innføring av iPad 1-1 for samtlige elever og lærere i grunnskolen, velferdsteknologi, andre digitale tjenester, nye rutinebeskrivelser ved innføring av ny personvernforordning (GDPR), veiledningstilbud til innbyggere i bruk av digitale tjenester osv.

Fellestjenesten har i det senere tatt på seg nye oppgaver, både innen utleie av kommunale bygg, kvalitetssystem (administrasjon, opplæring og utsending av interne undersøkelser), samt at det jobbes med å få på plass en fakturaavdeling. I forbindelse med innføring av interkommunalt NAV-kontor skal arbeidet med bostøtte ligge igjen i Ringeby kommune, og oppgaven er tillagt Fellestjenesten.

Vigselsmyndigheten er som kjent overført til kommunene fra domstolene. Fellestjenesten har det administrative ansvaret i forbindelse med dette.

Totalt sett har Fellestjenesten så mange fagområder å dekke at den allerede nå har økt sårbarhet ved fravær. Ved ferieavvikling, sykdom og velferdspolisjoner kan det til tider være vanskelig for tjenesteenheten å levere de tjenestene vi skal. Det vil derfor i perioder bety at det kan bli forsinkelser i f.eks. journalføring av post, noe som igjen vil forsinke saksbehandlingen, fakturering av kommunale avgifter blir forsinket, noe som går utover likviditeten, og også kan være uheldig for kundene som får fakturaene uregelmessig. For å unngå at vi blir altfor sårbare må flere kunne samme oppgave. Dette er ressurskrevende, men helt nødvendig. Jo flere årsverk tjenesteenheten må kutte jo mer sårbar blir den.

Det er lagt inn innkjøp av et rekrutteringsprogram som vil medføre en betydelig ressursbesparelse på det administrative arbeidet i forbindelse med tilsettinger. Tiltaket har en årlig kostnad på kr 92.000, men er helt nødvendig ut i fra den bemanningen enheten har i dag. Med tanke på at tjenesteenheten skal jobbe mot å bli mest mulig digitale er det også nødvendig.

Deponering saksarkiv

Engangskostnad i 2018. Midlene tas ut av budsjettet igjen fra 2019.

Oppgradering Acos websak

Engangskostnad i 2018. Midlene tas ut av budsjettet igjen fra 2019.

Modul Visma timelønn

Engangskostnad i 2018. Midlene tas ut av budsjettet

igjen fra 2019.

Stillingsreduksjon fra 2020

Et ytterligere kutt i ramma utover det som er foretatt for 2019 vil for Fellestjenesten sin del måtte tas av lønnsmidler. For 2020 vil dette utgjøre 30 % stilling i 2020, 40 % stilling fra 2021. Det er ikke gjort en vurdering på om dette skal skje innen IKT eller Fellestjenesten sine oppgaver ellers.

Fellestjenesten opplever, som vel de fleste andre tjenesteenheter, at oppgavene øker, mens ressursene minker. Det jobbes aktivt for å se på digitale løsninger som kan effektivisere arbeidet, og det kommer stadig nye løsninger på markedet. Det er likevel viktig å merke seg at dette også betyr utgifter, både i investering og årlige kostnader.

Kommunen har på trappene å bygge opp et innbyggertorg der det skal tilrettelegges for innbyggeren, og der tanken er at innbyggeren skal få svar på de fleste av sine spørsmål. I den utfordrende tiden vi går inn i med kutt i rammen for Fellestjenesten å det på nytt vurderes hva vi kan løse her av oppgaver og ikke. Innbyggertorget vil også inneholde oppgaver som uansett må løses, som f.eks. post/arkiv, fakturering og sentralbord

Økte gebyrer salgs- og skjenkebevillinger

Budsjetterte inntekter økes fra og med 2019.

Uttak poster overformynderi

Ansvar 112 Overformynderiet ligger igjen med utgiftsposter med en nettoinntekt på kr 19.200. Sekretariatsfunksjonen for overformynderiet ble overført til fylkesmannen for flere år siden, og dette ansvaret bør derfor saneres.

Ny oppgave bostøtte (overført fra NAV)

I forbindelse med at NAV etableres som interkommunalt samarbeid i Midt-Gudbrandsdal fra 2019, skal søknadsbehandling og veiledning knyttet til bostøtte være igjen som kommunal oppgave. Dette blir plassert innen Fellestjenesten. Budsjettmidler overføres fra NAV til Fellestjenesten.

Økonomiske behov og tiltak som er vurdert, men ikke er innarbeidet i ØP 2019-2022

Kultur

Tjenesteenheten har som mål å bidra til et godt og aktivt kulturtilbud i samsvar med økonomiske rammer og kommuneplanens samfunnsdel. Gi stabile, kvalitative og gode tjenester som er tilpassa brukernes behov og yte god service til brukerne.

Tjenester innenfor ansvarsområdet

- Ringebu kulturskole
- Ringebu folkebibliotek
- Kultur og kirke, kulturkonsulent
- Ungdom og idrett, inkludert ungdomshus
- Ringebu skystasjon
- Utviklingsprosjekt Ringebu prestegard/stavkirke

Utfordringsbildet

Tjenesteenheten har et høyt aktivitetsnivå med mange egne aktiviteter og arrangement. Gjennom sekretariatfunksjonen tilsvarende 30 % stillingsressurs til Ringebu markedsforening har tjenesteenheten hovedansvar for Fårikålfestivalen og Ringebudager, og er delaktig i sommerens torghandel og småarrangement. Arrangement og aktiviteter er Ringebu kommunes spydspiss og bygger opp under målene i kommuneplanens samfunnsdel Leve - Ringebu skal ha et aktivt og mangfoldig kulturliv. Med et høyt aktivitetsnivå har tjenesteenheten utfordring med å utvikle og fornye arrangementene. Det er viktig å ha fokus på utvikling av Fyrtårnarrangementene i stedet for å opprette flere nye arrangement i framtida.

Kulturskolen er i en utviklingsfase ved å inkludere breddeprogrammet i ny rammeplan for kulturskolen. Breddeprogrammet har som visjon «kulturskole for alle», og baserer seg på en større inkludering av skoler og barnehager via ulike prosjekt. Elevtallet har etter noen år med nedgang de siste par årene steget igjen. Gjeldende ØP 2018 forutsatte et kutt i stillingsressurs på 10 % fra 2019 og ytterligere 5 % fra 2020. Dette er lite forenelig med økt satsning og vil resultere i at enkeltundervisning eller gruppetilbud blir nedlagt og derav vil brukere miste tilbudet.

Kulturskolen har personalansvar for dirigenter til voksenkor og korps og dekker 30 % av personalkostnadene. Ringebu og Fåvang skolemusikk betaler kr 54.000 årlig for dirigent og aspirantopplæring.

Ringebu bibliotek har nye og tidsriktige lokaler, men dårlige åpningstider for publikum. Bibliotekene er i endring, og det er større fokus på biblioteket som en mer aktuell møteplass i samfunnet. Det er behov for økt personalressurs med fagutdanning for å tilby betjent bibliotek alle hverdager og sommeråpent bibliotek.

Skystasjonens informasjonskontor har en god vertskapsfunksjon til besøkende og innbyggere. Produksjon av RingebuPosten tre ganger årlig er en god informasjonskilde til innbyggere og hytteinnbyggere. Skystasjonen driftes billig som følge av at ansvarsområdet har inntektsbaserte oppgaver som produksjon av RingebuPosten og utførelse av sekretariat for Ringebu markedsforening.

Det er et godt fungerende ungdomsarbeid med tilbud om åpent ungdomshus og mekkesenter, samt et godt samarbeid med Ung i Midtdalen. Ungdomshuset har høyt brukertall og stor aktivitet og derav noe knapp bemanning med 2 voksenpersoner tilstede når ungdomshuset er åpent. Forebyggende arbeid gjennomføres med SLT, HSA og MOT via tverrfaglig samarbeid. Det er alltid behov for å legge ned større ressurser på ungdomsarbeid, men dagens ordning er tålelig god.

Prosjekt for utviklingsarbeid i Ringebu Prestegard og Ringebu stavkirke er godt i gang og det er stor aktivitet i forhold til og planlegging og gjennomføring av byggeprosjekt 1- ombygging av silo til barnehageutstilling til utstillingssesongen 2019. Det arbeides parallelt med utvikling av markedsføring, gjestekunstordning i samarbeid med kunstner og ellers generell utvikling.

Det er en utfordring å belyse en reduksjon i tjenestetilbudet uten å ramme tilskudd til lag og organisasjoner som beskrevet under tiltak. Det er flere

av tilskuddene til andre private som ligger på kulturs budsjettområde som ikke kan reduseres. Her nevnes tilskudd til Visit Lillehammer kr 148.000, Snowball kr 35.000, Gudbrandsdalsmusea kr 226.000 og andre trossamfunn kr 90.000.

I denne omgangen er også kutt av 100 % kulturkonsulentstilling vurdert, men ved en slik reduksjon vil hele kulturtilbudet rakne, og både barn, unge og voksne vil bli berørt i stor grad.

Kirkelig fellestråd:

Kirkelig fellestråd (KF) er innforstått med at de må delta med reduksjon av kostnadsrammer på lik linje med øvrig tjenesteenheter.

Forslag på årlig driftstilskudd til KF i økonomiplanperioden utgjør kr 4.085.800 i 2019 (inkl. kr 250.000 tilleggsbevilgning fra gjeldende ØP) kr 3.753.300 i 2020, kr 3.712.100 i 2021 og kr 3.691.400 i 2022.

Årlig driftstilskudd i økonomiplanperioden tar høyde for pris- og lønnsjustering, og forventet kutt i ramme tilsvarende kr 79.900 i 2019, kr 166.500 i 2020, kr 207.800 i 2021 og kr 228.400 i 2022. Konsekvens er beskrevet under tiltak.

Kr 250.000 i ekstra utstyr er innarbeidet i driftsbudsjettet i gjeldende økonomiplan for året 2019 (flyttet fra 2018 til 2019 i vedtak ØP 2017-2020).

Nye behov til utstyr i økonomiplanperioden 2019-2022 er nærmere omtalt under avsnittet økonomiske behov som ikke er inkludert i ØP 2019-2022.

Investeringer:

Kirkelig Fellestråd: I gjeldende ØP ligger det inne kr 150.000 til ny dataløsning i Ungdomssenteret for året 2020. Det er ikke meldt nye investeringsbehov i perioden.

Vurdering av tjenestetilbudet og forholdet til overordnet planverk

Innen kulturområdet er det kun bibliotekjeneste og kulturskole som er lovpålagt. Tjenestene på disse områdene ligger innenfor lovpålagt nivå.

Tjenestene på kulturområdet og til ungdom er «gode nok», men det er alltid mer som kan utføres. Høy aktivitet på arrangement har satt Ringebu på kartet. En stor del av positivt omdømme kan relateres til høy arrangementsaktivitet som i stor grad relateres til samarbeidsavtale med Ringebu markedsforening.

Måloppnåelse i forhold til kommuneplanens samfunnsdel:

Satsningsområde bo - attraktive sentra:

Kulturs utøvelse av sekretærfunksjon for Ringebu markedsforening (RMF) gjør at RMF har kontinuerlig utvikling av aktiviteter og arrangement i sentrum.

Nytt bibliotek i nye spennende lokaler forsterker møteplassene i sentrum.

Satsningsområde bo - turstier og nettverk:

Arbeidet med merking av 6 nærturer i forbindelse med sentrumsområdene Ringebu og Fåvang er ferdigstilt i 2018.

Det er ikke godt nok tilrettelagte turstier og anlegg med universell utforming i naturen.

Satsningsområde bo - arenautvikling:

Ringebu har gode arenaer for kulturproduksjoner og arenaer til idrett, samt at mange av arrangementene skjer utendørs og skaper aktivitet i sentrumsområdene. Driftsbygningen i Ringebu Prestegard blir en ny og unik arena når den blir ferdigstilt.

Satsningsområde leve - ungdom:

Ungdom sikres innflytelse i lokalsamfunnet gjennom et godt fungerende ungdomsråd.

Ringebu har et variert og godt fritidstilbud og MOT verdier utøves.

Satsningsområde leve - kultur for folket:

Kulturskolen har et godt tilbud, men må stadig være i utvikling.

Frivillige lag og organisasjoner får kulturstøtte, som selvfølgelig kunne vært høyere, men det må også tas med at alle lag og foreninger har gratis leie av lokaler til øvelser og møter. Ringebu ligger under nabokommunenes overføring til lag og organisasjoner og derav dårlig score på kommunebarometeret. Hvis forslag til kutt til lag og foreninger, som er beskrevet under tiltak gjennomføres, vil situasjonen forverres. Kultur er alltid på tilbudssiden til lag og foreninger, som igjen medfører stor deltakelse fra disse under f. eks Fyrtårnarrangementene.

Det er god variasjon på kulturarrangementene og kvaliteten på fyrtårnarrangementene har kontinuerlig utvikling, som følge av støtte til disse arrangementene fra Fond for kulturbasert næringsutvikling.

Tjenesteenheten er sterkt involvert i utviklingsarbeidet som foregår i området Ringebu prestegard og Ringebu

stavkirke.

Kulturminneplanens første del ferdigstilles i 2018. Det er et mål å fortsette kulturminnearbeidet til også å omfatte flere områder i årene framover.

Nye Ringebu bibliotek gir sentrum en enda bedre møteplass og får flere aktiviteter som støtter opp om sentrumsfunksjonene.

Leve- Folkehelse

Kultur har et utstrakt samarbeid med helse på folkehelsearbeid, HSA og SLT arbeid.

Endringslogg Økonomiplan 2019-2022	Tiltak	2019	2020	2021	2022
Revidert B-2018 (pr. 01.06.2018)		11 432 300	11 432 300	11 432 300	11 432 300
Korreksjon for budsjettendringer 2018					
Korrigerer tilskudd/fond kulturbasert næringsutv.		0	0	0	0
Tiltak fra gjeldende økonomiplan (2018-2021)					
Kirkelig fellesråd - ekstra tilskudd til utstyr	19Ø-00-012	250 000			
Økte inntekter Ringebuposten	19Ø-00-013		-7 000	-7 000	-7 000
Reduksjon tilbud kulturskole	19Ø-00-014	-49 700	-88 500	-88 500	-88 500
Prosjektstilling Prestegarden (fin. fond/tilskudd)	19Ø-00-017	0	0	0	
Administrativ innspillsfase					
Innteksttap refusjon andre kommuner	19Ø-00-054	50 000	50 000	50 000	50 000
Endring pensjon (v905 + KLP 17,0% + SPK 10,66%)	Formelberegn.	100	100	100	0
Lønnsvekst (v906 + 3,2% + pensjon og arb.g.avg.)	Pristabell 2	234 500	233 300	217 500	228 000
Prisvekst (v907 + 1,5% på driftsposter)	Pristabell 3	171 000	167 200	167 200	167 200
Sum rammebehov (konsekvensjustert budsjett)		12 088 200	11 787 400	11 771 600	11 782 000
Administrativ rammetildeling, prosentvis utfordring		4,5 %	5,5 %	6,5 %	7,0 %
Administrativ rammetildeling, utfordring utgjør		(544 000)	(648 300)	(765 200)	(824 700)
Tiltak som innarbeides i budsjettamme:		3,1 %	3,4 %	3,9 %	4,1 %
Kirkelig fellesråd, økte festeavgifter gravsteder	19Ø-13-013	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000
Nedleggelse informasjonskontor skysstasjonen	19Ø-13-002	-220 000	-270 000	-270 000	-270 000
Reduksjon kostnadsdekning voksen kor og korps	19Ø-13-006			-76 000	-76 000
Økte inntekter skysstasjon, kultur og kulturskole	19Ø-13-007	-54 000	-27 000	-18 000	-36 000
Nye tiltak:					
Sum ny ramme for økonomiplanperioden		11 714 200	11 390 400	11 307 600	11 300 000
Vurderte tiltak som IKKE er innarbeidet:					
Nedleggelse bygdekino	Endringslogg 1	-40 000	-40 000	-40 000	-40 000
Reduksjon ungdomsrådets midler	Endringslogg 2	-20 000	-20 000	-20 000	-20 000
Reduksjon tilskudd idrettslag/lag og foreninger/nærmiljøanlegg	Endringslogg 3	-65 000	-65 000	-75 000	-95 000
Nedleggelse ungdomshus, redusert stillingsressurs med 25 %	Endringslogg 25		-64 000	-129 400	-129 400
Kulturskole, en instrumentgren mindre	Endringslogg 16 og 43	-72 500	-157 800	-157 800	-157 800
Kirkelig fellesråd: Ny telefoniløsning				100 000	
Kirkelig fellesråd: Datasystem				40 000	
Kirkelig fellesråd: Programvare drift kirkesektoren				100 000	
Kirkelig fellesråd: Service og rensing orgler Ringebu og Fåvang				100 000	
Bibliotek: Økt personalressurs 50%	19Ø-13-008	297 600	297 600	297 600	297 600
Bibliotek: Inndekning leiekostnad programvare meråpent bibliotek	19Ø-13-008	40 000	40 000	40 000	40 000
Kulturskolen: Opprettholde dagens stillingsressurser		50 000	80 000	80 000	80 000
Kulturminneplan	19Ø-13-009		50 000	220 000	

Beskrivelse av tiltak

Kirkelig fellesråd

Ekstra tilskudd til utstyr fra økonomiplan 2016-2019.

Økte inntekter RingebuPosten

Tiltak fra økonomiplanen for 2018-2021. Økte inntekter ansvar 126 Skysstasjonen kr 7.000 i 2020 og 2021. Det er beregnet økning på salg av annonser i RingebuPosten. Tiltaket har ingen konsekvens for tjenestetilbudet.

Reduksjon tilbud kulturskole

Tiltak fra økonomiplanen for 2018-2021. Tilbudet i kulturskolen er foreslått redusert med 10% stilling i 2019 og ytterligere 5% for 2020 og 2021 med bakgrunn i lavere elevtall i barneskolene. Hittil er det ikke merket lavere søker tall til kulturskolen. Tiltaket vil ramme kommuneplanens samfunnsdel «Ha et bredt tilbud innen kulturskolen» og «legge til rette for et variert fritidstilbud til ungdommen»

Kirkelig fellesråd – reduksjon av ramme

Reduksjon i ramme til Kirkelig Fellesråd (KF) var beregnet kr 144. 400 for 2019, kr 226.800 for 2020, kr 268.100 for 2021 og kr 228.400 for 2022.

KF melder at besparelse i denne størrelsesorden ikke kan tas på driftsbudsjettet uten å redusere stillinger. Stillingsreduksjon vil få store konsekvenser for fellesrådets drift, da de allerede har relativt lav bemanning i forhold til andre fellesråd på samme størrelse. (6 ansatte på tilsammen 5,35 årsverk innen arbeid ved kirker/kirkegårder, kirkemusikk og administrasjon).

Det kreves en god del ekstra ressurser å holde det nye gravfeltet i orden på sommerstid. Samlet sett er arbeidsmengden med å holde kirkegården i Ringebu i tilfredsstillende stand i sommersesongen nå så stor at det er en utfordring å klare det med dagens ressurser kombinert med andre gjøremål knyttet til 3 kirker og kirkegårder.

Muligheter for økte inntekter:

I forbindelse med effektivisering har KF vurdert økning av festeavgift på kirkegårdene og økte gebyrer for utenbygdsboende som gifter seg eller blir gravlagt i Ringebu. I 2017 var inntektene på festeavgifter kr 282.700. Prisen for festeavgift er for tiden kr 100 pr. grav pr. år, og faktureres for 10 år om gangen. Satsene ble økt siste gang i 2015.

Dersom satsene for festeavgift økes med 50% til kr 150 pr. grav pr. år, vil dette gi en forventet årlig inntektsøkning på ca. kr 100.000. En eventuell økning

i satsene for festeavgift må godkjennes av kommunen etter anbefaling fra kirkelig fellesråd.

Fellesrådet vil i løpet av høsten fremme sak til Ringebu kommune om økning i festeavgiftene som beskrevet, med virkning fra 01.01.19.

Nedleggelse av informasjonskontor på Skysstasjon

Nedleggelse reduserer kostnader tilsvarende kr 220.000 i 2019 og kr 270.000 årlig resterende år i økonomiplanperioden.

Besparelsetiltaket som er beregnet forutsetter nedlagt informasjonskontor på skysstasjonen, reduksjon av 30 % stillingsressurs, mens ungdomsarbeid videreføres med 20 % stillingsressurs til ansvar 250, sekretariat til Ringebu markedsforening og utgivelse av RingebuPosten videreføres med 40 % stillingsressurs til ansvar 252. Tilskudd til Visit Lillehammer og lønn tjenesteleder overføres til ansvar 252.

Ved å velge dette alternativet for besparelse vil man kunne videreføre arbeidsoppgavene, men vil miste den positive virkningen skysstasjonen har som turistinformasjon og vertskapsfunksjon. Ved en nedleggelse av informasjonskontoret kan Skysstasjonen fort bli et tomt hus, da det er vanskelig å se for seg at lokalene kan leies ut til annen næring. Det er knyttet 90 % stillingsressurs mot skysstasjonen for å opprettholde dagens åpningstider og arbeidsoppgaver i kultur og for ungdom. Tjenesteleders lønn er også knyttet til skysstasjon som følge av autorisasjonskrav for turistinformasjon. Ved 30 % stillingskutt kan tjenester som ungdomsarbeid, RingebuPost og sekretariat RMF videreføres. Ved ytterligere kutt må man legge ned tjenester som er inntektsbringende og besparelsen blir relativt lav, men vil ramme kulturtilbudet sterkt. Tiltaket berører kommuneplanens samfunnsdel Leve «videreutvikle skysstasjonen som informasjons- og kommunikasjonsknutepunkt».

Reduksjon dekning lønnskostnader voksen kor og korps fra 30 % til 15 % av totale lønnskostnader fra 2021

Redusert dekning av lønnskostnader tilsvarer økte inntekter på ansvar 240 kulturskole på kr 76.000 årlig for 2021 og 2022.

Kulturskolen har arbeidsgiveransvaret for dirigentordning for Ringebu musikkforening, Fåvang musikkforening, Ringebu sangkor, Vox Vaala og Gudbrandsdal orkester. Ringebu kommune dekker etter gjeldende avtale 30 % av totale lønnskostnader og kor og

korps dekker resterende 70 %. Dette er en god ordning for kor og korps som muligens ikke tilbys av mange andre kommuner, men en reduksjon vil selvfølgelig ramme kor og korps sin økonomi og kan resultere i at noen av korene eller korpsene blir lagt ned. Tiltaket berører kommuneplanens samfunnsdel Leve - legge til rette for et variert kulturliv for alle aldersgrupper.

Økte inntekter skystasjon, kultur og kulturskole

Tiltaket er lagt inn med en besparelse på kr 54.000 i 2018, kr 27.000 i 2020, kr 18.000 i 2021 og kr. 36.000 i 2022 og berører ansvarsområdene 252 kultur, 240 kulturskole og 126 skystasjon.

Kulturskole: økte inntekter som følge av ordinær kommunal avgiftsøkning er beregnet med kr 10.000 for 2019 og 2020. Det er ikke beregnet økning i budsjettposten brukerbetaling for 2021 og 2022 som følge av redusert tilbud fra gjeldende ØP.

RingebyPosten: Det er ikke beregnet økning på annonseprisene da kostnadsgrensen er nådd, det er beregnet salg av flere annonser og besparelse på andre budsjettposter.

Kultur: Generell besparelse på flere arter gjennomføres. Varierende besparelse/inntektsøkning på de ulike årene skyldes at dette tiltaket er benyttet som balansepost for å oppnå besparelsesbeløpene.

En instrumentgren mindre fra høsten 2019

Tilbudet ved kulturskolen reduseres med 1 instrumentgren fra høsten 2019. Kuttforslaget forutsetter bortfall av fiolintilbud fra 1.8.18 og at 10% kutt i stillingsressurs fra gjeldende økonomiplan tas inn igjen fra 2019 (se tiltak som ikke er innarbeidet i ØP 2019-2022).

Fiolinlærer går av med pensjon fra 1.8.2019 og kutttiltaket innebærer da at man ikke viderefører fiolintilbudet. Dette vil få store konsekvenser for rekrutteringen av denne instrumentgrenen. Ringeby kommune har hatt arbeidsgiveransvaret for 100%-90% samarbeidsstilling i 10 år hvor 31,5% stilling har tilhørt Ringeby og resterende fakturert Vågå, Sel og Fron kulturskoler. Dette har resultert i at Gudbrandsdal orkester har blitt etablert og i dag er et flott tilbud til orkestersjangeren. Ved Ringeby kulturskole vil nedleggelse av tilbudet ramme 11 elever i styrkekvartett og orkester. Om Gudbrandsdal orkester vil bli videreført uten ressurspersonen som har vært ansatt i kulturskolen er usikkert. De må i tilfelle skaffe dirigentressurs fra andre hold.

En tilbakeføring av stillingsressursen på 10% gjør at kulturskoletilbudet i andre undervisningsgrener ikke reduseres.

Økonomiske behov og tiltak som er vurdert, men ikke er innarbeidet i ØP 2019-2022

Legge ned bygdekino

Legge ned bygdekinoen kutt i ansvar 250 ungdom og idrett. Årlig besparelse kr 40.000.

Bygdekinoen i Ringeby har gode besøkstall på sine visninger som skjer ca. hver 14. dag i skoleåret. Ved å si opp avtalen med bygdekinoen vil man redusere tilbudet til barn og unge. Tiltaket berører kommuneplanens samfunnsdel «legge til rette for variert fritidstilbud til barn og unge».

Redusere ungdomsrådets midler

Redusere ungdomsrådets midler, kutt i ansvar 250 ungdom og idrett, med kr 20.000.

Ringeby har et godt og velfungerende ungdomsråd. Ved å redusere ungdomsrådets ramme fra kr 50.000 til kr 30.000 årlig, vil aktivitetsnivået synke. Ungdomsrådets midler bevilges til arrangementet Statement og ulike andre ungdomsarrangement, samt benyttes til utvikling og læring for ungdomsrådet.

Tiltaket berører kommuneplanens samfunnsdel «å legge til rette for et variert fritidstilbud til ungdommen».

Redusert tilskudd til idrettslag, lag og organisasjoner og bortfall av støtte til nærmiljøanlegg/grendehusene

Redusere tilskudd til lag og organisasjoner ansvar 252 Kultur og 250 ungdom og idrett med kr 65.000 i 2019 og 2020, kr 75.000 i 2021 og kr 95.000 i 2022.

Reduksjon i driftstilskudd til Ringeby allianseidrettslag som nå er på kr 80.000 reduseres med kr 10.000 i 2019 og 2020, kr 20.000 i 2021 og kr 30.000 i 2022. Tiltaket vil berøre idrettslagets økonomi sterkt, og går utover drift av lagene. De har allerede signalisert at de har vanskeligheter med å finansiere dagens drift. Tiltaket berører kommuneplanens samfunnsdel «legge til rette for variert fritidstilbud til ungdommen». Det blir vanskeligere for idrettslaget å drifte et allsidig idrettstilbud ved reduksjon i driftstilskudd.

Reduksjon i kulturstøtte til lag og organisasjoner som nå er på kr 350.000 reduseres med kr 30.000 i 2019 og 2020, og kr 40.000 i 2021. Tiltaket vil ramme økonomien til lag og organisasjoner og utløse enda mer dugnadsarbeid for å opprettholde aktivitet.

Reduksjon i kulturstøtte vil i stor grad ramme idrettslag og aktiviteter til unge. Tiltaket vil berøre kommuneplanens samfunnsdel «Sikre gode kår for frivillig sektor» og «legge til rette for og bidra til aktiviteter som skaper levende lokalsamfunn».

Bortfall av støtte til nærmiljøanlegg, kr 25.000 vil ramme de private grendehusenes økonomi.

Legge ned ungdomshus fra 1.7.2020, redusere stillingsressurs med 2 5 %.

Besparelse kr 64.000 i 2020 og kr 129.400 i 2021 og 2022. Det er tilknyttet 55 % stillingsressurs til ungdomshusets åpningstid og administrasjon/planlegging. Tiltaket forutsetter at ungdomshuset stenges og at 20 % stillingsressurs overføres ansvar 270 Bibliotek for utvikling av ungdomsarrangement/aktivitet ved biblioteket og at 10 % stillingsressurs overføres ansvar 252 Kultur for ordinært ungdomsarbeid. Tiltaket vil redusere tilbudet til ungdommen sterkt og spesielt ungdomsgruppa som ikke er med på annen organisert fritidsaktivitet. Ringebu ungdomshus har høye besøkstall med mye aktivitet og fornøyde ungdommer. Huset har åpent tirsdag ettermiddag fra skoleslutt og til kl. 18.00 og annenhver fredag fra kl. 18.00-22.00. Fredagskveldene kan besøkstallet være på 40-50 ungdommer når det er spesielle arrangement. Det er foreslått overført 20 % stillingsressurs til biblioteket, noe som vil øke aktivitet retta mot ungdom på biblioteket samt styrke stillingsressursen på biblioteket noe, men denne aktiviteten vil ikke erstatte et åpent ungdomshus. Denne økning av stillingsressurs er ikke stor nok til å tilby sommeråpent bibliotek.

Kirkelig fellestråd, behov for økt bevilgning kr 340.000 for året 2022

Fellestrådet vedtok i sitt møte 19.4.18 å gjenta søknad om tilleggsbevilgning til utstyr som ikke ble bevilget i ØP 2018-2021. Det søkes om at tilleggsbevilgningen kan bevilges for året 2022 eller gjerne 2021.

Ny telefonløsning kirkekontoret kr 100.000:
Dagens telefonløsning er fra 1990-tallet og har sine klare begrensninger. Kirkene/kirketjenere har enkle mobiltelefoner som ikke er knyttet til kontorets telefonløsning. Det er ønskelig med en mer helhetlig løsning med mobiltelefoner slik at ansatte har bedre tilgjengelighet for publikum.

Datasystem som omfatter kirken og kirketjenere kr 40.000

Det er behov for datautstyr ved kirkene. Kirketjenere

kan da utføre ulike registreringer knyttet til kirkelige aktiviteter og gravplassene. Utstyret bør være knyttet opp mot internett.

Programvare for drift av kirkesektoren kr 100.000

Den norske kirke har utviklet programvare for alle sider av kirkens virksomhet, både for prester, saksbehandlere og drift av kirkegårdene. Dette består av flere moduler, og omfatter også mulighet for egne hjemmesider.

Service og rensing av orglene i Ringebu og Fåvang kr 100.000

Orglene er kostbare instrument som bør renses og ha service regelmessig. Særlig orgelet i Ringebu er utsatt, ettersom det er mye trafikk i kirken på sommertid, og dermed en god del støv som bl.a. legger seg inne i pipene.

Ringebu bibliotek, behov for økt personalressurs tilsvarende 50 % stilling bibliotekar kr 297.600 årlig og økt ramme for inndekning av leiekostnader til programvaren for meråpent bibliotek kr 40.000 årlig 2019-2022

Ringebu bibliotek har nye og tidsriktige lokaler, og siden biblioteket er det første møtet med Innovasjonssenteret er det stort behov for å tilby betjent bibliotek alle hverdager og ikke minst et sommeråpent bibliotek i landsbyen for å imøtekomme besøkende turister og hytteinnbyggere.

Meråpent bibliotek er et godt tilbud til brukere, men gjelder kun de faste brukerne som har inngått avtale om bruk av tjenestene utenom ordinær åpningstid.

Det er økning i bruk av biblioteket både med tanke på tradisjonelle tjenester som lån av medier, men også økte besøkstall som resultat av at moderne bibliotek appellerer til større bruk. For at biblioteket skal oppfylle målet i Lov om folkebibliotek, om å bli en mer aktuell møteplass for folket, et sted hvor det drives aktiv formidling basert på kvalitet og aktualitet, et sted hvor man får lyst til å oppholde seg, for å bli inspirert og engasjert både gjennom bøker, medier og gjennom ulike arrangement, er det behov for utvidet personalressurs. Ved å øke personalressursen med 50 % kan vakant sekretariat på 30 % omgjøres til 80 % stilling for faglært bibliotekar som da også vil muliggjøre økte fokus på barn og unge.

Dagens personalressurs på 1,3 årsverk tilsvarer betjent bibliotek mandag og onsdag kl. 12-19 og tirsdag og fredag kl. 10-14. Torsdager er lokalene stengt, samt at det holdes stengt 5 uker i juli/august for ferieavvikling.

Et bibliotek må ha personalressurs til arbeidstid uten publikum for å gjennomføre administrative oppgaver som planlegging, klargjøring av materiale, vedlikehold av samling og lokaler osv. Dagens personalressurs ligger lavt i forhold til øvrige bibliotek i Oppland.

Tiltaket berører Lov om folkebibliotek, kommune planens samfunnsdel: «Utvikle biblioteket til en aktiv møteplass med aktiviteter som støtter opp om sentrumsfunksjoner».

Ringebu kulturskole, behov for tilbakeføring av stillingsressurs på 10 % fra 2019 og ytterligere 5 % fra 2020, reduksjon iverksatt ØP 2018

Kostnad 2019 kr 50.000, kostnad 2020-2022 kr 80.000 årlig. Kostnadene inkluderer forventet økning i budsjettposten brukerbetaling.

ØP 2018 forutsatte et kutt i stillingsressurs på 10 % fra 2019 og ytterligere 5 % fra 2020. Dette er lite forenelig med økt satsning og vil resultere i at enkeltundervisning eller gruppetilbud blir nedlagt og derav vil brukere miste tilbudet.

Tiltaket vil ramme kommuneplanens samfunnsdel «Ha et bredt tilbud innen kulturskolen» og «legge til rette for et variert fritidstilbud til ungdommen».

Kulturminnearbeid, behov for midler jfr. handlingsdelen i kulturminneplanen 2018-2030
kr 50.000 i 2020 og kr 220.000 i 2021

Forslag til kulturminneplan, for området dalbunnen langs E6 fra Øyer grense i sør til Sør-Fron grense i nord, på østsiden av lågen, har vært ute på offentlig høring og skal videre til politisk behandling i løpet oktober. Om forslag til handlingsdelen i planen vedtas som innstilling, er det behov for midler til kulturminnearbeidet i planperioden. Kr 50.000 i 2020 i kommunal andel for tiltak i forhold til opprydding o.l. Kr 220.000 i 2021 for å videreføre registreringsarbeidet til også å omfatte sentrumsområdene Fåvang og Ringebu. Beløpene er beregnet som kommunens andel i arbeidet. Det legges til grunn at det søkes offentlig tilskudd i tillegg. Et videre arbeid med å kartlegge flere områder forutsetter driftstilskudd til arbeidet, da det er behov for å leie inn konsulentbistand i en større grad enn ved utarbeidelse til første plan.

Barnehagene

Tjenesteenheten har som mål å gi full barnehagedekning og gi alle barn i barnehagen et godt pedagogisk tilrettelagt tilbud i nært samarbeid med barnets hjem. Barnehagene har en visjon som sier: «med hjerte for barna i Ringebu». Dette betyr at hvert enkelt barn skal anerkjennes for den den er. Barnehagen skal gi hvert enkelt barn et godt grunnlag videre i livet som gode samfunnsborgere i Ringebu kommune.

Tjenester innenfor ansvarsområdet

- Barnehagemyndighet
- Barnehagetilbud for alle barn 0-3 år gjennom familiebarnehagene og privat barnehage
- Barnehagetilbud i kommunal og privat regi for alle barn 3-6 år i hele kommunen

Utfordringsbildet

Kommunen har i 2018/2019 full barnehagedekning. Tjenesteenheten har godt fornøyde brukere. Dette viser undersøkelser blant både barn og foreldre.

De voksnes kompetanse og utvikling er avgjørende for god kvalitet i barnehagene. Tjenesteenheten har derfor stort fokus på kompetanseheving av de ansatte. Kompetanseheving er avgjørende for opprettholdelse og utvikling av kvaliteten i barnehagene. Barnetallet i kommunen er synkende. På tross av dette er det behov for å beholde samme bemanning som i dag. Dette fordi at barna er mer i barnehagen enn tidligere. Barna har lengre og flere dager, alle har enten 4 eller 5 dager. Voksnettheten er viktig for å kunne gi et godt kvalitativt tilbud. Forskning viser at de viktigste årene i ett barns liv, har de i barnehagen. Det stilles stadig større krav til kvalitet i barnehagene fra sentralt hold. Det er viktig å opprettholde og etter hvert øke opp voksnettheten i barnehagene. Det er stadig utfordringer rundt barnehagedekning for barn fra 0-3 år. Dette fordi barnetallet er variabelt og lite forutsigbart. Etablering og avvikling av familiebarnehager blir derfor lite forutsigbart.

Helsedirektoratet har utarbeidet retningslinjer for mat og måltider i barnehagen. Forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler slår fast at Helsedirektoratets retningslinjer bør ligge til grunn for arbeidet med mat og måltider i barnehagen. Fra 01.08.2017 er det kommet ny rammeplan for

barnehagens innhold og oppgaver. Denne legger føringer innen mat og helse. Med dagens bemanningssituasjon og barns økte oppholdstid er dette vanskelig for enheten å etterleve.

Stortinget har vedtatt ny bemanningsnorm og pedagognorm gjeldene fra 01.08.2018.

De private barnehagene har et stort antall av kommunens barn. Gjeldende lovverk pålegger kommunen å utbetale tilskudd til de private barnehagene etter egne satser. Tilskuddet varierer ut ifra antall barn og oppholdstid. Kommunen må utbetale tilskudd til de private barnehagene etter egne satser. Halvparten av tjenesteområdets budsjett går til tilskudd til private barnehager. Det er vanskelig å budsjettere med tilskudd til private familiebarnehager, da f.eks. tilflytting kan gi store tilskuddsutgifter. Det er lagt inn innsparinger på tilskudd i økonomiplan, dette er med utgangspunkt i dagens barnetall i de private familiebarnehagene.

Det ble for noen år siden innført nasjonale satser for redusert betaling for foreldre med lav inntekt. Etter hvert som ordningen har blitt bedre kjent blant foreldrene, har det vært en stor økning av foreldre som har fått vedtak. Dette er en stor utgiftspost for tjenesteenheten. Det er lagt inn en stipulert sum på kr 150.000 i økonomiplan. For 2018/2019 er det pr. 15.08.2018 gjort vedtak som gir en utgift på kr 300.000. Det blir derfor en merutgift på kr 150.000.

Endringslogg Økonomiplan 2019-2022	Tiltak	2019	2020	2021	2022
Revidert B-2018 (pr. 01.06.2018)		22 652 800	22 652 800	22 652 800	22 652 800
Korreksjon for budsjettendringer 2018					
Ingen					
Tiltak fra gjeldende økonomiplan (2018-2021)					
Reduksjon en avdeling i kommunal barnehage	19Ø-00-024	-182 400	-365 100	-365 100	-365 100
Reduksjon i bemanning	19Ø-00-025	-265 300	-265 300	-265 300	-265 300
Administrativ innspillsfase					
Ny pedagognorm	19Ø-00-056	600 000	600 000	600 000	600 000
Ny pedagognorm private barnehager	19Ø-00-057	125 000	125 000	125 000	125 000
Forskrift redusert foreldrebetaling	19Ø-00-058	150 000	150 000	150 000	150 000
Digitalisering i barnehagen (leasing)	19Ø-00-059	20 000	20 000	20 000	20 000
Endring pensjon (v905 + KLP 17,0% + SPK 10,66%)	Formelberegn.	0	100	100	100
Lønnsvekst (v906 + 3,2% + pensjon og arb.g.avg.)	Pristabell 2	530 100	524 400	524 400	524 400
Prisvekst (v907 + 1,5% på driftsposter)	Pristabell 3	166 600	166 600	166 600	166 600
Sum rammebehov (konsekvensjustert budsjett)		23 796 800	23 608 500	23 608 500	23 608 500
Administrativ rammetildeling, prosentvis utfordring		4,5 %	5,5 %	6,5 %	7,0 %
Administrativ rammetildeling, utfordring utgjør		(1 070 900)	(1 298 500)	(1 534 600)	(1 652 600)
Tiltak som innarbeides i budsjettramme:		0,0 %	0,6 %	0,6 %	0,6 %
Privat delfinansiering vikarassistent familiebarnehagene Endringslogg 44			-134 600	-134 600	-134 600

Nye tiltak:

Se eget notat barnehagestruktur

Ytterligere merbehov forskrift redusert foreldrebetaling 19Ø-25-005		150 000	150 000	150 000	150 000
Sum ny ramme for økonomiplanperioden		23 946 800	23 623 900	23 623 900	23 623 900

Vurderte tiltak som IKKE er innarbeidet:

Reduksjon ytterligere en avdeling kommunal barnehage Endringslogg 6		-425 200	-1 020 400	-1 020 400	-1 020 400
Reduksjon assistentstilling Endringslogg 29			-117 635	-235 269	-235 269
Reduksjon finansiering vikarassistent familiebarnehagen 19Ø-25-002 og endringslogg 44		-96 600	-231 600	-231 600	-231 600
Videreføring av "barn som aktive samfunnsdeltakere" (20% pedagog)		53 500	128 600	128 600	128 600
Køkk/kjøkkenhjelp (lønnsjustert fra 2018) (18Ø-25-006)		387 400	934 800	934 800	934 800

Vurdering av tjenestetilbudet og forholdet til overordnet planverk

Under satsningsområdet LEVE i kommuneplanen er det beskrevet følgende som angår barnehagene:

Slik vil vi ha det:

Ringebu skal ha gode rammer for en trygg oppvekst.

Slik vil vi gjøre det:

- bidra til å trygge og styrke foreldrerollen
- ha barnehager med et innhold som gir god sosial og faglig basis
- sikre gode overganger i barnehage- og skoleløpet

For at barnehagene skal kunne oppfylle disse punktene er det viktig at kvaliteten på barnehagetilbudet i kommunen opprettholdes. Kvaliteten i barnehagen ligger i hovedsak på personalressurs og kompetanseheving. Det er derfor viktig at dette fortsatt er i fokus.

Beskrivelse av tiltak

Reduksjon en avdeling Fåvang barnehage

Tiltaket ble innarbeidet i økonomiplan for 2018-2021. Synkende barnetall tilsier avvikling av en avdeling ved Fåvang barnehage fra høsten 2019.

Reduksjon i bemanning

Helårsvirkning av stillingsreduksjon (80%) fra høsten 2018, forutsatt i økonomiplanen for 2018-2021.

Ny pedagognorm

Ny pedagognorm stiller krav til antall pedagoger i forhold til barnetall. Normen gir økte utgifter både i kommunale og private barnehager.

Forskrift redusert foreldrebetaling

Forskrift om foreldrebetaling §3 Moderasjonsordning. Dette er en variabel som er vanskelig å forutse, da det tar utgangspunkt i foreldrenes inntekt. Erfaringstall for 2018 viser at inntektsbortfallet blir betydelig, først anslått til kr 150.000 og deretter økt med ytterligere kr 150.000.

Digitalisering i barnehagen

Leasingkostnad til utstyr ved innføring av digitale verktøy i barnehagen. Digitaliseringen skjer i forlengelsen av digitalisering i skolen.

Reduksjon i finansiering av vikarassistent i familiebarnehagene

I 2016 ble det i forbindelse med kutt i økonomiplan kuttet finansiering av 50 % vikarassistentstilling i familiebarnehagene. På bakgrunn av at denne

finansieringen ikke er lovpålagt, foreslås det fra august 2019 å ta ut hele finansieringen av stillingen.

Vikarassistenten er rundt i alle familiebarnehagene i kommunen. Vikarassistenten er med på opprettholdelse av kvaliteten av familiebarnehagene. Assistenten er en viktig ressurs i familiebarnehagene. Det vil oppleves som en stor konsekvens for familiebarnehagene at dette blir tatt ut.

Økonomiske behov og tiltak som er vurdert, men ikke er innarbeidet i ØP 2019-2022

Nedleggelse av ytterligere en avdeling i de kommunale barnehagene

Tiltaket vil gi store konsekvenser for brukerne i kommunen. Dette vil føre til følgende lovbrudd:

- Kommunen ikke kan ikke yte full barnehagedekning. Dette vil føre til lovbrudd på § 12 i barnehageloven "rett til barnehageplass".
- Kommunen oppfyller ikke kravet om bemanningsnorm og pedagognorm i barnehagen. § 17 og § 18 i barnehageloven.

Nedleggelse av en avdeling vil i tillegg føre til at barn må flyttes mellom barnehagene i kommunen. Det kan og føre til at foreldrene flytter barna sine ut av kommunen, og i verste fall flytter hele familien.

Full barnehagedekning oppleves som viktig for tilflytting til kommunen.

Reduksjon assistentstilling

De øvrige driftsposter er strippet gjennom flere år, og det er derfor lite å hente. Et eksempel på dette er at det pr i dag ikke ligger noe på IKT. På leker og materiell er det f.eks. kr 59.000 på Fåvang barnehage. Delt på hvert enkelt barn blir dette ca. kr 1.000 pr år, kr 85 pr måned. Dette skal dekke leker ute/inne og forbruksmateriell som maling/farger/tegneark osv.

For å svare formannskapetets tilleggsutfordring, må det tas stillinger. Mulig tiltak er innsparing på en 20 % assistentstilling i 2020 og en 40 % stilling i 2021 og 2022. Dette vil gi innsparinger på 0,5 % i 2020 og 1 % i 2021 og 2022. Dette kan etter stor sannsynlighet bli behov for å tas inn igjen på bakgrunn av barn med særskilte behov.

Kokk/kjøkkenhjelp i barnehagene

Det vises til tidligere beskrivelse av utfordringer rundt nasjonale føringer ang mat og helse for barn i barnehagealder. Det har i flere år vært lagt inn tiltak

om behov for kjøkkenhjelp/kokk i barnehagene. Dette behovet er fortsatt til stede for å kunne etterleve de nasjonale føringene på en bedre måte. På bakgrunn av kutt i annen bemanning legges dette ikke inn som tiltak.

Videreføring av prosjektet "barn som aktive samfunnsdeltakere"

Ringebubarnehagene har de tre siste årene fått skjønnsmidler fra Fylkesmannen i Oppland for å jobbe med at barnehagene i kommunen skal bli mer synlig i nærmiljøet. Dette har gitt veldig god effekt, barnehagene har blitt mer synlig ved at det jobbes systematisk med dette. Det har vært ansatt en pedagog i 20 % stilling som leder av prosjektet. Prosjektlederen har vært barnehagenes kontaktperson ut mot andre interessenter og samarbeidspartnere i kommunen. Uten en slik stilling hadde det ikke vært mulig å gjennomføre dette. For å kunne fortsette det gode arbeidet er det viktig at prosjektlederstillingen kan videreføres i budsjettsammenheng etter at prosjektperioden er slutt. Dette blir gjeldende fra aug 2019.

Skolesektoren

Prognose for elevtall i økonomiplanperioden

	18/19	19/20	20/21	21/22	22/23
Ringebu	111	109	115	119	126
Fåvang	167	169	163	151	133
Ungdomsskolen	143	143	141	144	151
Sum:	421	421	419	414	410

Elevtallet 18/19 er pr 01.09.18. Tallene for senere år vil naturlig nok endre seg, men viser en trend. Barn som per i dag er under skolepliktig alder er med i prognosen for sin nærscole.

41 elever hjemmehørende i Ringebu kommune er skoleåret 18/19 elever ved Venabygd montessoriskole.

Utfordringsbilde

Kommunen som skoleeier har ansvar for at kravene i opplæringsloven og tilhørende forskrifter blir oppfylt.

Alle elever har rett til tilpasset opplæring. Elever som ikke har, eller som ikke kan få, tilfredsstillende utbytte av den ordinære tilpassede opplæringen har rett til spesialundervisning. Kommunen kan ikke avslå behov for spesialundervisning begrunnet med at det ikke er avsatt budsjettmidler til dette (Opplæringsloven § 5-1 med merknader).

De siste årene er det gitt øremerket tilskudd fra staten til tidlig og forsterket innsats for elever på 1.-4.trinn som ikke har forventet framgang i norsk, matematikk og engelsk. Fra 01.08.18 er plikten til tidlig innsats lovfestet, og det øremerkede tilskuddet vil fra og med 2019 inngå i rammetilskuddet.

Stortinget har fra 01.08.18 forskriftsfestet norm for lærertetthet i grunnskolen. Fra høsten 2018 skal det være én lærer per 16 elever i 1.-4. klasse og én lærer per 21 elever i 5.-10. klasse. Fra høsten 2019 skal det være én lærer per 15 elever i 1.-4. klasse og én lærer per 20 elever i 5.-10. klasse.

Litt forenklet sagt bygger normen på ordinær undervisning unntatt spesialundervisning og særskilt norskopplæring for minoritetsspråklige.

Skolene i Ringebu tok for noen år siden grep og klarte å flytte fokus fra spesialundervisning til at flere elever får sin opplæring innenfor rammen av ordinær tilpasset

opplæring. Dette er ønsket utvikling også videre, men en ser at det kan bli utfordrende dersom lærertettheten er på minimumsnivå.

Beregning av lærertetthet bygger på data fra 01.10. hvert år. Oppdatert oversikt for 2019 vil foreligge i slutten av oktober. Inneværende år ligger skolene bra an i forhold til normen for lærertetthet, men det er da viktig å merke seg forskyvningen av ressurser fra spesialundervisning til ordinær tilpasset opplæring. Får ikke elevene den opplæringen de har behov for innenfor rammen av ordinær opplæring, har de krav på spesialundervisning.

Kompetansekravet til lærere ble endret for et par år siden. Det er gitt dispensasjon fram til 2025, men med en klar forventning om at kommunene bruker perioden til å videreutdanne aktuelle lærere. Kravet er at alle lærere som underviser i norsk, matematikk og engelsk på barnetrinnet skal ha minst 30 studiepoeng (stp) fordypning i faget. På ungdomstrinnet er kravet at lærerne skal ha 60 stp for å undervise i norsk, matematikk og engelsk, og relevante 30 stp i de fleste andre fag. Status i Ringebu kommune er at en har kommet langt i forhold til å fylle kravet på barneskolene, men at det fortsatt er en vei å gå for at tilstrekkelig antall lærere ved ungdomsskolen skal ha 60 stp i norsk, matematikk eller engelsk. Ungdomsskolen vil i de kommende årene derfor bli prioritert i forhold til plasser innenfor videreutdannings-ordningen Kompetanse for kvalitet.

Det finnes mye tallmateriale som gir belegg for å kunne si at Ringebuskolen er god. Samtidig er det slik at den som slutter å ville bli bedre, slutter å være god. Kvalitetsarbeid handler om systematikk og langsiktighet.

God skoleledelse som arbeider tett på sine skoler kjennetegner skoler som lykkes. I et langsiktig perspektiv er det derfor god investering å satse på dette området, både med tanke på rekruttering og med tanke på tilbud om videreutdanning til skoleledere.

Trivsel og trygghet representerer grunnmuren i et godt læringsmiljø. Opplæringslovens kapittel 9A er skjerpet og stiller store krav til skolen i forhold til forebygging og oppfølging av negative hendelser. Kommunens barnehager og skoler deltar i 2017 og 2018 i en nasjonal satsing om inkluderende barnehage- skolemiljø som vi lokalt har gitt navnet «Sjøsagt ska ælle vera me!».

Grunnskolens primæroppgave er elevens læring og utvikling som grunnlag for videre utdanning, yrkes- og

samfunnsliv. I denne sammenheng står det å utvikle godt språk og bli god til å lese og skrive sentralt. Kommunen har fått status som Språkkommune 2018. Det innebærer ekstern støtte ut 2019 til å skape et mer helhetlig arbeid med språk, lesing og skriving i barnehage og skole.

Kommunestyret har vedtatt en strategi for digitalisering av Ringebuskolen (K-sak 052/17). Ipad er innført på alle trinn. Ipad vil aldri erstatte alle tradisjonelle arbeidsmetoder, men vil i økende grad brukes der det vurderes som læringsfremmende. Å mestre bruk av digitale verktøy vil også være et bidrag i det å forberede elevene på en framtid vi vet lite om, men som helt sikkert vil bli digital.

Kommunestyret vedtok i juni mandat for «Barnehage og skole på veg mot 2031. Kvalitets- og utviklingsplan». Planforslag skal legges fram for kommunestyret i juni 2019.

Oppsummering

Rammene i økonomiplanen vil redusere skolenes handlingsrom ytterligere, hvilket igjen krever en forsvarlighetsvurdering.

Forsvarlighet må i denne sammenhengen ses i lys av hva som er lovpålagt. Opplæringsloven sier at kommunen skal stille til disposisjon de ressursene som er nødvendige for at kravene i opplæringsloven skal være oppfylt. Det finnes ingen absolutter som definerer «nødvendige ressurser», dette må vurderes ut fra et helhetlig grunnlag. De mest sentrale faktorene en da må se på, og ha noen langsiktige tanker om, er hvordan en skal fylle kravene om tilpasset opplæring, tidlig innsats, trygt og godt skolemiljø og spesialundervisning. I lys av dette vil «nødvendig ressurstilgang» bety lærerressurser som muliggjør forsvarlig klasse-/gruppestørrelse. Den alvorligste konsekvensen stadig reduksjon i lærertetthet kan gi, er økning i spesialundervisning. Ikke fordi skolene ønsker en slik utvikling, men fordi det blir for lite rom til å gi elever som har særskilte utfordringer opplæring innenfor rammen av tilpasset opplæring.

Ringebu skole

Tjenesteenheten har som mål å gi grunnskoleopplæring i tråd med lov og forskrift for elever i 1. – 7. trinn.

Tjenester innenfor ansvarsområdet

- Grunnskoleopplæring barnetrinn
- Leksehjelp 4. – 7. trinn.
- SFO 1. – 4. trinn.

Utfordringsbildet

Skolen har pr. i dag 110 elever fordelt på 7 klasser. Skolen har 14 fremmedspråklige elever som får 3 t/u med norskopplæring utenom det klassen gir.

Som prognosen tidligere i dokumentet viser, er det relativt stabilt elevtall ved Ringebu skole i fireårsperioden. Prognosen er noe usikker fordi alle kommende førsteklassinger i kretsen er registrert, mens det er rimelig å anta at noen av disse vil begynne på Venabygd Montessoriskole.

Ringebu skole har relativt stor andel fremmedspråklige elever. Dette henger sammen med at flertallet av bosatte flyktninger bor i Ringebu skolekrets. Tidligere har det vært elever fra KOA (Kløverhagen) og mottaket på Ringebu hotell her. Elevene fra disse mottakene ble finansiert gjennom statlige tilskudd til opplæring i norsk, mens tilsvarende behov hos bosatte flyktninger må dekkes innen ordinær drift.

Tidlig innsats og fokus på rask integrering er viktig, men det er grunnlag for å vurdere omfanget av ressursbruk til særskilt norskopplæring for fremmedspråklige.

Ringebu skole har redusert andelen elever med vedtak om spesialundervisning, og ligger godt under landsgjennomsnittet. Skolen forventer å se økt effekt av arbeidet knyttet til redusert spesialundervisning. Det vil i praksis si at fokus i større grad rettes mot fellesskapet, og grupper av elever, framfor enkelt elever.

Vurdering av tjenestetilbudet og forholdet til overordnet planverk

Ringebu skole gir et godt tjenestetilbud som tilfredsstiller lovens krav. Skolens overordnede planverk er Kunnskapsløftet (K06), kommuneplanens samfunnsdel og «Ringebuskolen på vei mot 2027».

Skolens kjernevirksomhet er undervisning til alle elever. Undervisningen skal være i tråd med lover og forskrifter, og tilpasses den enkelte elevs behov og forutsetninger. Skolen klarer ikke å gi flyktningene opplæring på deres morsmål. Det finnes det ikke lærerressurser til. Skolen må konsentrere seg om å lære dem mest mulig norsk.

Endringslogg Økonomiplan 2019-2022	Tiltak	2019	2020	2021	2022
Revidert B-2018 (pr. 01.06.2018)		13 269 100	13 269 100	13 269 100	13 269 100
Korreksjon for budsjettendringer 2018					
Ingen					
Tiltak fra gjeldende økonomiplan (2018-2021)					
Reduksjon lærerstilling	19Ø-00-015	-67 300	-134 600	-134 600	-134 600
Fulldigitalisering av barnetrinnet (omford. Rgb/Fåv)	19Ø-00-016	-15 000	-15 000	-15 000	-15 000
Kompetanseutv. digitalisering 2018 (fondsfinansiert)	19Ø-00-018	0			
Administrativ innspillsfase					
Bortfall flyktningetilskudd	19Ø-00-055	485 000	485 000	485 000	485 000
Endring pensjon (v905 + KLP 17,0% + SPK 10,66%)	Formelberegn.	2 100	2 200	2 200	2 200
Lønnsvekst (v906 + 3,2% + pensjon og arb.g.avg.)	Pristabell 2	448 200	446 000	446 000	446 000
Prisvekst (v907 + 1,5% på driftsposter)	Pristabell 3	10 900	14 700	14 700	14 700
Sum rammebehov (konsekvensjustert budsjett)		14 133 000	14 067 400	14 067 400	14 067 400
Omfordeling jfr. Ressurstilodelingsmodell		0	0	0	0
Sum rammebehov (konsekvensjustert budsjett)		14 133 000	14 067 400	14 067 400	14 067 400
Administrativ rammetildeling, prosentvis utfordring		4,5 %	5,5 %	6,5 %	7,0 %
Administrativ rammetildeling, utfordring utgjør		(636 000)	(773 700)	(914 400)	(984 700)
Tiltak som innarbeides i budsjetttramme:		4,6 %	5,5 %	6,5 %	7,0 %
Reduksjon lærertimer	19Ø-21-002	-648 700	-771 100	-918 000	-979 100
Sum ny ramme for økonomiplanperioden		13 484 300	13 296 300	13 149 400	13 088 300
Vurderte tiltak som IKKE er innarbeidet:					
Reduksjon av stillinger	Endringslogg 30		-66 482	-131 494	-130 883

Beskrivelse av tiltak

Reduksjon lærerstilling

Rest av innsparringstiltak fra økonomiplan 2018-2021 som ikke er innarbeidet i stillingshjemler.

Kompetanseutvikling digitalisering

Det gjennomføres kompetansetiltak digitalisering i 2018 innenfor en ramme på kr 250.000 som er fondsfinansiert (eksterne midler). Tiltaket tas ut fra 2019.

Bortfall flyktningetilskudd

I forbindelse med asylmottak fikk skolen tilskudd til fremmedspråklige barn. Dette har ikke blitt tatt ut av budsjettet etter at asylmottaket ble avvirket. Budsjettet tilskudd må tas ut fra 2019.

Reduksjon lærertimer

Skolen har 3 lærere på videreutdanning og 2 med omsorgspermisjon våren 2019. Dette utgjør til sammen 1,5 lærerstilling. Det settes ikke inn vikar for disse. Fra 1. august kuttes det en lærerstilling.

Det vil gi redusert støtte og hjelp til elevene. Det blir mindre lærertetthet og større læringsgrupper. Det vil gi utfordringer i forhold til målet om å hjelpe flest mulig innenfor skolens egne rammer.

Økonomiske behov og tiltak som er vurdert, men ikke er innarbeidet i ØP 2019-2022

Viser til tidligere innspill i administrativ fase.

Reduksjon av stillinger

Som svar på formannskapetets utfordring med ytterligere reduksjon i utgifter må Ringebu skole evt. gå til ytterligere reduksjon av stillinger.

Fåvang skole

Tjenesteenheten har som mål å gi grunnskoleopplæring i tråd med lov og forskrift for elever i 1. – 7. trinn.

Tjenester innenfor ansvarsområdet

- Grunnskoleopplæring barnetrinn
- Leksehjelp 4. – 7. trinn.
- SFO 1. – 4. trinn.

Utfordringsbildet

Fåvang skole er den største skolen i Ringebu. Elevtallet er noe synkende om vi ser de siste års fødselstall. Imidlertid får skolen stadig nye elever ved tilflytting, noe som holder elevtallet relativt stabilt, 167 elever pr. august 2018. Skolen har få fremmedspråklige elever med behov for særskilt opplæring i norsk, og har få lærere som har redusert undervisningstid på grunn av alder.

Skolens ansatte har god kompetanse, og skolen vil kunne innfri de myndighetskrav som settes til undervisningspersonell innen de frister som er gitt. Sentrale myndigheter har innført en lærernorm i forhold til antall elever pr. lærer. Denne normen innfrir skolen i dag.

Fåvang skole ligger godt under landsgjennomsnittet forhold til antall elever som får tradisjonell spesialundervisning. Dette er resultat av organisasjonsutvikling og først og fremst en ressursforskyvning, ikke innsparing. Tilpasset undervisning, intensive kurs og tidlig tverrfaglig innsats over tid er førende elementer for skolens opplegg for elever med særskilte behov. Arbeidet som nå diskuteres nasjonalt i forhold til å desentralisere det spesialpedagogiske støttesystemet passer godt med enhetens tenking og organisering av tilbudet til elever med særskilte behov. «Et lag rundt eleven» og «et lag rundt læreren» i form av tverrfaglig innsats nær brukeren er et fundament for enhetens tenkning innen dette fagområdet.

Skolens behov for pedagogisk støttepersonell er sterkt økende. Stadig flere elever har behov for tett oppfølging over lang tid i forhold til sosial og emosjonell sårbarhet.

Dette gir også utfordringer vedr. god dekning av personell på SFO. Skolen flytter ressurser fra generell undervisningsstøtte og over til å dekke individuelle behov beskrevet over. Vi har elever som av ulike årsaker bor i kretsen i kortere tid, eller kommer i løpet av skoleåret. Flere av disse elevene har særlige behov, og omprioritering av eksisterende ressurser, ofte i løpet av skoleåret, blir løsningen for å imøtekomme behovene. Skolens samlede ressurser blir særlig utfordret i forhold til dette.

60 elever er meldt inn i SFO dette skoleåret. Ressursene til SFO er økt ved at personell flyttes fra skolen og over i SFO. Dette fordi enheten har elever med sammensatte behov, noe som gjør det viktig å styrke SFO bemanningsmessig. Brukerbetaling dekker kun deler av SFO-driften.

Vurdering av tjenestetilbudet og forholdet til overordnet planverk

Skolens samlede kompetanse, utrustning og organisering gjør at det drives i tråd med lov og forskrift. Kommunens prioritering av grunnskolen gjør at enheten har gode fysiske rammebetingelser, og for øvrig forsvarlig drift. Kommunen sin satsning på digitalisering i alle de tre skolene er godt eksempel på dette. Skolepolitisk kvalitets- og utviklingsplan; *Ringebuskolen på veg mot 2027*, gir gode styringssignaler. Pågående revisjon av denne planen, som er planlagt fullført juni 2019, inkluderer barnehagesektoren. Dette gjør at kommunen tar et samlet grep om oppvekstsektoren, noe som gir et godt grunnlag for ytterligere positiv utvikling av denne sektoren.

Endringslogg Økonomiplan 2019-2022	Tiltak	2019	2020	2021	2022
Revidert B-2018 (pr. 01.06.2018)		15 382 700	15 382 700	15 382 700	15 382 700
Korreksjon for budsjettendringer 2018					
Ingen					
Tiltak fra gjeldende økonomiplan (2018-2021)					
Brukerbetaling SFO	19Ø-00-019	115 000	195 000	195 000	195 000
Reduksjon korttidsvikar (2018 og 2019)	19Ø-00-020	0	30 400	30 400	30 400
Reduksjon langtidsvikar (2018 og 2019)	19Ø-00-021	21 300	70 300	70 300	70 300
Reduksjon lærerstilling	19Ø-00-022	-214 700	-452 700	-452 700	-452 700
Fulldigitalisering av barnetrinnet (omford. Rgb/Fåv)	19Ø-00-016	15 000	15 000	15 000	15 000
Kompetanseutv. digitalisering 2018 (fondsfinansiert)	19Ø-00-018	0			
Administrativ innspillsfase					
Endring pensjon (v905 + KLP 17,0% + SPK 10,66%)	Formelberegn.	2 400	2 300	2 300	2 300
Lønnsvekst (v906 + 3,2% + pensjon og arb.g.avg.)	Pristabell 2	511 700	506 800	506 800	506 800
Prisvekst (v907 + 1,5% på driftsposter)	Pristabell 3	15 300	19 000	19 000	19 000
Sum rammebehov (konsekvensjustert budsjett)		15 848 700	15 768 800	15 768 800	15 768 800
Omfordeling jfr. Ressurstildelingsmodell		0	0	0	0
Sum rammebehov (konsekvensjustert budsjett)		15 848 700	15 768 800	15 768 800	15 768 800
Administrativ rammetildeling, prosentvis utfordring		4,5 %	5,5 %	6,5 %	7,0 %
Administrativ rammetildeling, utfordring utgjør		(713 200)	(867 300)	(1 025 000)	(1 103 800)
Tiltak som innarbeides i budsjettamme:		4,5 %	5,1 %	6,5 %	7,0 %
Reduksjon lærertimer	19Ø-22-001	-550 800	-648 700	-795 600	-832 300
Reduksjon langtidsvikar lærere	19Ø-22-002	-97 900	-97 900	-97 900	-97 900
Økt brukerbetaling SFO	19Ø-22-003	-64 500	-90 700	-90 700	-90 700
Undervisningsmaterieil	19Ø-22-004		30 000	-40 800	-40 800
Skolebøker	19Ø-22-005				-42 100
Nye tiltak:					
Økt fast bemanning pga beredskaps- og forsterhjem	Endringslogg 13	0	0	0	0
Sum ny ramme for økonomiplanperioden		15 135 500	14 961 500	14 743 800	14 665 000
Vurderte tiltak som IKKE er innarbeidet:					
Utvidet timetall for 1. og 2. klasse		305 000	610 000	610 000	610 000
Bøkbussen	Endringslogg 32		-20 000	-20 000	-20 000
Ekskursjoner	Endringslogg 33		-30 000	-30 000	-30 000
Materieil praktisk-estetiske fag	Endringslogg 34		-10 000	-10 000	-10 000
Lærebøker	Endringslogg 35		-14 800	-14 800	-14 800
Læremidler	Endringslogg 36			-40 000	-40 000
HKT	Endringslogg 37			-20 000	-20 000
Kurs lærere	Endringslogg 38			-12 630	-11 842

Beskrivelse av tiltak

Reduksjon lærerstilling

Innsparingstiltak fra økonomiplan 2018-2021 som ikke er innarbeidet i stillingshjempler.

Kompetanseutvikling digitalisering

Det gjennomføres kompetansetiltak digitalisering i 2018 innenfor en ramme på kr 250.000 som er fondsfinansiert (eksterne midler). Tiltaket tas ut fra 2019.

Reduksjon lærertimer

Nedtak på 4,5 %, økende til 7,0 % i perioden vil får negative følger for drift og brukernes opplevde kvalitet. Lærerdekningen i dag er tilfredsstillende i forhold til antall elever, men utfordringene beskrevet ovenfor gjør at skolen må ha tilstrekkelig støttepersonell som kan arbeide aktivt med elever som har en sårbarhet i forhold til sosiale og emosjonelle forhold – forhold man vet har sterk innvirkning på skolefaglig mestring. Dagens budsjett tillater ikke enheten å ha tilstrekkelig støttepersonell. Ytterligere nedtak i størrelsesorden 4,5 – 7 % vil få alvorlige følger ved at lærerdekningen svekkes for å styrke individuell oppfølging som skolen er forpliktet til å gi for et økende antall elever. For Fåvang skole sitt vedkommende vil dette oppleves som en dobbelt belastning: ressurser flyttes i dag fra lærervirksomhet til pedagogiske støttefunksjoner for å innfri pålagte oppgaver, ytterligere innstramming vil da i sin helhet måtte gjøres ved nedtak av stillinger i lærergruppa.

SFO er ikke selvfinansiert. Økt personellbehov pga. økte utfordringer i elevgruppa møtes ved å flytte personell fra skoletid til SFO-drift.

Økt fast bemanning pga beredskaps- og forsterthjem

For å etablere en forutsigbarhet for disse elevene, stabilitet i organisasjonen og å utvikle et tilbud på tilstrekkelig faglig nivå der gitte pedagoger gis anledning til å lære og å samle erfaringer ønsker vi å opprette to nye faste stillinger. En spesialpedagogstilling i 50 % og en støttepedagog i 70 %. Dette tilbudet vil ikke ha økonomiske konsekvenser. Elever plassert i Ringebu, fra andre kommuner, gir refusjon etter gitte takster.

Økonomiske behov og tiltak som er vurdert, men ikke er innarbeidet i ØP 2019-2022

Utvidet timetall for 1. og 2. klasse

Utvide timetallet for 1. og 2. trinn til å være likt timetallet for 3. trinn. 27 t/u. Timetallet økes med 5

t/u på hvert av de to trinnene. Lønnsutgifter vil utgjøre (760 lærertimer) kr. 610.000. Det vil være behov for 380 timer med assistent/støttepedagog. Disse er allerede på plass i dagens sfo, og de vil kunne overføres skolen uten økte kostnader. Ordningen gir ikke økte driftsutgifter ut over lønn. Samfunnsmessig spares skyssutgifter 3 dager i uka. Familier med en krevende økonomisk situasjon får reduserte utgifter til SFO. Familier som ønsker det, men som ikke har økonomiske muligheter til å benytte seg av SFO, vil få et pedagogisk tilbud til sine barn som er likeverdig og inkluderende.

Tilleggsutfordring fra formannskapet (endringslogg 33-38)

Sosiale fellesskapsaktiviteter tas ned mot minimum for å prioritere undervisning

- Ekskursjoner som fjelltur høst og vinter, kvitfjelldag kuttes. Kun en tur pr. år for skolen samlet.
- Bruk av biblioteket kuttes (buss er kostbart). Vi har nå avtale med Bokbussen for å følge opp kommunen sitt, og vårt eget, fokus på lesing og skriving. Denne avtalen forlenges ikke.
- Leirskole er kostbart. Vi bør se på om vi kan ha "prosjekt uteskole" for 7. klasse selv, tradisjonell leirskole kan kuttes.

Innkjøp læremidler

- Mat & helse, kunst & håndverk, sløyd har fram til i dag kunnet kjøpe inn det man ønsket av materiell for å drive god undervisning. Her legges det nå budsjett for å dekke kun hva vi som et minimum må ha for å oppfylle læreplan.

Digitalisering

- Læringsstøttende ressurser er i rivende utvikling. Her ønsker vi å være oppdaterte, slik at elevene får de nyeste hjelpemidler som utvikles til bruk i undervisning og leksearbeid. Dette vil det ikke bli rom for, slik at vi framover kun benytter oss av hva vi allerede har, eller ressurser som er "gamle" og derved billige. Vi blir ikke liggende i front.

Kreativt Partnerskap

- Vi har de siste år deltatt i dette prosjektet, i år er 1. 2. og 3. trinn med. Elever og lærere har stort utbytte av at vi får profesjonelle kunstnere (forfattere etc.) inn i skolen for å stimulere leseglede, fortellerkunst og skriving. Dette kuttes.

Ringeby ungdomsskole

Tjenesteenheten har som mål å gi grunnskoleopplæring for elever i 8. – 10. trinn.

Gi norske og fremmedspråklige voksne lovpålagt opplæring.

Tjenester innenfor ansvarsområdet

- grunnskoleopplæring
- grunnskoleopplæring, voksne
- opplæring norsk og samfunnsfag voksne innvandrere og asylsøkere

Utfordringsbildet

Ringeby ungdomsskole er den eneste ungdomsskolen i kommunen og har per i dag 147 elever.

Et av målene er at Ringeby skal ha gode og trygge oppvekstvilkår der strategien er å beholde og sikre gode barnehager, skoler og fritidsordninger.

Tjenesteenheten vil møte utfordringer på flere plan kommende år. Samtidig som prognoser viser en nedgang i elevtallet skal skolen tilby et så bredt og kvalitativt godt tilbud til alle elevene, uansett forutsetninger, at lysten til å lære og motivasjonen til å fortsette i videre utdanning økes. Det å gi elevene en reell mulighet til å velge, vil føre til både mestring og økt motivasjon jfr. St.meld. 22, Motivasjon-Mestring-Muligheter, samtidig som flere av ungdommene i Ringeby også vil se framtidsmuligheter innenfor egen kommune.

Ved å sikre stabile ressurser til skolen som gjør driften forutsigbar, vil dette kunne være en medvirkende positiv faktor til rekruttering av nye lærere. Vi vet at mangelen på utdannede lærere om få år vil nå 20.000.

Elevene sitt skolemiljø § 9a.

Gjennom elevundersøkelsen (Udir) gjennomført på alle trinn sier elevene klart at de trives, blir tatt vare på, blir sett, får oppfølging og veiledning faglig og at de lærer noe. Tilbakemeldingene elevundersøkelsen og Ung-Data gir til skolen, er gode. Skolen har de siste årene hatt lite atferdsproblematikk, noe som til en viss grad kan tilskrives god voksentetthet og systematisk arbeid med skolemiljø.

Ringeby ungdomsskole driver målrettet utviklingsarbeid. I perioden 2018- er skolen med i Kunnskapsdepartementet sin satsning "språkløyper"

pulje 3, en satsning som retter seg mot de voksnes kompetanse.

§ 2-1 i Opplæringsloven sier at alle har rett og plikt til grunnskoleopplæring. Dette innebærer at alle elever, uansett forutsetninger og funksjonsnivå skal inn i grunnskolen. Dette gir rom for mangfold og ulikhet i skolen, samtidig krever det stor grad av tilpassing for den enkelte elev. Tilpasset opplæring gjelder for alle elever, ikke bare de med behov for særskilt tilrettelegging. Økt bosetting av flyktninger og dermed økning i antall fremmedspråklige elever øker behovet for norskopplæring til denne gruppen. Språk er et viktig integreringsverktøy.

Hovedvekten av brukerne ved læringscenteret har endret seg fra å være flyktninger bosatt i kommunen, til å være flyktninger som bor i nabokommunene Nord-Fron og Sør-Fron. Dette som følge av en nylig opprettet avtale om tilbud om grunnskoleopplæring. Avtalen er helt nødvendig for at RLS skal kunne opprettholde et faglig godt nivå, samtidig som det bringer inntekter inn. Enheten tilbyr norskkurs for arbeidsinnvandrere og BKA-kurs (basiskompetanse i arbeidslivet). Hovedaktiviteten består i introprogram med norsk og samfunnskunnskap i tillegg til grunnskoleopplæring.

Vurdering av tjenestetilbudet og forholdet til overordnet planverk

Tjenesteenheten gir per i dag et godt tilbud som tilfredsstillende lovkrevne. Planverket det jobbes opp mot er Læreplanverket for grunnskolen - K06, kommuneplanens samfunnsdel og «Ringebuskolen på vei mot 2027».

Alle ungdommer i kommunen er inntatt av ungdomsskolen. Det er derfor viktig at mulighetene til å drive tilpasset opplæring opprettholdes, slik at alle elever kan fullføre videregående skole.

Endringslogg Økonomiplan 2019-2022	Tiltak	2019	2020	2021	2022
Revidert B-2018 (pr. 01.06.2018)		14 674 300	14 674 300	14 674 300	14 674 300
Korreksjon for budsjettendringer 2018					
Ingen					
Tiltak fra årsbudsjettet (2018)					
Opprettholdt bemanning RLS 2018 vår (fondsfinansiert)	19Ø-00-023	0			
Tiltak fra gjeldende økonomiplan (2018-2021)					
Kompetanseutv. digitalisering 2018 (fondsfinansiert)	19Ø-00-018	0			
Administrativ innspillsfase					
Endring pensjon (v905 + KLP 17,0% + SPK 10,66%)	Formelberegn.	2 700	2 800	2 800	2 800
Lønnsvekst (v906 + 3,2% + pensjon og arb.g.avg.)	Pristabell 2	506 100	523 800	523 800	523 800
Prisvekst (v907 + 1,5% på driftsposter)	Pristabell 3	28 900	29 700	29 700	29 700
Sum rammebehov (konsekvensjustert budsjett)		15 212 000	15 230 600	15 230 600	15 230 600
Omfordeling jfr. Ressurstilodelingsmodell		0	0	0	0
Sum rammebehov (konsekvensjustert budsjett)		15 212 000	15 230 600	15 230 600	15 230 600
Fellestjenesten: Et ytterligere kutt i ramma utover det som er foretatt for		4,5 %	5,5 %	6,5 %	7,0 %
Administrativ rammetildeling, utfordring utgjør		(684 500)	(837 700)	(990 000)	(1 066 100)
Tiltak som innarbeides i budsjetttramme:		4,1 %	5,7 %	6,2 %	6,2 %
Ringebu læringssenter: Grunnskoleavtale nabokommune	19Ø-23-001	-966 000	-966 000	-966 000	-966 000
Ringebu læringssenter: Reduksjon statlige tilskudd	19Ø-23-004	600 000	800 000	800 000	800 000
Reduksjon lærertimer	19Ø-23-003	-263 100	-636 400	-636 400	-636 400
Reduksjon lærertimer	Endringslogg 40		-72 100	-144 200	-144 200
Sum ny ramme for økonomiplanperioden		14 582 900	14 356 100	14 284 000	14 284 000
Vurderte tiltak som IKKE er innarbeidet:					

Beskrivelse av tiltak

Kompetanseutvikling digitalisering

Det gjennomføres kompetansetiltak digitalisering i 2017 og 2018 som er fondsfinansiert (eksterne midler). Tiltaket tas ut fra 2019.

Ringebu læringscenter

Avtale med Frøns kommunene som gir gode inntekter og sikrer et faglig miljø ved RLS. Noe av inntektene brukes blant annet til lønn som følge av økt behov og innføring av iPad som læringsverktøy for voksne grunnskoleelever.

Statlige tilskudd er budsjettert for høyt og reduseres fra 2019.

Ringebu ungdomsskole, reduksjon lærertimer

Kutt i lærerstilling 100 % fra høsten 2019. Det er ikke ønskelig å måtte kutte midt i et skoleår. Konsekvens av dette tiltaket vil være muligheter til å tilby færre valgfag og mindre lærertetthet i basisfag, noe som igjen vil kunne føre til dårligere elevresultater.

Tilleggsutfordring fra formannskapet må også dekkes ved reduksjon i lærertimer.

Økonomiske behov og tiltak som er vurdert, men ikke er innarbeidet i ØP 2019-2022

Helse- og omsorgsektoren

Helse og omsorg i Ringebu kommune arbeider etter felles målsetning og prinsippet om enhetlig og helhetlig ledelse. Endringer innenfor en tjeneste vil få følger for andre områder, noe som også gjelder innenfor økonomi. Tiltakene i økonomiplanen fordeler seg ulikt på tjenesteområdene og flere tiltak vil innvirke på det totale tjenestetilbudet. Stortingsmelding nr.15 «Leve hele livet – en kvalitetsreform for eldre» trår i kraft 01.01.2019. Meldingens hovedfokus er å skape et mer aldersvennlig Norge og finne nye og innovative løsninger på de kvalitative utfordringene knyttet til aktivitet og fellesskap, mat og måltider, helsehjelp, sammenheng og overganger i tjenestene.

Kvalitets- og utviklingsplan

Kommunen som lokalsamfunn står overfor utfordringer i å legge til rette for god fysisk og psykisk helse gjennom hele livsløpet. Helse og omsorg skal arbeide videre med å utvikle tjenester som holder høy faglig standard, levert på en menneskelig sett god måte og i et system som skaper helhet.

Satsingsområder i Kvalitets- og utviklingsplanen for planperioden er helse og forebygging, innovasjon og utvikling, likeverdige og helhetlige tjenester, ledelse og medarbeiderskap. Med utgangspunkt i planens handlingsdel og innspill fra levekårsutvalget utarbeider HO årlig en rapport på resultater innen de fire satsningsområdene.

Kompetanse og nærvær

En betydelig utfordring i årene fremover vil bli å ha tilstrekkelig helse- og sosialfaglig kompetanse. Kommunen må framstå som en innovativ og attraktiv arbeidsgiver, som legger til rette for å beholde, rekruttere og utvikle kompetanse.

Over tid har det vært en forbedring av nærværet innen helse og omsorg, hvor målsetningen er et samlet nærvær på 92 %. Fortsatt er det til dels store forskjeller mellom de enkelte tjenesteområdene, men prognosene så langt i 2018 er nesten i tråd med målsetningen. Pr. august mnd er den på 90,7 %. Avdelingsledere og tjenesteledere innen helse og omsorg har et nært samarbeid for å løse utfordringene knyttet til fravær og nærværarbeidet utføres i tett samarbeid med NAV lokalt, arbeidslivssenteret i Oppland og fellestjenesten.

Langtidsplasser ved Linåkertunet

Belegget på de 8 langtidsplassene ved HDO Linåkertunet har hatt fullt belegg hele 2018. I tillegg har det fortsatt

vært behov for langtidsplasser ved korttidsavdelingen. Behovet for langtidsplasser ser ut til å være økende.

Organisatoriske endringer

i 2018 er det blitt opprettet 2 nye stilling som avdelingsleder. Grubbegata bofellesskap har fått stedlig avdelingsleder, korttids- og rehabiliteringsavdelingen og hjemmetjenesten sør har fått egne avdelingsledere.

Miljøterapitjenesten er flyttet fra hjemmebaserte tjenester til helse og mestring. Endringen er gjennomført med bakgrunn i midlertidig fordeling av tjenester i periode med bare 2 tjenesteledere. Tjenesteleder for helse og mestring hadde i denne perioden ansvar for oppfølging av miljøterapitjenesten herunder planlegging og etablering av nytt bofellesskap.

Nattvaktene har en periode vært samlet under en avdelingsleder. Erfaringer og tilbakemeldinger fra involverte gjorde at nattvaktene fra våren 2018 ble tilbakeført til den enkelte avdeling.

Velferdsteknologi

Innen helse og omsorg er det og vil bli betydelig satsing på velferdsteknologi eller trygghetsteknologi som det også kalles. Satsingen er stor både lokalt, regionalt og fra statlig hold. Det krever en del ressurser for å følge opp satsingen. De fleste av nabokommunene har egne prosjektledere i 100% stilling avsatt til dette arbeidet. For å klare å følge opp fremtidig satsing innen området er det behov for ressurser for å følge opp arbeidet både lokalt og i regionen. I Ringebu blir dette arbeidet en del av digitaliseringsarbeidet som har innvirkning i alle enheter. Ved å ha en velferdsteknologikordinator i en deltidsstilling vil man være bedre rustet for å lykkes i arbeidet med å implementere velferdsteknologi blant ansatte i avdelingene innen helse og omsorg. Det er behov for minimum en 60% koordinatorstilling som nå er lagt inn fra 2019. Behovet er vedvarende ut økonomiplanperioden.

Rammebetingelser

Helse og omsorgstjenesten i Ringebu har over flere år arbeidet med omstilling og kvalitet på tjenester. Dagens organisering bidrar til innovasjon og kulturendring, noe som kreves for å ha en bærekraftig omsorgstjeneste fremover. Ledelse er avgjørende for å drive en tjeneste i stadig endring. Tjenesten har over flere år fått større ansvar og oppgaver fra staten samtidig som man blir utfordret på kutt av ressurser.

Helse og mestring

Helse og omsorg i Ringebu kommune, skal ut fra gitte rammer, langsiktig og helhetlig planlegging, god nyttig gjøring av kompetanse og fleksibel ressursbruk, arbeide for å yte riktige tjenester på riktig nivå.

Tjenesten skal ha fokus på:

- Et likeverdig tjenestetilbud og den enkelte brukers behov.
- Gjensidighet, økt livskvalitet og egenmestring.
- Den enkeltes mulighet til å bo i eget hjem så lenge som mulig.
- Kulturendring fra «Hva trenger du hjelp til?» til «Hva er viktig for deg?»

Tjenester innenfor ansvarsområdet

- Legetjenesten
- Rus og psykisk helsetjeneste
- Terapeutisk enhet
- Helsestasjon- og skolehelsetjeneste
- Tildelingskontor
- Freskus
- Bofellesskap for enslige mindreårige flyktninger
- J.o.b.a/miljøtjenesten

Utfordringsbildet

I økonomiplanperioden er det en statlig satsing på områdene rus og psykisk helse og helsestasjon. Innenfor begge områdene søkes det om prosjektmidler.

Rekruttere og beholde fastleger er en utfordring. Kravene blir stadig høyere i forhold til lønn og tilrettelegging. Flere fastleger ønsker fast ansettelse i stedet for avtaler som private.

Regjeringen lovfester kommuners plikt til å ha psykologkompetanse innen 2020. Fra 01.10.2017 ble det innført et nytt krav om pårørendestøtte.

Tjenesten har startet opp bofellesskap for enslige mindreårige flyktninger. De to bofellesskapene huser til sammen 10 ungdommer.

Vurdering av tjenestetilbudet og forholdet til overordnet planverk

Tildelingskontoret bidrar til riktig omfang og plassering av tjenester i omsorgstrappa. Siden oppstart har det vært et betydelig arbeid i forhold til kvalitetssikring og forbedring i hele tildelingsprosessen.

Ringebu kommune har et velfungerende og tverrfaglig helsesenter, som gir gode tjenester til kommunens innbyggere. Helsesenteret huser i dag mange flere ansatte enn det som var tenkt ved oppstart og deler av bygningsmassen er ikke så hensiktsmessig som den var den gangen.

Våren 2017 ble det startet opp sykepleierkontor ved legekantoret der kronikere kan følges opp av en sykepleier i stede for lege. Kompetansen til sykepleierne er hevet på de pasientgruppene de følger opp. Tiltaket er i tråd med nasjonale satsninger og har blitt godt mottatt.

Helsestasjon for ungdom har fått nye lokaler i Vålebru.

Endringslogg Økonomiplan 2019-2022	Tiltak	2019	2020	2021	2022
Revidert B-2018 (pr. 01.06.2018)		35 936 100	35 936 100	35 936 100	35 936 100
Korreksjon for budsjettendringer 2018					
Ingen					
Tiltak fra årsbudsjettet (2018)					
Innsparing Jordmor forskjøvet til 2019	19Ø-00-026	-120 400	-120 400	-120 400	-120 400
Vakanse kreftkordinator (2018)	19Ø-00-027	115 000	115 000	115 000	115 000
Husleie helsestasjon for ungdom (K-sak 48/18)	19Ø-30-020	60 000	60 000	60 000	60 000
Tiltak fra gjeldende økonomiplan (2018-2021)					
Utsatt tilsetting psykolog	19Ø-00-028	91 900	91 900	91 900	91 900
Bofellesskap for enslige mindreårige	19Ø-00-029	-297 600	-297 600	-297 600	-297 600
Administrativ innspillsfase					
Daglig leder Helseregion Sør-Gudbrandsdal	19Ø-00-060	230 000	230 000	230 000	230 000
Økte kostnader legevakt og KAD-plasser	19Ø-00-061	470 000	470 000	470 000	470 000
Kommuneproposisjonen					
Opptappingsplan rus	19Ø-00-062	200 000	200 000	200 000	200 000
Opptappingsplan habilitering og rehabilitering	19Ø-00-063	100 000	100 000	100 000	100 000
Endring pensjon (v905 + KLP 17,0% + SPK 10,66%)	Formelberegning	0	0	0	0
Lønnsvekst (v906 + 3,2% + pensjon og arb.g.avg.)	Pristabell 2	1 067 400	1 067 400	1 067 400	1 067 400
Prisvekst (v907 + 1,5% på driftsposter)	Pristabell 3	262 300	262 300	262 300	262 300
Indeksregulering husleieinntekter (1,5% KPI)	Pristabell 5	-6 600	-6 600	-6 600	-6 600
Sum rammebehov (konsekvensjustert budsjett)		38 108 100	38 108 100	38 108 100	38 108 100
Administrativ rammetildeling, prosentvis utfordring		4,5 %	5,5 %	6,5 %	7,0 %
Administrativ rammetildeling, utfordring utgjør		(1 714 900)	(2 095 900)	(2 477 000)	(2 667 600)
Tiltak som innarbeides i budsjettramme:		4,1 %	10,1 %	10,9 %	13,7 %
Reduksjon kjøp av tjenester fra målrettet intervensjon (N	19Ø-30-002	-950 000	-1 900 000	-1 900 000	-3 000 000
Reduksjon bemanning helsestasjon	19Ø-30-003	-119 000	-119 000	-119 000	-119 000
Reduksjon inventar helsestasjon for ungdom (engangsutg	19Ø-30-004	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000
Reduksjon sykehjemlege (ned fra 100% til 80%)	19Ø-30-005	-310 600	-310 600	-310 600	-310 600
Reduksjon lønnsnivå sykehjemlege (ikke spesialist)	19Ø-30-008	-156 800	-156 800	-156 800	-156 800
Uttak restmidler fra tidligere innsparing	19Ø-30-006	-658 500	-658 500	-658 500	-658 500
Klesgodtgjørelse, budsjetttilpasning	19Ø-30-007	-80 000	-80 000	-80 000	-80 000
Endring av boform bruker	19Ø-30-017	-900 000	-900 000	-900 000	-900 000
Pårørendestøtte (omsorgslønn), tilpasning til faktisk forb	19Ø-30-009	650 300	650 300	650 300	650 300
Reduksjon eksterne tjenester (MI)	Endringslogg 39	-283 900	-573 400	-573 400	-562 400
Organisatoriske endringer:					
Miljørettet helsevern (samarbeid Sør-Gudbrandsdal)		0	0	0	0
Flytting av Miljøterapi fra Hjemmebaserte tjenester	v911 HM	12 580 800	15 613 700	16 540 200	16 540 200
Flytting av JOBA fra Hjemmebaserte tjenester	v911 HM	3 699 500	3 699 500	3 699 500	3 699 500
Adm. poster JOBA flyttes til Hjemmebaserte tjenester	19Ø-00-072	-1 071 000	-1 071 000	-1 071 000	-1 071 000
Nye tiltak:					
Helseregion: Digital plattform velferdsteknologi	19Ø-30-012	100 000	100 000	100 000	100 000
Velferdsteknologi-pådriver/koordinator (60%)	19Ø-30-010	440 000	440 000	440 000	440 000
Forsterket tilbud, ny bruker	19Ø-30-015	930 500	930 500	930 500	930 500
Økte lønnskostnader leger	19Ø-30-019	970 500	970 500	970 500	970 500
Avlastningsbolig, midlertidig tiltak	Endringslogg 14	867 400	362 300		
Leasing av biler (feilretting)	19Ø-30-013	130 000	130 000	130 000	130 000
Sum ny ramme for økonomiplanperioden		55 188 000	55 425 100	55 699 800	54 610 800
Samlet rammereduksjon Helse og omsorg:		-0,6 %	2,0 %	2,7 %	3,5 %
Vurderte tiltak som IKKE er innarbeidet:					
Hjemkonsulent 50% stilling	19Ø-30-011	368 800	368 800	368 800	368 800
Folkelohjelp-prosjekt "Trygge foreldre, robuste barn"		1 100 000	1 100 000	1 100 000	
Inventar nytt bofellesskap for mennesker med nedsatt fu	Endringslogg 4				
		0 (OVERF. TIL INV. BUDSJETT)			

Beskrivelse av tiltak

Gjenoppretting av stillingen som daglig leder

Styret i Helseregion Sør-Gudbrandsdal arbeider for å gjenopprette stillingen som daglig leder.

Økte kostnader i forbindelse med ny legevakt

Ny legevakt med KAD-plasser gir økte kostnader inn mot drift. Den nye legevakten gir et bedre og mer fleksibelt tilbud til pasientene, har bedre effektivitet og arbeidsforhold.

Reduksjon kjøp av tjenester fra privat aktør

Proessen med å avslutte tjenester til en bruker av private tjenester skal settes i gang. Tiltaket vil ikke ha full effekt i 2019.

Reduksjon bemanning helsestasjonen

Helsestasjonen er et statlig satsningsområde og pålegges stadig nye oppgaver. Tjenesten følger opp barnefamilier på en helt annen måte enn det som ble gjort for noen år tilbake. Kommunen har imidlertid synkende fødselstall. Tiltaket kan gjennomføres ved naturlig avgang.

Reduksjon inventar helsestasjon for ungdom

Tiltaket er ved en feil lagt inn som et varig behov.

Reduksjon sykehjemslege

Redusere stillingen som sykehjemslege med 20 %. Medfører oppsigelse av stilling i 20 %. Linåkertunet Bo og rehabilitering vil ikke ha tilgang til lege 1-2 dager i uka, pga av at noe av stillingsressursen brukes inn mot sykehjemsamarbeidet i Helseregionen. Ved rekruttering av ny sykehjemslege vil en redusert stilling kunne vanskeliggjøre rekrutteringen.

Reduksjon lønnsnivå sykehjemslege (ikke spesialist)

Ved ansettelse av ny sykehjemslege er det ikke lenger realistisk å ansette en lege med spesialisering. Det er enda ikke avklart når nåværende lege vil gå av med pensjon.

Uttak restmidler tidligere innsparing

Denne posten er en følge av tidligere budsjettmessige endringer og er ikke lenger relevant.

Klesgodtgjørelse miljøterapitjenesten

Mindre utgifter til klesgodtgjørelse enn det som er budsjettet.

Endring av boform bruker

Tiltaket forutsetter at bruker flyttes til annet omsorgstilbud.

Pårørendestøtte

Økt pågang inn mot omsorgslønn som følge av lovendring angående pårørendestøtte. Innlagt beløp er tilsvarende det som forventes i merforbruk for 2018.

Felles digital Plattform for velferdsteknologi

I samarbeid med kommunene i Helseregionen arbeides det med en felles digital plattform for velferdsteknologi. Plattformen er viktig å få på plass i forhold til innføring av digitalt tilsyn, noe som omhandler diverse varslingssensorer.

Velferdsteknologi koordinator

Innen helse og omsorg er det betydelig satsing på velferdsteknologi både lokalt, regionalt og fra statlig hold. For å følge opp og samordne arbeidet kreves det en del ressurser. Innføring av velferdsteknologi handler mer om endring av tjenester enn innføring av selve teknologien, dette er krevende. Samarbeidende kommuner i Helseregionen har egen stilling inn mot innføring av velferdsteknologi.

Økte lønnskostnader lege

Legene fikk i desember 2017 en samlet lønnsøkning etter en gjennomgang av lønnsnivået i nabokommunene.

Avlastningsbolig, midlertidig tiltak

Avlastningstilbud ble lovet som kompenserende tiltak til pårørende på grunn av at ferdigstilling av bofellesskap for funksjonshemmede ble utsatt, først et år så ytterligere et halvt år, til januar/februar 2020. Avlastningstilbudet settes i gang høsten 2018 i egen bolig. Tilbudet bemannes med 3 årsverk inklusiv hvilende nattevakt. Pårørende har søkt på tilbudet og venter på at det skal settes i gang. Det ble satt av kr 658.700 til tiltaket i 2019, da med tanke på 5 måneder i drift. På grunn av at tiltaket må løpe hele 2019, er kostnaden beregnet til: kr. 1 300 000 til lønnskostnader, kr 36.000 til dagligvarer, kr 100.000 til husleie, strøm, avgifter. Total kostnad: kr 1.436.000.

Leasing av biler

I 2017 var det budsjettet med utkjøp av 2 leasingbiler til helsesenteret og en leasingbil til miljøterapitjenesten. Pga. miljøatsing og et godt tilbud fra forhandler ble det i stedet ny leasing av en el-bil og to hybrider. I budsjettet er det ikke tatt høyde for denne endringen, da tjenesteenheten fortsatt har utgifter knyttet til leasing.

Økonomiske behov og tiltak som er vurdert, men ikke er innarbeidet i ØP 2019-2022

Hjemkonsulent 50 % stilling

Hjemkonsulenten skal yte praktisk bistand og bistå foreldre i f.eks. grensesetting, holde struktur, samspille med barnet, samt gi avlastning og veiledning i en vanskelig livssituasjon.

Konsulenten skal gi støtte, råd og veiledning, samt hjelpe enkeltpersoner eller familier til å lære ADL-ferdigheter (ADL = aktiviteter i dagliglivet). Målgruppen vil være flyktningfamilier og andre familier som trenger praktisk oppfølging. Familiene følges i dag ofte opp av flere instanser uten at de har muligheter til direkte oppfølging i dagliglivets utfordringer. Hjemkonsulent var en del av folkehelseprosjektet som kommunen søkte om midler til gjennom program for folkehelse og ble derfor ikke meldt inn i administrativ innspillsfase.

Folkehelseprosjektet "trygge foreldre, trygge barn"

Prosjektet ble politisk behandlet før søknad om midler gjennom program for folkehelse. Kommunen fikk ikke støtte til prosjektet gjennom denne tilskuddsordningen, men arbeider nå for å finne andre tilskudd som kan være med å finansiere prosjektet.

Inventar til nytt bofellesskap

Nytt bofellesskap skal etter planen stå ferdig ved årsskifte 2019/2020. Tiltaket gjelder fellesarealer og personaldelen. Møblering av leilighetene står den enkelte leietaker for. Bevilgningen er flyttet til investeringsregnskapet, sammen med øvrig bevilgning til bofellesskapsbygget og er dermed ikke aktuell å legge inn i driftsbudsjettet.

Hjemmebaserte tjenester

Helse og omsorg i Ringeby kommune, skal ut fra gitte rammer, langsiktig og helhetlig planlegging, god nyttig gjøring av kompetanse og fleksibel ressursbruk, arbeide for å yte riktige tjenester på riktig nivå.

Tjenesten skal ha fokus på:

- Et likeverdig tjenestetilbud og den enkelte brukers behov.
- Gjensidighet, økt livskvalitet og egenmestring.
- Den enkeltes mulighet til å bo i eget hjem så lenge som mulig.
- Kulturendring fra «Hva trenger du hjelp til?» Til «Hva er viktig for deg?»

Tjenester innenfor ansvarsområdet

- Hjemmetjeneste nord med Ringeby eldresenter
- Hjemmetjenesten Sør med omsorgen
- Korttids- og rehabiliteringsavdelingen
- Praktisk bistand
- Brukerstyrt personlig assistent (BPA)

Utfordringsbildet

Tjenesten arbeider ut fra en målsetting om at alle skal gis en mulighet til å bo i eget hjem så lenge som mulig. Kompetanse må være tilgjengelig der pasienten bor. Hjemmetjenesten må være rustet til å ta imot pasienter fra sykehus og korttidsavdeling.

Hverdagsrehabilitering og velferdsteknologi er de to største utviklingsområdene innen helse og omsorg de neste årene. Endringene skal fortrinnsvis gjøres i den enkeltes hjem hvor brukeren er i fokus.

Det har i 2018 vært en økning i behov for en kveldsvakt ved korttids- og rehabiliteringsavdelingen og i hjemmetjenesten sør. Behovet for ekstra bemanning skyldes økt belegg og tett oppfølging av enkeltpasienter.

Korttidsavdelingen prøver ut digitale trygghetsalarmer som alarmsystem, dette fungerer godt. Mange av brukerne er kjent med denne måten å varsle på før de har et opphold på Linåkertunet. Trygghetsalarm er mer mobil enn fastmontert ringesnor, selv om det er begrensninger i forhold til avstand på dagens alarmer. Tjenesten vil omprogrammere alle alarmer i omsorgsboligene i sør, HDO, og RES slik at alarmene går rett på vakttelefon til tjenestene. Det vil si at alarmsentralen i Kristiansand vil ta imot trygghetsalarmen fra hjemmeboende.

Ringeby kommune er med på et prosjekt i Helse region Sør-Gudbrandsdal der målsettingen er å utrede mulighet for å ta i bruk digitalt tilsyn. Prosjektet er delvis finansiert av fylkesmannen.

Vurdering av tjenestetilbudet og forholdet til overordnet planverk

Tjenesteenheten arbeider for å yte trygge og verdige tjenester med god kvalitet til innbyggerne. Tjenestene ytes i henhold til målsetningen, lovpålagte krav og føringer. Tjenesten ivaretar i dag yngre brukergrupper med nye og mer sammensatte sykdomsbilder. Det arbeides i dag godt tverrfaglig og på tvers av avdelinger for å sikre helhetlige pasientforløp. Faren ved reduksjon i rammer slik som skissert, er at det blir sårbart fremover og tjenestene blir marginale.

Endringslogg Økonomiplan 2019-2022	Tiltak	2019	2020	2021	2022
Revidert B-2018 (pr. 01.06.2018)		62 303 100	62 303 100	62 303 100	62 303 100
Korreksjon for budsjettendringer 2018					
Avdelingsleder, jfr k-sak 28/18 (helårsvirkn. fra 2019)	19Ø-00-031	418 900	418 900	418 900	418 900
Tiltak fra årsbudsjettet (2018)					
Vakanse tjenesteleder 2 måneder (2018)	19Ø-00-032	142 400	142 400	142 400	142 400
Tiltak fra gjeldende økonomiplan (2018-2021)					
Bofellesskap funksjonshemmede	19Ø-00-033		2 528 100	3 370 700	3 370 700
Avlastningsbolig	19Ø-00-034		533 700	711 700	711 700
Midlertidig styrking i påvente av bofellesskap/avlastning	18Ø-00-034	0	-125 000	-250 000	-250 000
Oppdekking avtalefestede variable tillegg H/O	19Ø-00-007	883 100	883 100	883 100	883 100
Trygghetsalarmer med sensorikk (ekstra i 2018)	19Ø-00-030	-12 000	-12 000	-12 000	-12 000
Administrativ innspillsfase					
Endring pensjon (v905 + KLP 17,0% + SPK 10,66%)	Formelberegn.	-300	-100	-200	-200
Lønnsvekst (v906 + 3,2% + pensjon og arb.g.avg.)	Pristabell 2	2 112 600	2 210 600	2 243 300	2 243 300
Prisvekst (v907 + 1,5% på driftsposter)	Pristabell 3	85 100	83 200	81 300	81 300
Sum rammebehov (konsekvensjustert budsjett)		65 932 900	68 966 000	69 892 300	69 892 300
Administrativ rammetildeling, prosentvis utfordring		4,5 %	5,5 %	6,5 %	7,0 %
Administrativ rammetildeling, utfordring utgjør		(2 967 000)	(3 793 100)	(4 543 000)	(4 892 500)
Tiltak som innarbeides i budsjettramme:		2,7 %	3,4 %	3,5 %	3,4 %
Uttak post for leie av lokaler (ikke lengre aktuell)	19Ø-33-001	-108 000	-108 000	-108 000	-108 000
Uttak post for klesgodtgjørelse	19Ø-33-005	-145 000	-145 000	-145 000	-145 000
Serviceavtaler	19Ø-33-002	-80 000	-80 000	-80 000	-80 000
Redusert innleie	19Ø-33-006	-120 000	-240 000	-240 000	-240 000
Avvikling nattevaktressurs	19Ø-33-003	-1 154 500	-1 154 500	-1 154 500	-1 154 500
Reduksjon medisinsk forbruksmaterieil	19Ø-33-004	-200 000	-200 000	-200 000	-200 000
Økt brukerbetaling	Endringslogg 26		-410 000	-430 000	-430 000
Reduksjon medisinsk utstyr	Endringslogg 27			-31 000	-21 000
Reduksjon annen forbruksmaterieil	Endringslogg 28			-30 000	-30 000
Organisatoriske endringer:					
Flytting av Miljøterapi til Helse og mestring	v911 HM	-12 580 800	-15 613 700	-16 540 200	-16 540 200
Flytting av JOBA til Helse og mestring	v911 HM	-3 699 500	-3 699 500	-3 699 500	-3 699 500
Adm. poster JOBA flyttes fra Helse og mestring	19Ø-00-072	1 071 000	1 071 000	1 071 000	1 071 000
Nye tiltak:					
Endrede tider måltider H/O	Endringslogg 17	1 362 000	1 342 000	1 342 000	1 342 000
Sum ny ramme for økonomiplanperioden		50 278 100	49 728 300	49 647 100	49 657 100
Samlet rammereduksjon Helse og omsorg:		-0,6 %	2,0 %	2,7 %	3,5 %
Vurderte tiltak som IKKE er innarbeidet:					
Digitalt tilsyn, trygghetsteknologi		100 000	100 000	100 000	100 000

Beskrivelse av tiltak

Husleie

Arten er ikke lenger aktuell for området.

Klesgodtgjørelse

Hjemmebaserte tjenester har fått kommunalt arbeidstøy og har ikke lenger krav på klesgodtgjørelse.

Nattvaktstillinger

Nattvaksressurs ved hjemmetjenesten nord var tenkt som en styrking av sykepleierressursen på natt. Rekruttering i stillingen har vist seg å være utfordrende, stillingsressursen har stått vakant siste året. Dette gjør at kompetansen på natt er sårbar, og det har medført ekstra innleie i perioder. Målet er at den enkelte pasient skal ha mulighet til å bo i eget hjem så lenge som mulig. Det er periodevis stor arbeidsbelastning og flere brukere som det må være to ansatte på. Dette er ressurskrevende. Konsekvensene av redusert tilbud på natt er at enheten ikke får gitt den tjenesten brukerne har krav på, og det vil gå utover den ansattes helse og arbeidsmiljø.

Medisinsk forbruksmateriell

Regnskapstall de siste årene viser at det er forsvarlig med en reduksjon på dette området.

Serviceavtaler

Posten kan reduseres ut fra regnskap for 2017.

Endring måltider innen helse og omsorg

Endring måltider innen helse og omsorg innarbeides, jfr utredning Levekårsutvalget.

Tilleggsutfordring fra formannskapet dekkes ved økt anslag på brukerbetaling og noe reduksjon på enkelte driftsposter.

Økonomiske behov og tiltak som er vurdert, men ikke er innarbeidet i ØP 2019-2022

Digitalt tilsyn

Økte kostnader knyttet til innføring av digitalt tilsyn; leasing av sensorer, kamera, trygghetsalarmer og GPS.

Linåkertunet HDO

Helse og omsorg skal ut fra gitte rammer, langsiktig og helhetlig planlegging, god nyttig gjøring av kompetanse og fleksibel ressursbruk, arbeide for å yte riktige tjenester på riktig nivå.

Tjenesten skal ha fokus på:

- Et likeverdig tjenestetilbud og den enkelte brukers behov.
- Gjensidighet, økt livskvalitet og egenmestring.
- Den enkeltes mulighet til å bo i eget hjem så lenge som mulig.
- Kulturendring fra «Hva trenger du hjelp til?» Til «Hva er viktig for deg?»

Tjenester innenfor ansvarsområdet

- Heldøgns omsorg tilrettelagt for demente (HDO)
- Institusjonskjøkken ved Linåkertunet
- Kjøkkentjenesten ved Ringebu eldresenter
- Produksjon av mat til hjemmeboende
- Dagsenter på Linåkertunet og på Ringebu eldresenter
- Merkantil ressurs tilknyttet Linåkertunet og Ringebu eldresenter

Utfordringsbildet

Linåkertunet HDO vil i økonomiplanperioden ha utfordringer knyttet til kompetanse, både i form av

behovet for å øke kompetanse hos egne ansatte og rekruttering.

Legge til rette for økt frivillig arbeid i planperioden blir viktig.

Vurdering av tjenestetilbudet og forholdet til overordnet planverk

Linåkertunet HDO, enheter tilrettelagt for aldersdemente gir et godt tjenestetilbud til brukergruppen. Personalet har fokus på den enkelte og gir individuelt tilrettelagt pleie og omsorg.

Ringebu kommune har underskrevet avtale med Nasjonalforeningen for folkehelse om å arbeide for et demensvennlig samfunn. I denne avtalen forplikter kommunen seg til opplæring av lokalt næringsliv og offentlige kontorer. Koordinering og oppfølging av avtalen er tillagt tjenesten.

Endringslogg Økonomiplan 2019-2022	Tiltak	2019	2020	2021	2022
Revidert B-2018 (pr. 01.06.2018)		23 012 600	23 012 600	23 012 600	23 012 600
Korreksjon for budsjettendringer 2018					
Ingen					
Tiltak fra gjeldende økonomiplan (2018-2021)					
Oppdekking avtalefestede variable tillegg H/O	19Ø-00-007	321 100	321 100	321 100	321 100
Trygghetsalarmer med sensorikk (ekstra i 2018)	19Ø-00-030	-24 000	-24 000	-24 000	-24 000
Administrativ innspillsfase					
Endring pensjon (v905 + KLP 17,0% + SPK 10,66%)	Formelberegn.	-100	-100	-100	-100
Lønnsvekst (v906 + 3,2% + pensjon og arb.g.avg.)	Pristabell 2	844 500	844 500	844 500	844 500
Prisvekst (v907 + 1,5% på driftsposter)	Pristabell 3	58 500	58 500	58 500	58 500
Sum rammebehov (konsekvensjustert budsjett)		24 212 600	24 212 600	24 212 600	24 212 600
Administrativ rammetildeling, prosentvis utfordring		4,5 %	5,5 %	6,5 %	7,0 %
Administrativ rammetildeling, utfordring utgjør		(1 089 600)	(1 331 700)	(1 573 800)	(1 694 900)
Tiltak som innarbeides i budsjetttramme:		2,6 %	3,0 %	3,5 %	3,5 %
Reduksjon 40% stilling dagsenter	19Ø-32-002	-220 000	-220 000	-220 000	-220 000
Reduksjon medisinsk forbruksmateriell	19Ø-32-001	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000
Økt brukerbetaling	19Ø-32-003	-300 000	-300 000	-300 000	-300 000
Ytterligere økt brukerbetaling (tilleggsutfordring F.sk)	Endringslogg 31		-117 900	-235 900	-235 900
Nye tiltak:					
Endrede tider måltider H/O		0	0	0	0
Sum ny ramme for økonomiplanperioden		23 592 600	23 474 700	23 356 700	23 356 700
Samlet rammereduksjon Helse og omsorg:		-0,6 %	2,0 %	2,7 %	3,5 %
Vurderte tiltak som IKKE er innarbeidet:					
Digitalt tilsyn, trygghetsteknologi		100 000	100 000	100 000	100 000

Beskrivelse av tiltak

Dagsenter

En reduksjon på 20 % på dagsenteret ved Linåkertunet vil medføre en reduksjon på lavterskeltilbudet, og ikke medføre reduksjon på faste dager med grupper av hjemmeboende. Lavterskel tilbudet benyttes i dag i stor grad for beboere ved Linåkertunet HDO. Tiltaket vil medføre oppsigelse i 20 % stilling.

Medisinsk forbruksmateriell

Regnskapstall de siste årene viser at det er forsvarlig med en reduksjon på dette området.

Økt brukerbetaling

Fullt belegg på Linåkertunet HDO gir økte inntekter.

Endring måltider innen helse og omsorg

Endring måltider innen helse og omsorg innarbeides i tråd med forslag fra Levekårsutvalget.

Endring måltider innen helse og omsorg

Endring målti

Økonomiske behov og tiltak som er vurdert, men ikke er innarbeidet i ØP 2019-2022

Digitalt tilsyn

Økte kostnader knyttet til innføring av digitalt tilsyn; leasing av sensorer, kamera, trygghetsalarmer og GPS.

NAV

Her omtales bare de oppgavene i NAV som faller inn under kommunens ansvarsområde.

NAV har som mål å:

- Fremme sosial og økonomisk trygghet og bedre levekårene for vanskeligstilte i kommunen.
- Gjennom ulike former for tiltak gi den enkelte mulighet til å klare seg selv så vel økonomisk som sosialt gjennom en aktiv og meningsfylt tilværelse ut fra sine forutsetninger.
- Ved å gi økonomisk rådgivning bidra til at enkeltpersoner med store betalingsvansker kan få oversikt og mestre sin økonomi.
- Saksbehandle bostøttesøknader, for å bistå de med lav inntekt og høye bostøtte. Husbanken er endelig avgjørelsesmyndighet.
- Flyktingetjenesten bistår flyktninger som skal bosettes i kommunen etter avtale med Integrerings- og mangfoldsdirektoratet (IMDi), samt flyktninger som har bodd i kommunen kortere enn 5 år. Dette gjelder etablering, opplæring, arbeidskvalifisering og tilrettelegging.

Tjenester innenfor ansvarsområdet

- økonomisk rådgivning
- bosetting og integrering av flyktninger
- gjeldsrådgivning
- økonomisk bistand vanskeligstilte
- bostøtte

Utfordringsbildet

Gjennom det statlige og kommunale samarbeidet som NAV er, gis kommunens innbyggere bistand til på sikt å kunne gjøre seg selvselvforsørgende gjennom eget arbeid.

Utfordringen for NAV Ringebu i perioden er i hovedsak integrering av flyktningene. Tjenesteenheten må lykkes med å få bosatte flyktninger selvforsørget gjennom eget arbeid så raskt som mulig. Dette krever mye, ikke bare av NAV Ringebu, men av hele kommuneorganisasjonen. Også det lokale næringsliv må bidra for at kommunen skal lykkes.

I og med at det skal bosettes langt færre flyktninger i

Norge f.o.m. 2018 enn tidligere, så blir det reduserte statlige tilskuddsoverføringer i forhold til tidligere budsjettert i økonomiplanen. Dette medfører at det må brukes av det kommunale flyktingefondet for å få balanse i driftsbudsjettet i hele perioden.

En annen utfordring er å ha aktuelle arbeidsrelaterte og – kvalifiserende aktiviteter å sette brukerne til/stille krav om deltakelse i. I perioden må samarbeidet med kommunens næringsliv styrkes.

Et viktig satsingsområde er også det å sikre kompetanseutvikling av de tilsatte. Dette henger sammen med at den enkelte veileder har et bredt arbeidsområde

Vurdering av tjenestetilbudet og forholdet til overordnet planverk

Kommuneplanens samfunnsdel peker på at Ringebu skal ha en tilpasset organisasjon. Videre at vi skal ha gode muligheter for arbeidskvalifisering for den enkelte. Bemanningen ved NAV har vært justert ved behov, bl.a. ved økt mottak av flyktninger, slik at den nødvendige arbeidsrettingen tidlig i introduksjonsløpet har blitt ivarettatt.

Samme plan har en nullvisjon om frafall i videregående skole (vgs). NAV Ringebu har en dedikert veileder som har tett samarbeid med oppfølgingstjenesten i vgs for å jobbe for denne visjonen.

I henhold til sosialtjenesteloven plikter kommunen å skaffe trengende et midlertidig botilbud. Dette er løst gjennom å ha en leilighet tilgjengelig i påkomne tilfelle.

I tråd med boligpolitisk plan er det bygget gjennomgangsboliger for å kunne bosette det antall flyktninger kommunestyret har bestemt.

Endringslogg økonomiplan 2019-2022	Tiltak	2019	2020	2021	2022
Revidert B-2018 (pr. 01.06.2018)		4 903 700	4 903 700	4 903 700	4 903 700
Korreksjon for budsjettendringer 2018					
Ingen					
Tiltak fra gjeldende økonomiplan (2018-2021)					
Økt bruk av flyktningefond	19Ø-00-036	-26 300	-52 600	-52 600	-52 600
Administrativ innspillsfase					
Ingen					
Endring pensjon (v905 + KLP 17,0% + SPK 10,66%)	Formelberegning	0	0	0	0
Lønnsvekst (v906 + 3,2% + pensjon og arb.g.avg.)	Pristabell 2	311 900	311 900	311 900	311 900
Prisvekst (v907 + 1,5% på driftsposter)	Pristabell 3	78 400	78 400	78 400	78 400
Sum rammebehov (konsekvensjustert budsjett)		5 267 700	5 241 400	5 241 400	5 241 400
Administrativ rammetildeling, prosentvis utfordring		4,5 %	5,5 %	6,5 %	7,0 %
Administrativ rammetildeling, utfordring utgjør		(237 000)	(288 300)	(340 700)	(366 900)
Tiltak som innarbeides i budsjetttramme:		-4,5 %	-5,5 %	-6,5 %	-7,0 %
Økt bruk av flyktningefond		-237 000	-288 300	-340 700	-366 900
Nye tiltak					
Søknadsbehandling og veiledn. bostøtte (overf. til FT)		-69 900	-69 900	-69 900	-69 900
Sum ny ramme for økonomiplanperioden		4 960 800	4 883 200	4 830 800	4 804 600
Vurderte tiltak som IKKE er innarbeidet:					

Beskrivelse av tiltak

F.o.m. 1. jan 19 har Ringebu kommune inngått et interkommunalt samarbeid i Midt-Gudbrandsdalen om de tjenestene som leveres til innbyggerne via NAV-kontoret. Nord-Fron kommune overtar som vertskommune for NAV Midt-Gudbrandsdal.

Flyktningetjenesten blir også interkommunal, med Sør-Fron kommune som vertskommune.

Oppgaven med Husbankens bostøtteordning beholdes i kommunen, og blir ikke med inn i NAV Midt-Gudbrandsdal.

Økonomiske behov og tiltak som er vurdert, men ikke er innarbeidet i ØP 2019-2022

Plan og teknisk

Plan og teknisk skal yte service til hele kommunen i form av varer og tjenester. Drift og vedlikehold av veier, vann, avløp, bygninger og kommunale grøntområder er viktige basistjenester som også er viktig for trivsel i kommunen. Plan og teknisk skal planlegge ny arealbruk og legge til rette for at folk flest får utført bygg- og anleggsarbeid i samsvar med lover og forskrifter.

Tjenester innenfor ansvarsområdet

- Plan
- Kart og oppmåling
- Byggesak
- Eiendomsskatt
- Sekretariat/forkontor
- Kommunale eiendommer, herunder vaktmester- og renholdstjeneste
- Vei
- Vann og avløp
- Brann- og feiervesen og renovasjon gjennom interkommunale samarbeidsselskap

Utfordringsbildet

Bolig og eiendom

Vedlikeholdsetterslepp på kommunal eiendom, boliger og de offentlige byggene blir større og større for hvert år. Dette medfører at det oppstår uforutsette kostnader som skal dekkes innenfor et ellers stramt budsjett. Vedlikeholdsbudsjettet for de kommunale eiendommene er basert på rene driftsoppgaver og ikke på større vedlikeholdsuppgaver. Prisveksten på materiell og entreprenørtjenester er ofte høyere enn deflator (prisveksten) som er lagt til grunn for prisjustering av budsjettet. Dette medfører at det reelle vedlikeholdsbudsjettet blir ytterligere svekket hvert år.

KOSTRA tall viser at kommunen har flere kvadrater enn sammenlignbare kommuner på kulturbygg, skoler, barnehager og institusjon. Med stor bygningsmasse og høy alder på bygningsmassen øker behovet for drifts- og vedlikeholdstjenester.

Husleieinntektene blir økt med prisstigningen på 1,5 % jf. Husleieloven.

Det er behov for å skifte ut gulvet i Ringebuhallen for å

gjøre det som er mulig for å opprettholde standarden på gulvet og redusere risikoen for idrettsskader.

Veg, vann, avløp, renovasjon (VVAR)

Innenfor selvkostområder ligger det store løft i kommende år, spesielt med tanke på samarbeid om renseanlegg på Frya, vannforsyning Ringebu og vannforsyning på Venabygdsfjellet. Kommunen har de siste årene bygd ut ny infrastruktur og har overtatt privatbygd infrastruktur. Konsekvensen av dette er at det er behov styrke uteseksjonen med en 100 % stilling for å klare å drifte og vedlikeholde ledningsnett, pumpestasjonene og trykkøkerne.

Oppfølging av avløpsanlegg i spredt bebyggelse er viktig for å sikre områder og vannforsyning mot forurensing.

Aktiviteten på vegområdet opprettholdes som i 2018 og vil medføre at vi skal klare å holde samme standard som i 2018.

Tjenesteenheten må avvente arbeidet med nedklassifisering av veg og overføring av ansvaret for gateløys langsmed fylkesveg til fylkeskommunen jfr. UPT sak 55/13 fordi fylkeskommunen nå tar dette regionvis.

Plan, byggesak, kart og oppmåling

Bemanningen på plan er 3 årsverk, 1 årsverk som kommuneplanlegger og 2 årsverk som arealplanlegger. Det er for tiden mange private reguleringsplaner til behandling i tillegg til at kommunen selv er i startfasen på regulering av begge sentrumsområdene i kommunen. Derfor foreslås det at planområdet styrkes for å ta unna dette arbeidet. For 2019 er det forventet økt antall reguleringsplaner etter at deler av ny kommuneplan er vedtatt.

Byggesak og kart og oppmåling består av 3 årsverk byggesaksbehandlere og 1,5 årsverk kart og oppmålingsingeniør. Det er en målsetting om tilnærmet

selvkost også på disse områdene, selv om veiledning er en pålagt oppgave som ikke er avgiftsbelagt.

Tjenesteenheten jobber med systemforbedring og effektivisering av byggesaksbehandlingen. For at byggesaksgebyrene skal dekke kostnaden foreslås det å øke byggesaksgebyrene med 10 %, og at budsjettet for antall saker økes betydelig. Plangebyrene økes også med 10 % for å tilnærme seg selvkost på de private reguleringsplanene. Det er forslag om å styrke kapasiteten på kart og oppmålingsavdelingen for å klare å ta unna etterspørselen i markedet. Gebyret økes med 10 % for 2019.

Vurdering av tjenestetilbudet og forholdet til overordnet planverk

Plan og teknisk vil med foreslått styrking være dimensjonert for gjennomføring av og utvikling av boligområder og tilrettelegging av infrastruktur i for hytteutviklingen i kommuneplanens arealdel og samfunnsdelen. Organisasjonen vil også være i stand til å forvalte, drifte og videreutvikle bygningsmassen til de formål som ligger i kommuneplanens samfunnsdel.

Endringslogg Økonomiplan 2019-2022	Tiltak	2019	2020	2021	2022
Revidert B-2018 (pr. 01.06.2018)		26 030 900	26 030 900	26 030 900	26 030 900
Korreksjon for budsjettendringer 2018					
Økte husleieinntekter Bøen (jfr øk.plan 2018) utgår		0	0	0	0
Tiltak fra gjeldende økonomiplan (2018-2021)					
FDV-kostnader bofellesskap FH og avlastningsbolig	19Ø-00-037		975 100	1 300 000	1 300 000
Husleieinntekter bofellesskap FH og avlastningsbolig	19Ø-00-037		-687 500	-916 700	-916 700
Bortfall retaksering eiendomsskatt	19Ø-00-038	-3 000 000	-3 000 000	-3 000 000	-3 000 000
Bortfall bruk av disposisjonsfond retaksering eiendomsskatt	19Ø-00-038	3 000 000	3 000 000	3 000 000	3 000 000
Redusert vedlikehold kommunale eiendommer	19Ø-00-039	-130 000	-150 000	-150 000	-150 000
Gebyr selvkost seksjonering	19Ø-00-040	-10 000	-20 000	-20 000	-20 000
4% økning byggesaksgebyr	19Ø-00-041		-30 000	-30 000	-30 000
Fordelte lønnskostnader prosjektledelse	19Ø-00-042		-50 000	-50 000	-50 000
Administrativ innspillsfase					
Endring pensjon (v905 + KLP 17,0% + SPK 10,66%)	Formelberegner	0	0	0	0
Lønnsvekst (v906 + 3,2% + pensjon og arb.g.avg.)	Pristabell 2	847 400	857 600	861 000	861 000
Prisvekst (v907 + 1,5% på driftsposter)	Pristabell 3	240 000	249 600	252 900	252 900
Indeksregulering husleieinntekter (1,5% KPI)	Pristabell 5	-157 600	-167 900	-171 400	-171 400
Sum rammebehov (konsekvensjustert budsjett)		26 820 700	27 007 800	27 106 700	27 106 700
Administrativ rammetildeling, prosentvis utfordring		4,5 %	5,5 %	6,5 %	7,0 %
Administrativ rammetildeling, utfordring utgjør		(1 206 900)	(1 485 400)	(1 761 900)	(1 897 500)
Tiltak som innarbeides i budsjettamme:		7,1 %	8,4 %	9,9 %	10,4 %
Økte gebyrer plansaker 10%	19Ø-40-001	-75 000	-75 000	-75 000	-75 000
Volumøkning byggesaker, samt økte gebyrer 10%	19Ø-40-003	-500 000	-500 000	-500 000	-500 000
Volumøkning kart og oppmåling, samt økte gebyrer 10%	19Ø-40-004	-500 000	-500 000	-500 000	-500 000
Økte husleiesatser 10% ved nye kontrakter	19Ø-40-006	-200 000	-400 000	-600 000	-600 000
Økte gebyrer utslippssaker og kontroll	19Ø-40-008	-40 000	-40 000	-40 000	-40 000
Redusert vegvedlikehold	19Ø-40-009		-40 000	-116 000	-250 000
Redusert bygningsvedlikehold, fyringsolje, grøntvedlikehold	Endringslogg 12	-597 000	-597 000	-597 000	-597 000
Redusert bygningsvedlikehold, fyringsolje, grøntvedlikehold	Endringslogg 23		-124 300	-246 800	-245 400
Nye tiltak:					
Nytt hallgulv i Ringebuallen (egenandel)	Endringslogg 5		0 (OVERF. TIL INV.BUDSJETT)		
Sum ny ramme for økonomiplanperioden		24 908 700	24 731 500	24 431 900	24 299 300
Vurderte tiltak som IKKE er innarbeidet:					
Prosjektstilling planmedarbeider 100% stilling fra 01.07.2019	19Ø-40-002	500 000	1 000 000	1 000 000	
Økt bemanning kart og oppmåling 100% stilling (netto-virkning)	19Ø-40-005	350 000	350 000	350 000	350 000
Redusert vegvedlikehold med 10%	Endringslogg 11 og 18	-600 000	-600 000	-600 000	-600 000

Beskrivelse av tiltak

Tiltak 2

Gebyret for plansaker økes med 10 % for å tilnærme oss selvkost på behandling av private reguleringsplaner. Budsjettet økes med inntekter på kr 75.000. Konsekvensen for de som søker er minimal, men vil gjøre at kommunen «sponser» tjenesten mindre.

Tiltak 3

Antall behandlede byggesaker har økt langt utover det vi har budsjettet med tidligere. Budsjettet blir derfor justert slik at det samsvarer med antall saker i tillegg til at gebyrene økes med 10 % for å tilnærme oss selvkost. Budsjetterte inntekter økes med kr 500.000. Det vil være minimal effekt for søker ut over at prisen på en byggesak går opp litt.

Tiltak 4

Gebyrene for kart og oppmåling økes med 10 % i tillegg til at det justeres for antall saker. Budsjetterte inntekter økes med kr 500.000.

Tiltak 6

Husleiesatsene økes med 10 % for å harmonisere prisen med det private husleiemarkedet. Det er bare nye husleiekontrakter som kan økes, derfor vil dette gi en inntektsøkning på kr 200.000 i 2019, kr 200.000 i 2020 og kr 200.000 i 2021. Dette har vært signalisert som et politisk ønske over lang tid for at markedet i Ringebu skal være mer aktuelt for private initiativ.

Tiltak 7

Nytt hallgulv i Ringebuhallen er kostnadsregnet til kr 2.200.000. Tiltaket flyttes over til investeringsbudsjettet. Er forutsatt delfinansiert med spillemidler.

Tiltak 8

Auke i gebyr for behandling av utslippssaker og kontroll av utslippstillatelser. Kostnadsauken på gebyret utgjør svært lite i hver enkelt sak. Inntektsøkning på kr 40.000 pr år.

Tiltak 9

Redusert vegvedlikehold fra 2020 med kr 40.000, kr 116.000 i 2021 og kr 250.000 i 2022. Dette vil ha en liten betydning for vegvedlikeholdet.

Endringslogg 12

Det reduseres med kr 597.000 i vedlikehold og bruk

av fyringsolje på bygg og grøntanlegg. Fyringsolje skal fases ut slik at dette løses gjennom bruk av strøm. Reduser grøntvedlikehold og bygningsvedlikehold vil bety at grøntområdene må stå litt lenger før det blir slått. Konsekvensen ved dette kuttet er at kvalitetens senkes litt. Vi mener likevel at vi skal klare å ta kuttet uten at det skal merkes i særlig grad av bruker av bygningene.

Tilleggsutfordring fra formannskapet tas også som reduksjon av vedlikehold/grøntanlegg.

Økonomiske behov og tiltak som er vurdert, men ikke er innarbeidet i ØP 2019-2022

Tiltak 1

Prosjektstilling som planmedarbeider i 100 % til en netto kostnad på kr 500.000 for halve 2019 til og med 2021. En styrking av tilbudet vil gjøre at flere planer vil bli behandlet og dermed framskynde mulig bygging generelt, og sentrumsnær boligbygging spesielt. Dette vil være et bidrag for å realisere ønsket utvikling i kommuneplanens arealdel og samfunnsdel.

Tiltak 5

Kart og oppmålingsavdelingen styrkes med en 100 % stilling. Dette gir en netto kostnad på kr 350.000. Dette vil være med å gjøre tomtene raskere byggeklare, og på den måten vil en slik styrking være med å legge til rette for økt aktivitet.

Endringslogg 11 og 18

Reduksjon vegvedlikehold med kr 600.000. SSB Indikatoren viser at Ringebu kommunes netto driftsutgifter til kommunal vei og gate (funksjon 332) i kr per innbygger ligger langt over både Sør-Fron og Nord-Fron. Det kuttes i budsjettet til vegvedlikeholdet med i overkant av 10%. Dette vil merkes ved at sommervedlikeholdet må reduseres mye. Kutttiltakene merkes ved at grøfter renskes sjeldnere og at vegene vedlikeholdsgruses sjeldnere. Konsekvensen kan være større skader ved ekstremnedbør og generelt dårligere fremkommelighet på vegene. Formannskapet tok i sitt møte 20.09.2018 tiltaket ut igjen.

Interkommunale samarbeid

Interkommunale samarbeid innenfor dette budsjettområdet, består av:

- Midt-Gudbrandsdal renovasjonsselskap
- Midt-Gudbrandsdal brann- og feiervesen
- Midt-Gudbrandsdal barnevernskontor
- Midt-Gudbrandsdal regnskaps- og skatteoppkreverkontor
- Frya næringspark
- Midt-Gudbrandsdal Landbrukskontor
- Interkommunal avtale om veterinærvakt
- Midt-Gudbrandsdal PP-tjeneste
- Frya Renseanlegg
- Geodatasamarbeidet i Midt-Gudbrandsdal

Endringslogg Økonomiplan 2019-2022	Tiltak	2019	2020	2021	2022
Revidert B-2018 (pr. 01.06.2018)		20 682 700	20 682 700	20 682 700	20 682 700
Korreksjon for budsjettendringer 2018					
Tiltak fra gjeldende økonomiplan (2018-2021)					
MGRS: Drift av skattesystemene, ny plattform	19Ø-00-043	-55 000	-55 000	-55 000	-55 000
MGRS: Midlertidig ledighet 2018 jf repr.sk. vedtak	Endringslogg 10	198 500	198 500	198 500	198 500
Administrativ innspillsfase					
Prisvekst (v907 + 1,5% på driftsposter)	Pristabell 3	469 200	469 200	469 200	469 200
Sum rammebehov (konsekvensjustert budsjett)		21 295 400	21 295 400	21 295 400	21 295 400
Administrativ rammetildeling, prosentvis utfordring		3,0 %	4,5 %	6,0 %	6,0 %
Administrativ rammetildeling, utfordring utgjør		(638 900)	(958 300)	(1 277 700)	(1 277 700)
Tiltak som innarbeides i budsjetttramme:					
Barnevernsvakt (drift)	Endringslogg 8	223 000	223 000	223 000	223 000
Barnevernsvakt (oppstart engangskostnad)	Endringslogg 8	21 000			
MGRS: Midlertidig ledighet i stillinger 2018 ikke kompens	Endringslogg 10	-198 500	-198 500	-198 500	-198 500
Sum ny ramme for økonomiplanperioden		21 340 900	21 319 900	21 319 900	21 319 900

Skatt, rammetilskudd og finans

Budsjettområdet består hovedsakelig av:

- skatteinntekter på inntekt og formue
- eiendomsskatt
- rammetilskudd fra staten
- renter og avdrag på lån
- renteinntekter på innskudd
- utbytte fra energiselskaper

Endringslogg økonomiplan 2019-2022	Tiltak	2019	2020	2021	2022
Revidert B-2018 (pr. 01.06.2018)		-283 109 300	-283 109 300	-283 109 300	-283 109 300
Budsjettet overskudd (fondsavsetning) i revidert B-2018		-923 300	-923 300	-923 300	-923 300
Budsjettet egenfinansiering investeringer i rev. B-2018		-2 112 700	-2 112 700	-2 112 700	-2 112 700
Korreksjon for budsjettendringer 2018					
Ingen					
Tiltak fra gjeldende økonomiplan (2018-2021)					
Redusert kapitalinntekt Brekkebakkene	19Ø-00-044	202 000	202 000	202 000	202 000
Endret volum eiendomsskatt	19Ø-00-045	-400 000	-1 000 000	-1 400 000	-1 800 000
Endret anslag renteinntekter innskudd (rentenivå)	19Ø-00-046	-369 000	-369 000	-369 000	-369 000
Økte avdrag på lån, jfr. Inv.plan 2018	19Ø-00-047	1 795 500	3 402 600	3 840 100	3 840 100
Økte renter på lån, jfr. Inv.plan 2018	19Ø-00-047	851 800	1 385 100	1 041 400	1 041 400
Økt dekning kapitalkostnader selvkost	19Ø-00-048	-893 900	-1 988 900	-2 964 700	-2 964 700
Redusert utbytte Eidsiva Energi	19Ø-00-049	189 000	189 000	189 000	189 000
Økt eiendomsskatt som følge av retaksering - feilretting	19Ø-00-050	-2 000 000	-2 000 000	-2 000 000	-2 000 000
Økt eiendomsskatt som følge av retaksering - verdistigning	Endringslogg 19	-6 000 000	-6 000 000	-6 000 000	-6 000 000
Kommuneproposisjonen:					
Økt anslag rammetilskudd i statsbudsjettet	Endringslogg 20	-1 000 000	-1 000 000	-1 000 000	-1 000 000
Lokal vurdering av skatteanslag (høyere enn modell)	Endringslogg 21	-1 000 000	-1 000 000	-1 000 000	-1 000 000
Endret skatt og rammetilskudd jfr modell KS 1802/1803	19Ø-00-053	6 820 000	9 320 000	11 820 000	11 820 000
Endring pensjon (v905 + KLP 17,0% + SPK 10,66%)	Formelberegning	0	0	0	0
Fellestjenesten: Et ytterligere kutt i ramma utover det som er i budsjettet	Pristabell 2	0	0	0	0
Prisvekst (v907 + 1,5% på driftsposter)	Pristabell 3	22 800	22 800	22 800	22 800
Prognosemodell KS 1802/1803					
Deflator 1,028, ny skatt/rammetilskuddsberegning	18Ø-00-054	-6 400 000	-6 400 000	-6 400 000	-6 400 000
Sum ny ramme for økonomiplanperioden		-294 327 100	-291 381 700	-290 163 700	-290 563 700
Tiltak som innarbeides i budsjetttramme:					
Sparte renter og avdrag jfr revidert investeringsplan	Endringslogg 22	-400 000	-400 000	-400 000	-400 000
Sum ny ramme for økonomiplanperioden		-294 727 100	-291 781 700	-290 563 700	-290 963 700

MGRS (internregnskap)

Midt-Gudbrandsdal regnskaps- og skatteoppkreverkontor (MGRS) er et interkommunalt samarbeid etter kommunelova § 28c mellom Ringeby og Sør-Fron kommuner. Ringeby er vertskommunen. MGRS ble oppretta 1. juni 2005, samtidig med at økonomiavdelingene i de to kommunene ble avviklet.

MGRS skal sørge for at oppdragsgiverne fører sitt regnskap i samsvar med Kommunelovens § 48 og Kommunal- og regionaldepartementets forskrift om årsregnskap og årsberetning, og god kommunal regnskapsskikk.

Tjenester innenfor ansvarsområdet

- Regnskapsførsel av kommuneregnskapene, interkommunale samarbeid og kirkelig fellesråd
- Innfordring kommunale krav
- Skatteoppkrever
- Innkjøp (fra 2019)

Utfordringsbildet

Interkommunale selskaper er utfordret på å kutte 6 % i perioden 2019-2022, med 3 % kutt første år. For MGRS utgjør dette totalt kr 300.000.

MGRS har utarbeidet og revidert arbeids- og rutinebeskrivelser både innen regnskap og innfordring. Dette arbeidet har ført til ulike effektiviseringstiltak og det har medført at tjenesteområdet har gjennomført stillingsreduksjoner med en 80 % stilling fra 1.1.16, og ytterligere 20 % fra 01.01.18. MGRS har så langt, til tross for stillingsreduksjonene, klart å levere tjenester til oppdragsgiverne av samme kvalitet som tidligere år.

MGRS arbeider aktivt for at dagens teknologiske muligheter innen regnskapsførerfaget skal utnyttes på en god og effektiv måte. Dette vil kreve en større kompetanse innen IKT hos medarbeiderne.

Organisatorisk er skatteoppkreveren (SKO) underlagt den kommunale administrasjon og de kommunale myndigheter. Faglig sett er skatteoppkreveren underlagt de statlige myndigheter. Det settes krav om måloppnåelse på innfordring av de forskjellige skattarter, og SKO rapporterer resultater til Skatteetaten 3 ganger pr. år.

For både skatt og kommunal innfordring ser tjenesteenheten at det er svært viktig å være raskt og tett på de som skylder penger, og ha gode rutiner for oppfølging av krav.

Antall innbyggere med stor og misligholdt forbruksgjeld øker også i «våre» kommuner, og tjenesteenheten konkurrerer med stadig mer aggressive kredittselskaper om de samme pengene.

Både Ringeby og Sør-Fron kommuner har lavt restansenivå, sammenlignet med andre kommuner, og har hatt det over flere år. Dette skyldes tett oppfølging av restansene fra innkreivingsavdelingen, og det er av stor betydning at kommunene opprettholder bemanning/kompetanse på dette fremover, for å sikre kommunens inntekter.

Fra 01.01.2019 overtar MGRS oppgavene vedr. innkjøp for Ringeby og Sør-Fron kommuner. Stillingsressurs for dette arbeidet er beregnet til 100 %. Tjenesteenheten har ikke fått tilført stillingsressurser ved overføring av innkjøpsoppgavene, og bidrar derved til innsparing hos deltakerkommunene. Det ble bevilget kr 80.000 til obligatorisk opplæring på innkjøp (KS sitt sertifiseringskurs offentlige anskaffelser) for 2 medarbeidere i 2018. På grunn av permisjon er denne opplæringen utsatt til 2019, og bevilgningen må derfor overføres til nytt år.

MGRS						
Versjon	Endringslogg Økonomiplan 2019-2022	Tiltak	2019	2020	2021	2022
	Revidert B-2018 (pr. 01.06.2018) (overføring fra kommunene)		4 888 400	4 888 400	4 888 400	4 888 400
	Korreksjon for budsjettendringer 2018 Ingen					
	Tiltak fra gjeldende økonomiplan (2016-2019)					
	MGRS: Drift av skattesystemene, ny plattform	19Ø-00-043	-55 000	-55 000	-55 000	-55 000
	Midlertidig ledighet 2018 jf repr.sk. Vedtak	Endringslogg 10	198 500	198 500	198 500	198 500
	Administrativ innspillsfase					
906	Endring pensjon (v905 + KLP 17,0% + SPK 10,66%)	Formelberegn.	0	0	0	0
907	Lønnsvekst (v906 + 3,2% + pensjon og arb.g.avg.)	Pristabell 2	140 000	140 000	140 000	140 000
908	Prisvekst (v907 + 1,5% på driftsposter)	Pristabell 3	27 300	27 300	27 300	27 300
910	Sum rammebehov (konsekvensjustert budsjett)		5 199 200	5 199 200	5 199 200	5 199 200
	Administrativ rammetildeling, prosentvis utfordring		3,0 %	4,5 %	6,0 %	6,0 %
	Administrativ rammetildeling, utfordring utgjør		(156 000)	(234 000)	(312 000)	(312 000)
	Tiltak som innarbeides i budsjetttramme:		3,8 %	3,8 %	3,8 %	3,8 %
	Midlertidig ledighet i stillinger 2018 ikke kompensert i ramme	Endringslogg 10	-198 500	-198 500	-198 500	-198 500
	Sum ny ramme for økonomiplanperioden		5 000 700	5 000 700	5 000 700	5 000 700
	Vurderte tiltak som IKKE er innarbeidet:					

Vurdering av tjenestetilbudet og forholdet til overordnet planverk

MGRS leverer regnskapstjenester som oppfyller krav i lov og forskrifter. I tillegg yter selskapet rådgivningstjenester innen økonomifeltet til deltakerkommunene og de interkommunale selskapene som MGRS fører regnskap for.

Tjenesteenheten scorer bra på intern brukerundersøkelse i 2018.

Skatteoppkrever/innfordringsavdelingen har gode resultater på skatteinnkreving målt mot de målkrav som settes av Skatteetaten. På innkreving av kommunale krav er resultatene svært gode målt mot andre kommuner.

Skatt/innkreving har stort fokus på å være tilgjengelige og veilede både privatpersoner og næringsvirksomheter i spørsmål ang skatt, og får svært positive tilbakemeldinger fra innbyggere/næringsliv på avdelingens service og kompetanse.

Beskrivelse av tiltak

I Representantskapssak 11/17 (MGRS sak 4/17) ble det innarbeidet en midlertidig reduksjon i lønn på kr 198.500 pga. tjenesteleders permisjon. Den midlertidige reduksjonen ble ikke fanget opp i arbeidet med ØP 2019-2022, og er derfor ikke tatt inn igjen i MGRS sin budsjetttramme for 2019-2022. MGRS har derved allerede innarbeidet et kutt på ca kr 200.000 for 2019.

Tjenesteenheten har gjennomgått og justert alle utgiftsposter for å dekke opp for denne reduksjonen, og ser ikke at det kan gjennomføres ytterligere kostnadskutt i planperioden. Det er imidlertid vurdert flere muligheter for øking av inntekter og innlemming av flere oppgaver i tjenesteenheten, men det er uklart hvor raskt dette vil kunne gi økonomisk uttelling.

Fra 01.01.2019 etableres flere nye interkommunale samarbeid, NAV, barnevern og flyktningetjeneste. Barnevern og flyktningetjenesten kommer inn under MGRS sin regnskapsføring, og utvidet samarbeid vil gi en økning i vederlag fra disse tjenesteområdene. Størrelsen på denne økningen er ikke beregnet enda.

MGRS har beregnet at det brukes til sammen ca. 1,3 årsverk på de interkommunale ordningene, de kirkelige og DiO. Denne tidsbruk-angivelsen har vært brukt

over flere år, men det har ikke vært foretatt justering / prosentvis økning av vederlag siden 2016. Det er også usikkert om det ved forrige økning ble lagt til grunn riktig årsverkskostnad ved justering av vederlag.

Beregninger av årsverkskostnad for MGRS (regnskap 2017) viser at det er en stor underdekning på vederlag fra andre samarbeidsordninger. Det er lagt inn en økning på 5 % fra 2019, men underdekningen er likevel i størrelsesorden av kr 330.000 pr. år.

Det bør foretas en ny gjennomgang/kvalitetssikring på tidsbruk og fordelingsnøkler for vederlagsberegning. Dette bør kunne gi en inntektsøkning for MGRS fra 2020. En slik gjennomgang bør være gjennomført før budsjettmøte våren 2019. En antar at en eventuell inntektsøkning på vederlag må skje gradvis over noen år, da dette vil påvirke budsjettene til de øvrige interkommunale selskapene.

Økonomiske behov og tiltak som er vurdert, men ikke er innarbeidet i ØP 2019-2022

MGRS ser ikke at det kan gjennomføres kutt i den størrelsen som er skissert uten at tjenesteenheten må kutte i stillinger. Ved stillingskutt vil tjenesteenheten ikke kunne levere de pålagte tjenestene innen de fastsatte frister og med den kvalitet som lovverket krever.

Tjenesteenheten vil heller ikke kunne yte samme service på skatt/avgiftssiden til innbyggere og næringsliv som de gjør i dag, dersom det kuttes i stillingshjemler. En del av den bistand som ytes til interne brukere vil da måtte rutes tilbake til den enkelte kommunes økonomifunksjoner.

En nedbemanning på MGRS vil også kunne føre til økte restanser på både skatt og kommunale krav.

Fra 01.01.2016 til 01.01.2018 har tjenesteområdet redusert stillingshjemler tilsvarende 100 % etter effektiviseringstiltak. Tjenesteenheten har i tillegg fått tillagt oppgaver vedr. innkjøp beregnet til 100 % stilling. Dette gir i praksis en «besparelse» på 2 hele stillinger på 3 år.

MGRS har noe ujevn fordeling av arbeidsmengde gjennom året, med store «arbeids-topper» ved årsavslutning alle selskaper og skatt, mva-oppgjør, skatteavregning osv. Dagens bemanning er på et minimum for å få gjennomført disse på en forsvarlig måte, men en ser at det kan være noe ledig kapasitet

mellom disse tidspunktene.

Tjenesteenheten ser derfor på mulighet for at det kan tillegges flere oppgaver fra kommunene, forutsatt at disse kan tilpasses de oppgavene selskapet har i dag i forhold til gjennomføringstidspunkt. En tenker her på oppgaver som bidrar til å sikre kommunenes inntekter/ inntektspotensial for eksempel i forhold til kommunale eiendomsavgifter, oppfølging av inngåtte innkjøpsavtaler osv.

Gitt at MGRS får tilført nye oppgaver fra kommunene fremover, vil det kunne utløse behov for IKT-verktøy/ programvare og eventuell opplæring på disse for å kunne utføre disse oppgavene på en rasjonell måte.

Arbeidet med kartlegging/omfordeling av oppgaver starter høsten 2018, men vil nødvendigvis ta noe tid, og MGRS ønsker å få videreført sitt budsjett uten ytterligere kutt til dette er gjennomgått/avklart.

Skatteetaten har signalisert en omlegging av arbeidsgiverkontrollen og målkravene knyttet til kontroll. Det er usikkert hvordan dette vil slå ut for Ringebu og Sør-Fron sin del. MGRS fikk i Representantskapssak 7/18 (MGRS-sak 5/18) fullmakt til å videreføre avtale om kontrolltjenester fra Kemneren i Sør-Gudbrandsdal med inntil kr 450.000 pr år i perioden 2019-2021.

Det har vært innspill i både Sør-Fron og Ringebu vedr. innføring av eHandel (handel av produkter eller tjenester gjennom elektroniske systemer), men dette er foreløpig lagt på vent i begge kommuner. Det vil være naturlig at et slik system «administreres» av MGRS.

MGBV (internregnskap)

Midt-Gudbrandsdal Barnevernskontor (MGBV), er et samarbeid mellom kommunene Ringebu og Sør-Fron og har vært drevet som eget selskap siden 01.06.2005.

MGBV organiseres etter kommunelovens § 28 c som vertkommunesamarbeid med felles folkevalgt nemnd.

MGBV sin verts- og administrasjonskommune er Ringebu, og administrativ leder for barnevernskontoret er rådmannen i Ringebu.

Administrativ leder kan når han ønsker eller finner behov for det, konferere med rådmannen i Sør-Fron kommune, men er selv ansvarlig oppover mot representantskapet og nedover mot barnevernssjefen.

Rådmannen i Sør-Fron kommune kan likevel kreve ovenfor administrativ leder å få drøfte saker som gjelder administrasjonen av barnevernskontoret.

MGBV er administrativt fullt ut underlagt vertskommunen og de reglene som gjelder i denne.

Barnevern er en lovpålagt kommunal tjeneste og er ansvarlig for å utføre de oppgaver etter loven som ikke er lagt til fylkeskommunen eller til et statlig organ.

MGBV skal på vegne av begge kommunene utføre de oppgaver som kommunene har etter Lov om barneverntjenester (barnevernloven) av 17.juni 1992 nr.100, med endringer kunngjort 20.04.2018. Formålet med loven er:

- å sikre at barn og unge som lever under forhold som kan skade deres helse og utvikling får nødvendig hjelp og omsorg til rett tid,
- å bidra til at barn og unge får trygge oppvekstvilkår

Tjenester innenfor ansvarsområdet

- Råd og veiledning
- Omsorgsutredninger
- Forebyggende arbeid i hjemmet
- Forebyggende arbeid utenfor hjemmet
- Utredning av besøkshjem, fosterhjem og andre nødvendige oppdragstagere
- Oppfølging/tilsyn med fosterhjem og institusjonsplasseringer
- Tverrfaglig samarbeid

Utfordringsbildet

MGBV har blitt utfordret på 3,0 % innsparing på ansvar 760 i perioden 2019-2022.

Barnevernet er en tjeneste som har store utfordringer med komplekse og omfattende saker, og en uforutsigbar saksmengde. Stadig flere barn får hjelp fra barnevernet som har sin bakgrunn i større årvåkenhet om barns situasjon fra mange hold. Dette fører til at det blir oppdaget flere barn som har det vanskelig. Lovendringen som kom i april 2018 gir bedre rettsikkerhet for barn og foreldre (mer rettighetslov) som gjør at barnevernet har fått mer dokumentasjonskrav vedrørende «barnets beste» og «plikt til» å følge opp barn/unge og deres familier.

Barnevernsbarn er barn som bor sammen med sine foreldre, de bor i fosterhjem og i noen tilfeller bor de på institusjon. De aller fleste får hjelpetiltak fra barnevernet da de bor hjemme.

Tjenesteenheten har ivaretatt tidsfrister og lovpålagte oppgaver pr. i dag. Arbeidsmengden ved MGBV er varierende i henhold til bekymringsmeldinger og utredninger. Mange saker er kompliserte og ressurskrevende, herunder saker i fylkesnemnd og tingrett.

MGBV har i dag 5,9 stilling med faglig dyktige medarbeidere. Det er utfordrende, i tillegg til saksbehandling med utredninger og pålagt oppfølging og det å holde tidsfrister. MGBV ser et klart behov for å øke sin kunnskap og kompetanse i forhold til utviklingen innenfor det som er og vil bli barnevernets oppgaver både nå og fremover. Jfr. Barnevernslov med endringer som ble kunngjort april 2018. Det kommunale barnevernet har, og får store utfordringer i forhold til, spesielt utgifter vedrørende tiltak som er

utenfor hjemmet. Dette er fosterhjems plasseringer, institusjons plasseringer, advokatbistand og psykologutredninger.

Vurdering av tjenestetilbudet og forholdet til overordnet planverk

Barnevernet er i stadig utvikling med endringer i lovverk og retningslinjer. Det er varslet om at flere statlige barnevernsoppgaver vurderes overført kommunene, men dette er ikke konkretisert enda.

Med bakgrunn i denne utviklingen, er det mye fokus fra statlig hold på at det må jobbes aktivt med kompetanseheving i barnevernet for å kunne møte disse endringene. Dette for å få en bredere «tiltaksvifte» med flere typer tiltak til rådighet innenfor egen tjeneste/kommune.

MGBV har i de fleste sakene forebyggende tiltak i hjemmet som er hjelp i familien der barna bor hjemme og der behovet for spesialiserte tiltak blir et økende behov. Tiltak utenfor hjemmet er institusjons plasseringer for foreldre/barn og for ungdom. Det er fosterhjems plasseringer der barnet har flyttet fra biologiske foreldre og som skal følges opp ift. lovkravet for fosterhjemsoppfølging, herunder oppfølgingsbesøk i fosterhjem, samtaler med fosterbarna, oppfølging av biologiske foreldre, tilsyn under samvær, og krav fra privat part om endringer i tidligere vedtak.

For å kunne forebygge omsorgsovertakelser må tidlig tiltaksarbeid prioriteres.

MGBV (kontordrift)						
Versjon	Endringslogg Økonomiplan 2019-2022	Tiltak	2019	2020	2021	2022
	Revidert B-2018 (pr. 01.06.2018) (overføring fra kommunene)		3 749 500	3 749 500	3 749 500	3 749 500
	Korreksjon for budsjettendringer 2018 Ingen					
	Tiltak fra gjeldende økonomiplan (2018-2021) Ingen					
	Administrativ innspillsfase Ingen					
906	Endring pensjon (v905 + KLP 17,0% + SPK 10,66%)	Formelberegning.	0	0	0	0
907	Lønnsvekst (v906 + 3,2% + pensjon og arb.g.avg.)	Pristabell 2	326 300	326 300	326 300	326 300
908	Prisvekst (v907 + 1,5% på driftsposter)	Pristabell 3	52 000	52 000	52 000	52 000
910	Sum rammebehov (konsekvensjustert budsjett)		4 127 800	4 127 800	4 127 800	4 127 800
	Administrativ rammetildeling, prosentvis utfordring		3,0 %	4,5 %	6,0 %	6,0 %
	Administrativ rammetildeling, utfordring utgjør		(123 800)	(185 800)	(247 700)	(247 700)
	Tiltak som innarbeides i budsjetttramme:		0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
	Sum ny ramme for økonomiplanperioden		4 127 800	4 127 800	4 127 800	4 127 800
	Vurderte tiltak som IKKE er innarbeidet:					

Beskrivelse av tiltak

For å kunne innfri kravet om innsparingskutt på 3,0 % har MGBV kuttet:

Tiltak 2: Kutt – ekstern saks- og prosess veiledning

Tjenesteenheten er hele tiden opptatt av å tilegne seg nye kunnskaper og metoder i sitt arbeid. Her har enheten i tillegg til videreutdanninger og kurs for å styrke den faglige kompetansen, brukt psykolog til veiledning og drøftingspartner. Psykologen/veileder har vært hos tjenesteenheten 4-5 timer en gang i måneden, både for saksveiledning, prosessveiledning og kompetanseheving i metoder. Dette tiltaket for MGBV sine medarbeidere gjør at kvaliteten på det arbeidet de gjør sikrer god kvalitet på beslutninger som gjelder barn/unge og deres familier. Enheten jobber med komplekse saker som berører mange familier. I våre små kommuner styrker det tillitten til de familiene enheten jobber med at de har en ekstern psykolog/veileder som kan veilede vedrørende vanskelige beslutninger i deres saker. Dette med bakgrunn i at vi er små samfunn som gjør at noen familier kan være bekymret for om tjenesteenheten greier å være habile nok, og om de kan ha tillitt til at enheten gir de god nok og riktig hjelp. Når de ansatte informerer om at de har drøftet saken med en ekstern psykolog/veileder så viser de mer tillitt. Psykologen/veileder briefer og debriefer enheten når de skal og har vært i veldig belastende situasjoner i arbeidshverdagen. Dette tiltaket sikrer et godt arbeidsmiljø med et godt mestringsklima, som er viktig for å kunne stå i de utfordringene og belastningene det er å jobbe barnevern over tid.

Ved å kutte i dette tiltaket vil det bli dårligere kvalitetssikring av våre saker og beslutninger.

Tiltak 3: Kutt – bevertning

Tjenesteenheten har f.eks. Faglig forum som er 5 kommuner (5K). De møtes 4 ganger i året, en hel dag, der forumet er på omgang i kommunene. Denne dagen brukes for alle medarbeiderne i disse 5 kommunene til å dele erfaringer og utfordringer i det kommunale barnevernet i våre 5 kommuner. Den kommunen som har forumet holder lunsj, kaffe og te.

Det vil ved å kutte i dette tiltaket bli mindre bevertning til samarbeidspartnere.

Økonomiske behov og tiltak som er vurdert, men ikke er innarbeidet i ØP 2019-2022

Tiltak 1: Kutt 10 % stilling

Tiltakskonsulentstillingen på 30 % er en stilling som omhandler veiledning i familier, både til foreldre, barn og unge som frivillig hjelpetiltak. Det er tiltak der familiene selv samtykker til å få hjelp til ulike utfordringer som de har, som f.eks. grensesetting og adferdsproblematikk. Dette er tiltak som familiene har stor nytte av og som tjenesteenheten driver selv, og ikke behøver å leie inn eksterne personer på.

Konsekvensen av dette tiltaket er at barnevernet vil ha mindre muligheter til å gi dette tilbudet, som er et hjelpetiltak for barn/unge og deres familier. Dette vil føre til at familier som trenger dette tiltaket ikke får rett hjelp til rett tid. Det vil kunne bli ventetid på denne hjelpen og problemene vil forverre seg. Fremtidens barnevern, med utfordringer fra staten, vil og bli basert på at vi må ha flere tiltak selv og nåværende stillingsprosent på 30 % er i utgangspunktet for liten ut fra behovet pr. i dag.

Stillingen er opprettet på øremerkede midler fra fylkesmannen som har sagt at dersom kommunene kutter i stillinger til barnevernet så vil de vurdere tilbakebetaling av øremerkede midler.